

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
1.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um .gov.pl, 767265401	1.4.1. Strefa przestrzenna, transport/transport kolejowy i transport zbiorowy/szanse, s. 45	brak	budowa kolei aglomeracyjnej Zagłębia Miedziowego – Lubin – Polkowice - Głogów	<p>Kolej aglomeracyjna to niezawodny i wygodny sposób przemieszczania się między miastami zagłębia miedziowego.</p> <p>Korzyści:</p> <p>Szybszy i bardziej wygodny transport: Kolej aglomeracyjna może zapewnić mieszkańcom szybki, niezawodny i wygodny sposób przemieszczania się między miastami Zagłębia Miedziowego.</p> <p>Mniejsze obciążenie dla środowiska: Korzystanie z kolei aglomeracyjnej zamiast z indywidualnych samochodów przyczyni się do zmniejszenia emisji spalin i innych form zanieczyszczeń, co przyniesie korzyści dla lokalnego środowiska.</p> <p>Zmniejszenie korków i problemów z parkowaniem: Poprawa dostępności transportu publicznego pomoże zmniejszyć liczbę samochodów na drogach, co z kolei może zmniejszyć korki uliczne i problemy z parkowaniem.</p> <p>Zwiększenie dostępności do pracy i edukacji: Kolej aglomeracyjna ułatwi dostęp mieszkańcom do miejsc pracy, szkół oraz innych ważnych punktów usługowych.</p> <p>Zwiększenie spójności społecznej: prawidłowa oferta przewozowa zrównoważy rozwój obszarów miejskich i podmiejskich.</p>	17.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
2.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um .gov.pl, 767265401	1.4.1. Strefa przestrzenna, transport/transport kolejowy i transport zbiorowy/szanse, s. 45	brak	modernizacja szlaków kolejowych sieci TEN-t	Modernizacja szlaków kolejowych w ramach sieci Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) ma kluczowe znaczenie dla rozwoju transportu kolejowego w Europie. TEN-T to strategiczna inicjatywa Unii Europejskiej, której celem jest poprawa infrastruktury transportowej w Europie, zarówno dla transportu towarowego, jak i pasażerskiego. Modernizacja szlaków kolejowych w ramach TEN-T ma na celu poprawę wydajności, bezpieczeństwa i zrównoważenia transportu kolejowego.	17.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
3.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um .gov.pl, 767265401	1.4.3. Strefa gospodarcza/rachunki regionalne, przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne/wyzwania, s. 51	brak	przełamanie monokultury gospodarczej Zagłębia Miedziowego	<p>Przemysł Zagłębia Miedziowego jest oparty na wydobyciu i przetwórstwie miedzi. Wzbogacenie innych gałęzi gospodarki będzie istotne dla zrównoważonego rozwoju regionu.</p> <p>Rekomendacje:</p> <p>a) Rozwój innych sektorów gospodarki i usług.</p> <p>b) Inwestycje w badania i rozwój.</p> <p>c) Edukacja i szkolenia zawodowe.</p> <p>d) Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>e) Promowanie przedsiębiorczości społecznej i lokalnej.</p>	17.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Uwaga zostanie uwzględniona w opisie celu horyzontalnego.
4.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um .gov.pl, 767265401	5.2. Powiązania transportowe, s. 86	utrzymanie rezerwy terenowej na potrzeby utworzenia multimodalnego portu na Odrze w rejonie Rędzina	utrzymanie rezerwy terenowej na potrzeby utworzenia multimodalnego portu na Odrze w rejonie Rędzina i Głogowa.	<p>Lokalizacja portu intermodalnego w Głogowie została ujęta w Krajowym Programie Żeglugowym.</p> <p>Terminal intermodalny przy Odrze oraz przy styku z KGHM Polska Miedź S.A. Hutą Miedzi Głogów, Panattoni Park Głogów, siecią kolejową TEN T (C E59) i LK 14 (szprycha nr 9.2 CPK), siecią drogową TEN T (S3, S5, A4 poprzez obwodnicę Głogowa w DK12) będzie istotnym węzłem przeładunkowym w północnej części województwa dolnośląskiego oraz w całym Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym. Lokalizacja spełnia następujące warunki:</p> <p>położenie w bliskiej odległości od styku kolejowych korytarzy towarowych oraz sieci TEN-T,</p> <p>bliskie otoczenie aglomeracyjne (LGOM), względnie silne otoczenie gospodarcze (KGHM Polska Miedź S.A),</p> <p>łatwy dostęp do istniejącej lub planowanej infrastruktury kolejowej i drogowej.</p> <p>Potencjalni użytkownicy terminalu:</p> <p>KGHM Polska Miedź S.A. - wydobycie i przetwórstwo cennych surowców naturalnych (m.in. ruda miedzi), 34 000 zatrudnionych osób, obecnie 100 tys. ton koncentratu przewożone jest transportem kolejowym z portu w Szczecinie do Huty Miedzi Głogów (w następnych latach poziom będzie utrzymany).</p>	17.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
5.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um.gov.pl, 767265401	5.4. Gospodarka odpadami i wodno – ściekowa, str. 92,	brak	likwidacja nielegalnych składowisk niebezpiecznych odpadów	Likwidacja nielegalnych składowisk niebezpiecznych odpadów jest istotnym krokiem w celu ochrony środowiska oraz zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców. Każdego roku na terenie Polski ujawniane są dzikie wysypiska odpadów wykazujących jedną lub więcej właściwości niebezpiecznych, takich jak np. łatwopalność, toksyczność, rakotwórczość, właściwości wybuchowe czy żrące. Tego rodzaju odpady zaliczane są do tzw. odpadów niebezpiecznych. Ze względu na te właściwości mogące negatywnie wpływać na ludzi i środowisko naturalne, a w skrajnych przypadkach zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi i powodować nieodwracalne szkody w środowisku, odpady niebezpieczne, powinny być niezwłocznie usuwane z miejsc do tego nieprzeznaczonych i przekazywane do właściwego zagospodarowania (recyklingu, unieszkodliwiania lub jeżeli to możliwe do odzyskiwania energii).	17.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Z definicji prawa wynika, że działania nielegalne podlegają zakazom i muszą być likwidowane. Treść uwagi nie powinna zatem podlegać stosowaniu dedykowanego zapisu. Można jednak zauważyć, że kwestia likwidacji nielegalnych składowisk odpadów, również niebezpiecznych, pomimo że jest uregulowana odpowiednimi przepisami, wymaga jednak wprowadzenia rozwiązań organizacyjnych na poziomie kraju. Uwagi nie uwzględnia się, ponieważ jej treść nie odnosi się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.
6.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um.gov.pl, 767265401	1.4.3. Sfera gospodarcza/gospodarka/ wyzwania str. 51,	brak	Potrzeba utworzenia nowych stref inwestycyjnych w pobliżu miast średnich tracących funkcje gospodarcze i na terenach z monokulturą gospodarczą – Park Przemysłowy Aglomeracji Głogów.	Strefy inwestycyjne pełnią różnorodne funkcje oraz realizują szereg zadań, które mają na celu wspieranie inwestycji, rozwój gospodarczy oraz tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości. Korzyści: a) Tworzenie miejsc pracy. b) Rozwój infrastruktury. c) Stymulowanie innowacji. d) Poprawa warunków życia. e) Równoważony rozwój f) Wspieranie lokalnych przedsiębiorstw. g) Zapewnienie stabilności ekonomicznej.	17.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Uwaga uwzględniona w zakresie ogólnego sformułowania dot. potrzeby rozwoju stref inwestycyjnych w pobliżu miast średnich tracących funkcje gospodarcze i na terenach z monokulturą gospodarczą.
7.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um.gov.pl, 767265401	3.2. Cele strategiczne, 3.2.1. CEL STRATEGICZNYO-ZINTEGROWANE SPOŁECZENSTWO	Kluczowym w tym zakresie działaniem dla Samorządu Województwa będzie dalsze wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego oraz poprawa jakości i dostępności usług publicznych dla wszystkich mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem, przede wszystkim seniorów, dzieci i młodzież, osób z niepełno sprawnościami, kobiet i migrantów	Kluczowym w tym zakresie działaniem dla Samorządu Województwa będzie dalsze wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego oraz poprawa jakości i dostępności usług publicznych dla wszystkich mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem, przede wszystkim seniorów, dzieci i młodzież, osób z niepełno sprawnościami, z poszanowaniem ich praw do dostępności architektonicznej, komunikacyjno- informacyjnej i cyfrowej		17.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
8.	Rafael Rokaszewicz Prezydent Głogowa, Rynek 10, 67-200 Głogów, sekretariat@glogow.um.gov.pl, 767265401	s. 103		Proszę o dodanie w Strategii informacji: Obecnie funkcje społeczno- gospodarcze traci 139 miast w Polsce, z czego: Miasta kryzysowe (silne powiększenie niekorzystanego dystansu, zła sytuacja społeczno- gospodarcza)- na 15 miast w grupie- 7 leży na Dolnym Śląsku (Kłodzko, Bolesławiec, Kamienna Góra, Bielawa, Lubiąż, Wałbrzych, Ząbkowice Śląskie). Miasta obniżającego się potencjału (silne powiększenie niekorzystnego dystansu, umiarkowanie zła sytuacja społ.-gosp.)- na 37 miast w grupie- 5 leży na Dolnym Śląsku (Złotoryja, Jelenia Góra, Zgorzelec, Dzierżoniów, Legnica). Miasta stagnujące (umiarkowane powiększenie niekorzystnego dystansu, zła sytuacja społeczno- gospodarcza)- na 40 miast w grupie- 2 leżą na Dolnym Śląsku (Nowa Ruda, Jawor). Miasta zagrożone marginalizacją (umiarkowane powiększ. niekorzystnego dystansu, umiarkowanie zła sytuacja społ.- gosp.)- na 47 miast w grupie- 3 leżą na Dolnym Śląsku (Świdnica, Głogów, Świebodzice).	Miasta tracące funkcje społ.- gosp. otrzymują szczególne wsparcie w ramach Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego	17.05.2024	UMWD	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
9.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 23	"Atutem województwa dolnośląskiego jest wysoki udział powierzchni objętej planami miejscowymi w ogólnej powierzchni województwa, tj. powyżej 66%. Połowa ze wszystkich gmin województwa ma dużą powierzchnię pokrytą planami, tj. powyżej 80%. Jednakże, 18% gmin posiada plany miejscowe o łącznej powierzchni mniejszej niż 20% powierzchni gminy, a jedna jednostka nie posiada żadnego miejscowego planu."	Strategia nie powinna zatrzymywać się na stwierdzeniu suchych procentów, a też wskazywać, że to treść aktu planowania przestrzennego stanowi o jego przydatności (bądź szkodliwości) dla ładu przestrzennego, a nie jedynie sam fakt uchwalenia. Wymienienie nazwy gminy, która nie ma ani jednego planu miejscowego.	W zdecydowanej większości - przez blisko 20 lat przeczytałem setki miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (większość z woj. dolnośląskiego), dalej: także jako mpzp - są one niskiej jakości. Gminy od 30 lat, przy dezercji państwa, nie radzą sobie z tworzeniem kompletnych i skoordynowanych rozwiązań urbanistycznych, widokowych, architektonicznych, funkcjonalnych, materiałowych, kolorystycznych. Jedynie w części korzystają z ustawowego obligatoryjnego i fakultatywnego zakresu mpzp - są ogólne, powierzchowne. Ponadto, nie spełniają dzisiejszych standardów - i tak ubogich w stosunku do krajów o wysokiej kulturze przestrzennej - mpzp sporządzone wedle: (i) ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, (ii) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wg stanu sprzed nowelizacji w 2010 r. Szkodliwy może być zarówno brak planu miejscowego, jak i plan wadliwie skonstruowany.	20.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Samorząd województwa nie ma kompetencji w zakresie oceny mpzp pod względem jakości jego opracowania, czy "właściwego" wpływu na przyszłe kształtowanie ładu przestrzennego - ich "przydatności czy szkodliwości". Taka ocena poszczególnych planów jest oceną subiektywną. Niespełnienie obligatoryjnego zakresu mpzp czy też uchybienia prawno - administracyjne oceniane są przez organ nadzorczy (wojewodę) w trybie uchwalania planu. Ponadto ocena aktualności ustaleń mpzp oceniania jest przez samorządy lokalne, które podejmują się, bądź nie, procedury przystąpienia do zmiany danego planu lub przystąpienia do uchwalenia nowego w na danym obszarze.
10.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 48-49	Wyzwania w stanie planistycznym → nowelizacja systemu planowania przestrzennego – konieczność uchwalenia planu ogólnego pod presją czasu, w celu zachowania ciągłości inwestycyjnej → brak ostatecznych rozporządzeń wykonawczych do nowelizowanej ustawy, pozwalających przygotować się do planowanych zmian w systemie planowania przestrzennego	Przyjęcie nowego brzmienia pierwszego wyzwania: → nowelizacja systemu planowania przestrzennego – konieczność przygotowania i uchwalenia planu ogólnego pod presją czasu, w celu zachowania możliwości kształtowania przestrzeni gminy, w tym ciągłości inwestycyjnej Usunięcie drugiego wyzwania. Dodanie kolejnych wyzwań: → niezadawalający warsztat urbanistyczny w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w związku z ubogim zakresem, mniejszym niż wynikający z ustawy → niezadawalająca jakość rozwiązań urbanistycznych, widokowych, architektonicznych, funkcjonalnych, materiałowych, kolorystycznych → ograniczona ustawowa mobilizacja do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego → brak analizy ex-ante i niewystarczająca ocena ex-post uchwalanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod względem wpływu na i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu.	Planistyka jest wyraźnie najsłabiej zdiagnozowana spośród wszystkich grup wymienionych na s. 41 - 58	20.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
11.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 91	Duży udział gleb najwyższej jakości oraz wysoka wartość wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej stanowi potencjał Dolnego Śląska. W celu racjonalnego i efektywnego wykorzystania zasobów proponuje się wprowadzenie następujących ustaleń i rekomendacji do polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: – ograniczenie przeznaczania kompleksów gleb najwyższej jakości na cele nierolnicze, w tym na zabudowę mieszkaniową i usługową, – wsparcie działań sektora rolniczego na obszarach występowania gleb najwyższej jakości, – prowadzenie działań na rzecz ograniczenia erozji i zanieczyszczenia gleb.	Nowe brzmienie tiret pierwsze: zachowanie produkcji rolnej na glebach najwyższych gleb (I-III), chyba że: - zwarty kompleks tych gleb ma niewielką powierzchnię i jest wyposażony w pełną infrastrukturę techniczną potrzebną do zrealizowania celu nierolniczego lub - są w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w rozumieniu art. 1 ust. 4 pkt 4 lit. a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lub - zmiana na zabudowę lub inne przeznaczenie jest konieczne w interesie publicznym oraz nie może zostać zrealizowane na innych gruntach. Wyjątki powyższe nie dotyczą gmin, które spełniają dwa warunki: - przy przygotowaniu planu ogólnego skorzystano z art. 13d ust. 3 ustawy, - ujemna prognoza demograficzna GUS do 2040 r. (z 2023 r.). Zmiana brzmienia tiret drugie: gleb najwyższych klas (I-III) zamiast "gleb najwyższej jakości". Dodanie tiret czwarte: przywracanie do produkcji rolnej gleb najwyższych gleb (I-III), w tym zmieniając przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dodanie tiret piąte: podejmowanie inicjatyw, w tym wobec osób i organów wyposażonych w inicjatywę ustawodawczą (art. 118 ust. 1 Konstytucji RP), w celu zniesienia lub przeniesienia na Skarb Państwa, w całości lub części, ustawowej odpowiedzialności odszkodowawczej gmin na wyznaczonej zmianie miejscowego planu	Więcej o prognozie demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego w pkt 9 poniżej.	20.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Uwaga uwzględniona w zakresie zmiany brzmienia tiret drugie, dodania tiret czwarte, piąte i szóste. Ze względu na obecne zagrożenia dotyczące przekształcania dużych powierzchni gleb najwyższej jakości o wysokim potencjale rolniczym na cele nierolnicze oraz konieczności podjęcia działań w zakresie wsparcia rolnictwa i wyznaczenia stref życiowych, nie uwzględnia się propozycji zmiany brzmienia tiret pierwsze. Nowe brzmienie zapisu po częściowym uwzględnieniu uwagi: Duży udział gleb najwyższej jakości oraz wysoka wartość wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej stanowi potencjał Dolnego Śląska. W celu racjonalnego i efektywnego wykorzystania zasobów proponuje się wprowadzenie następujących ustaleń i rekomendacji do polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: – ograniczenie przeznaczania kompleksów gleb najwyższej jakości na cele nierolnicze, w tym na zabudowę mieszkaniową i usługową, – wsparcie działań sektora rolniczego na obszarach występowania gleb najwyższych klas (I-III), – prowadzenie działań na rzecz ograniczenia erozji i zanieczyszczenia gleb, - przywracanie do produkcji rolnej gleb najwyższych klas (I-III), w tym zmieniając przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, - podejmowanie inicjatyw, w tym wobec osób i organów wyposażonych w inicjatywę ustawodawczą (art. 118 ust. 1 Konstytucji RP), w celu zniesienia lub przeniesienia na Skarb
12.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com			Dodanie zobowiązania własnego Samorządu Województwa: opracuje Kodeks Dobrych Praktyk Przestrzennych (nazwa robocza), jako dobrowolne narzędzie - przede wszystkim dla władz gmin, urbanistów, architektów, inwestorów i mieszkańców - z zasadami i sposobami kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu, dostosowane do uwarunkowań i specyfiki poszczególnych części województwa, w tym miast.	Celem wnioskowanego pozaustawowego opracowania, stworzenie możliwości (udzielenie pomocy merytorycznej zainteresowanym): - zatrzymania i z czasem odwrócenie chaosu przestrzennego i architektonicznego, - uzyskiwania najlepszych możliwych efektów prowadzonej polityki przestrzennej na poziomie gminy. Uwzględniając poziom i wielorakość przyczyn zdewastowania województwa (całego kraju), opracowania to powinno powstać jak najszybciej.	20.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Wskazane opracowanie, bez względu jak zostanie nazwane, stanowić może istotny element wsparcia rozwoju przestrzennego i niewątpliwie powinno zostać opracowane. Zobowiązanie to zostanie wpisane do strategii, natomiast jego zakres merytoryczny określony zostanie dopiero po szerszych analizach wstępnych i konsultacjach społecznych.
13.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 93-94	wskazanie w aktach planowania przestrzennego obowiązku stosowania rozwiązań chroniących środowisko i krajobraz przed degradacją dla wielkopowierzchniowych centrów logistycznych oraz obiektów magazynowych i handlowych, w tym m.in. zielonych dachów, zielonych ścian, dachów solarnych lub bisolarnych, parkingów z przepuszczalną lub zieloną nawierzchnią.	Nowe brzmienie: uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego rozwiązań chroniących środowisko i krajobraz przed redukcją lub degradacją w przypadku istniejącej i nowej zabudowy produkcyjnej, logistycznej, magazynowej, usługowej i handlowej o znacznych rozmiarach lub na otwartej przestrzeni, np. zielone dachy, zielone ściany, dachy solarne lub bisolarne, parkingi terenowe z przepuszczalną lub zieloną nawierzchnią i obsadzone drzewami, zapobieganie rozdrabnianiu powierzchni biologicznie czynnej, zapobieganie powstawaniu dużych nieprzepuszczalnych nawierzchni jako sumy sąsiadujących nawierzchni różnych właścicieli, rzędy drzew wzdłuż granic tej zabudowy lub działek, odpowiednia kolorystyka elewacji i skośnych dachów, retencja powierzchniowa, ogrodzenia z materiałów naturalnych lub siatki drucianej w kolorze zielonym, kształtowanie ciągłości krajobrazowej i przyrodniczej z terenami sąsiednimi		20.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi	
14.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com			<p>W 2018 r. KPZK PAN dokonał obszernej analizy stanu przestrzennego kraju w opracowaniu pt. "Studia nad chaosem przestrzennym", w tym kilkanaście rekomendacji (Tom III, Rozdział 5), w tym "Wprowadzenie obowiązkowej parcelacji i reparcelacji terenów w planowaniu miejscowym (ważny instrument kształtowania zabudowy pod kątem adaptacji do zmian klimatu)".</p> <p>za: https://journals.pan.pl/skpzk/125268#tab</p> <p>W związku z tym, dodanie rekomendacji: Dostosowywanie struktury gruntowej do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w przypadku nowej zabudowy wdrażanie scaleń i podziałów nieruchomości na podstawie art. 102 ustawy o gospodarce nieruchomościami.</p>		20.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Procedura scalania i podziału stanowi niezaprzeczalnie istotny element sprzyjający kształtowaniu ładu przestrzennego i łatwiejszego dostosowania planowanego zagospodarowania terenu do zapisów mpzp. Procedura ta już dostępna jest w ramach obowiązujących przepisów, opisanych w rozdziale 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (art.101 - 108) i tam też wskazane są warunki pod jakimi procedura scalenia i podziału może zostać przeprowadzona. Samorząd województwa nie ma więc narzędzi do obowiązkowego narzucenia konieczności przeprowadzania ww. procedury.	
15.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com				<p>Dodanie rekomendacji, która przełoży na praktykę planistyczną i realizacyjną</p> <p>a) dyspozycje w art. 1 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,</p> <p>b) wybrane zobowiązania Rady Ministrów zawarte w uchwale własnej z 15 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia polityki publicznej pt. "Strategia Demograficzna 2040":</p> <ul style="list-style-type: none"> - "rozwój koncepcji zagospodarowania przestrzennego gmin w kierunku tworzenia rozwiązań atrakcyjnych dla młodych rodzin chcących posiadać dzieci (...)", - "tworzenie standardów miejsc dopasowanych do potrzeb rodzin", - "rozwój możliwości wypoczynku dla rodzin z dziećmi", - "dostosowanie projektów ładu przestrzennego i obiektów architektury do potrzeb rodzin z dziećmi", - "uwzględnienie w obszarze dostępu do infrastruktury i usług sytuacji rodzin wielodzietnych". <p>Dodanie kolejnych rekomendacji:</p> <p>Odległość ogólnodostępnym dojściem pieszym z miejsca zamieszkania nie większa niż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) do przedszkola - jak w przypadku szkoły podstawowej w ustawie, 2) do obszaru zieleni publicznej - jak w ustawie, przy czym w miastach do parku publicznego o powierzchni min. 2 ha nie większa niż 1 km, 3) do ogólnodostępnego terenu wypoczynku oraz sportu lub rekreacji o powierzchni nie mniejszej niż 1000 m2, w większości położonego w granicach powierzchni biologicznie czynnej - jak w pkt 1, 4) do przystanku publicznego transportu zbiorowego: <ol style="list-style-type: none"> a) pociąg - 1000 m lub b) pozostałe środki transportu - 600 m - miasta i pozamiejskie części miejskich obszarów funkcjonalnych lub 		20.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Strategia województwa dolnośląskiego jest dokumentem strategicznym ogólnym i wyznacza szerokie kierunki działań. Tak szczegółowe zapisy uwzględnia się na poziomie strategii lokalnych.
16.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 100	Jako dodatkowe ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym uznaje się: - uwzględnienie w aktach planowania przestrzennego obszarów o najwyższej podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie oraz obszarów zasilania wód leczniczych, jako obszarów z koniecznością realizacji zabudowy w oparciu o sieci wodno-kanalizacyjne, ze względu na zwiększone zagrożenie migracji substancji szkodliwych z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego.	<p>Dodanie tiretu drugie:</p> <p>w razie braku sieci wodno-kanalizacyjnej ograniczenie dopuszczania zabudowy, co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - blisko cieków wodnych, zwłaszcza rzek, - w obszarach objętych ochroną przyrodniczą. 		20.05.2024	IRT	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Nieuwzględniona	Dodatkowy zapis w zaproponowanym brzmieniu nie zapewnia odpowiedniej ochrony obszarów o najwyższej podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie oraz obszarów zasilania wód leczniczych.	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
17.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com			<p>W sierpniu 2023 r. Główny Urząd Statystyczny zaprezentował prognozę demograficzną, na poziomie powiatów, w publikacji pt. "Prognoza ludności na lata 2023–2060".</p> <p>W aneksie z listopada 2023 r. prognoza jest na poziomie gmin, z podziałem na cztery grup, w zależności od kierunku i skali zmian demograficznych w danej gminie.</p> <p>Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ludność / Prognoza ludności / Prognoza ludności na lata 2023-2060</p> <p>W związku z tym, dla gmin o prognozowanej wysoko ujemnej demografii sformułowanie rekomendacji i wskaźników monitorujących w sferze przestrzennej</p>		20.05.2024	IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	W projekcie SRWD 2030+, zgodnie z KSRR, na Dolnym Śląsku wskazanych zostało 17 spośród 139 polskich miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz 30 gmin zaliczonych do kategorii obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tzw. gmin tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w których kumulują się zarówno problemy społeczne jak i ekonomiczne.
18.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com			<p>Wielokrotne zastosowanie zwrotu "ustalenia i rekomendacje w zakresie ..."</p> <p>- tj. bez rozdzielenia na ustalenia oraz rekomendacje, skutkuje niejasnym stanem prawnym w ten sposób przyjętych regulacji.</p>		20.05.2024	IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	<p>Określenie "ustalenia i rekomendacje" jest zgodne z przepisami. Zgodnie z art. 11, ust. 1c, pkt 5 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 566) strategia rozwoju województwa określa: "ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie".</p> <p>Ustawodawca nie zawarł definicji ustaleń i rekomendacji, nie zróżnicował również statusu prawnego obu tych określeń. Zarząd województwa opiniuje projekty strategii rozwoju gminy oraz strategii rozwoju ponadlokalnego pod kątem "sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa" (art. 10f ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.)). Również w tych przepisach nie ma zróżnicowania statusu ustaleń i rekomendacji. Na równi ustalenia jak i rekomendacje są podstawą opiniowania projektów strategii. Sama formuła opiniowania nie wywołuje obowiązku uwzględnienia jej treści, w odróżnieniu od uzgodnienia. To oznacza, że gmina nie ma obowiązku uwzględnienia ani ustaleń ani rekomendacji. Dlatego nie ma uzasadnienia do rozróżniania ustaleń i rekomendacji, ponieważ posiadają one ten sam status prawny a powód, dla którego ustawodawca zastosował te dwa pojęcia (a nie jedno z nich) jest niejasny.</p>
19.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com			<p>W projekcie Strategii są ogólnie przywoływane "akty planowania przestrzennego", w tym w części z rekomendacjami dla gmin.</p> <p>Wniosek o sprawdzenie prawidłowości, uwzględniając, że strategia rozwoju gminy regulowana ustawą o samorządzie gminnym nie jest - w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - aktem planowania przestrzennego.</p>		20.05.2024	IRT	Uwaga ogólna	Uwzględniona	
20.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 119	Jeden ze wskaźników monitorujących: Udział mieszkańców w strefie dostępności (A. pieszej, B. rowerowej) czasowej 10 minut do stacji i przystanków kolejowych w ogólnej liczbie ludności województwa [%]	<p>Tymczasem na stronie 84 jest mowa o 15 minutach: uznanie za priorytetowe terenów znajdujących się w odległości czasowej do 15 min izochrony dojazdu komunikacją publiczną i rowerem oraz urządzeniami UTO (urządzenia transportu osobistego), do stacji i przystanków, które docelowo będą obsługiwane przez pasażerską regionalną komunikacją kolejową</p>		20.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
21.	Marek Nowak, probono.nowak@gmail.com	s. 124		Dodanie kolejnych wskaźników monitorujących: Powierzchnia gmin w procentach, które są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego z ustaleniami wg ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Powierzchnia gmin w procentach, które są niezabudowane i objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na zabudowę mieszkaniową lub zagrodową. Liczba mieszkańców województwa w procentach, którzy mają zapewniony dostęp do szkoły podstawowej i obszarów zieleni publicznej przy uwzględnieniu odległości, o których mowa w art. 13f ust. 2 i 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Liczba gmin w procentach, które przygotowując plan ogólny gminy skorzystały z art. 13d ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.		20.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Nieuwzględniona	Wskaźniki istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, jednak zbyt szczegółowe dla poziomu dokumentu strategicznego jakim jest SRWD 2030+.
22.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szansy i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Przestrzenna Wyzwania w zasobach kulturowych (str,43.)	brak	Wyzwaniem w zasobach kulturowych, biorąc pod uwagę ilość obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego, jest brak wsparcia finansowego w zakresie renowacji obiektów zabytkowych, ujętych głównie w gminnej ewidencji zabytków należących do osób fizycznych, w sytuacji gdy należy uwzględnić wytyczne konserwatorskie.	Koszty renowacji obiektów zabytkowych, czy to ewidencyjnych czy rejestrowych właścicielami tych obiektów. Co z kolei skutkuje postępującą degradacją i utratą ich wartości zabytkowej, jak i niezadowolającym stanem ich zachowania.	21.05.2024	IRT	Szansy i wyzwania	Nieuwzględniona	Finansowanie zabytków nieruchomych znajdujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków na terenie województwa nie jest zadaniem Strategii. Dokumentem, w którym są zapisane priorytety i działania oraz kompetencje Samorządu Województwa w tym zakresie jest Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego.
23.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szansy i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Przestrzenna, Struktura użytkowania gruntów (str,45)	występowanie obszarów z nadmierną presją inwestycyjną, pomimo statystycznie niskiej stopy wzrostu terenów zabudowanych i zurbanizowanych województwa w skali kraju	Proponowana korekta: występowanie obszarów z nadmierną presją inwestycyjną w zakresie zabudowy mieszkaniowej i letniskowej, pomimo statystycznie niskiej stopy wzrostu terenów zabudowanych i zurbanizowanych województwa w skali kraju.	Zaakcentowanie dotyczące presji inwestycyjnej w szczególności dotyczącej zabudowy mieszkaniowej czy letniskowej (co widać w obszarach turystycznych, zwłaszcza w miejscowościach najbardziej popularnych) byłoby jednoznacznym wskazaniem gdzie tak naprawdę jest najważniejsze wyzwanie, które należałoby odpowiednio ukształtować w przyszłości tak, aby zabudowa mieszkaniowa i letniskowa nie ingerowały w obszary cenne przyrodniczo.	21.05.2024	IRT	Szansy i wyzwania	Uwzględniona	
24.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szansy i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Przestrzenna, Transport kolejowy i transport zbiorowy (str. 46)	brak	Wyzwaniem, o którym nie wspomniano w strategii może być chęć albo próby podjęcia działań w zakresie zwiększenia dostaw towarów taborem kolejowym, albo przerwania transportu ciężarowego na tory.	Możliwość przerwania transportu tranzytowego z dróg na kolej (jak np. w Austrii) zdecydowanie odciążąłoby i zmniejszyło ruch kołowy na obszarze województwa. Owszem, może nie jest to działanie tylko dla województwa dolnośląskiego bo wymagałoby to zmiany podejścia do transportu też przez inne województwa, ale dobrze zorganizowany i szybki transport tego typu zdecydowanie odciążałby ruch na drogach, co z kolei przyczyniłoby się do dłuższego okresu zachowania tych dróg w lepszym stanie technicznym niż w przypadku intensywnego użytkowania ich przez ruch ciężarowy.	21.05.2024	IRT	Szansy i wyzwania	Uwzględniona	
25.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szansy i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Przestrzenna. Mobilność rowerowa (str, 47)	brak	Jednym z wyzwań jest brak spójnego i zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym .min. w kontekście rozmieszczenia infrastruktury rowerowej.	Strategia porusza różnego rodzaju problemu dotyczące transportu, komunikacji zbiorowej, turystyki czy komunikacji rowerowej. Jednakże, na obszarze województwa dolnośląskiego zauważa się, że część północna województwa w ogóle nie jest dobrze skomunikowana w zakresie połączeń kolejowych z południem województwa. Co z kolei ma odzwierciedlenie w tym, że turystyka jednodniowa rowerowa polega na zapakowaniu rowerów na samochód i, udanie się do wybranego miejsca. Podobna sytuacja dotyczy turystyki pieszej. Z Głogowa żeby dostać się np. na glacensis singletrack w Srebrnej Górze praktycznie nie ma opcji by zrobić to bez korzystania z samochodu, w ciągu jednego dnia.	21.05.2024	IRT	Szansy i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
26.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szanse i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Strefa Społeczna . Demografia i Mieszkalnictwo . Zasoby mieszkaniowe (str, 49)	„ prowadzenie racjonalnej polityki remontowej, z wykorzystaniem gminnych programów rewitalizacyjnych”	Ten zapis jest błędny i należałoby go zmodyfikować np. . prowadzenie racjonalnej polityki remontowej, z wykorzystaniem m.in gminnych programów rewitalizacyjnych”	Nie wszystkie gminy posiadają i niekoniecznie będą posiadać gminny program rewitalizacji. Nie wszystkie gminy stać na przeprowadzanie kapitalnych remontów mieszkań będących w ich zasobie, nawet niektóre miasta posiadające lokale komunalne czy socjalne też ich nie rozmontują bo mają ważniejsze wydatki. Należałoby ten zapis nieco zmodyfikować, owszem remonty są istotne czy to gminnych czy prywatnych lokali mieszkalnych , czy też mieszanych, ale wykorzystanie do tego gminnego programu rewitalizacji powinno być jednym ze sposobów a nie wskazaniem wprost.	21.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
27.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szanse i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Społeczna . Demografia i Mieszkalnictwo . Pomoc społeczna (str, 52)	brak	Należy przeanalizować czy być może wyzwaniem jest niewystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników w zakresie pomocy społecznej	W zakresie pomocy społecznej nie zdefiniowano wyzwań, co jest nieco zaskakujące biorąc pod uwagę , że w strategii zdefiniowano obszary wymagające wsparcia . Wydaje się, patrząc też na problemy ogólnokrajowe, że niestety ale problemowy również na obszarze województwa dolnośląskiego jest przede wszystkim brak wykwalifikowanych pracowników zajmujących się pomocą społeczną.	21.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
28.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Szanse i Wyzwania Województwa Dolnośląskiego, Sfera Gospodarcza, .Finanse JST (str. 58)	brak	wysoki procentowy udział wydatków z budżetu jst na „oświatę” w porównaniu do reszty udziałów w wydatkach jst.	Należy zwrócić szczególną uwagę, że w przypadku budżetów samorządów gminnych zauważa się wysoki procentowy udział wydatków z budżetu jst na „oświatę” w porównaniu do reszty udziałów w wydatkach, co rzutuje tak naprawdę na cały budżet samorządów. W przypadku gmin o niskich budżetach ma to swoje konsekwencje w wydatkowaniu środków finansowych na rozwój, do którego zaliczyć należy budowę sieci wod-kan, budowę dróg, czy innego rodzaju inwestycje, które z kolei rzutują też na stan zagospodarowania danej jednostki. Brak wystarczającego finansowego wsparcia w tym zakresie niestety ale zawsze będzie ciągnął za sobą negatywne konsekwencje w pozostałych dziedzinach w których funkcjonują JST. Co z kolei może doprowadzać do zwiększenia wewnętrznych dysproporcji rozwojowych, o których mowa w celu strategicznym 3.2.4 (str. 72)	21.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	W treści rozdziału dodano zdanie dotyczące ogółem niskich wydatków inwestycyjnych w części dolnośląskich gmin w następującym brzmieniu - "W 47 dolnośląskich gminach ten rodzaj wydatków nie osiągnął poziomu 10%, w tym w 7 ukształtowały się one na poziomie poniżej 5%". Dodano również zapis do wyzwań w obszarze finansów jst - "niski bądź bardzo niski udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem części gmin województwa mogący mieć przełożenie na ograniczone możliwości ich rozwoju".
29.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Cel strategiczny – zintegrowane społeczeństwo – poprawa jakości zamieszkania (str., 67)	„W ramach zrównoważonej polityki mieszkaniowej podejmowane będą działania w kierunku dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego (...)”	„W ramach zrównoważonej polityki mieszkaniowej podejmowane będą działania w kierunku dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego poprzez zwiększanie dostępności mieszkań”.	Biorąc pod uwagę zapisy w strategii mówiące o już obecnie wystarczającej ilości terenów pod zabudowę mieszkaniową, zaskakujące jest przytoczone sformułowanie. Czytając je w takiej wersji jak jest w strategii ma się wrażenie, że w tym celu strategia idzie w kierunku zwiększania ilości terenów pod zabudowę mieszkaniową. Co innego jest rozwój samych terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zwiększanie jej powierzchni a co innego rozwój w zakresie zwiększania ilości dostępności mieszkań na terenach już pod to przeznaczonych. Bezpieczniej należałoby połączyć to zdanie w całość, tak żeby nie stwarzać niepotrzebnych konfliktów w zakresie organizacji ładu przestrzennego, który można szybko zachwiać poprzez zwiększanie ilości terenów przeznaczonych pod zabudowę	21.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
30.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Cel strategiczny . Innowacyjna gospodarka. Wsparcie na rzecz zwiększenia roli innowacji w regionalnej gospodarce (str. 70)		W odpowiedzi na sformułowany w diagnozie zapis dotyczący wzrostu poziomu dostępności do informacji, w tym danych przestrzennych i wykorzystania dostępu do usług cyfrowych oraz odsetka osób korzystających z tych usług należy zadbać o dalszy wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej. Podstawowym działaniem w tym zakresie powinien być rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększania dostępności do zasobów informacyjnych o regionie jest to bardzo ciekawe sformułowanie , wygenerowane adekwatnie do zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w kontekście Rejestru Urbanistycznego mającego powstać przy Ministerstwie Rozwoju w 2026 roku, którego założeniem jest dostęp do informacji przestrzennej, w tym planów miejscowych z jednego portalu. Należy zauważyć, że obecnie na Geoportalu Krajowym są różnego rodzaju warstwy, mapy czy informacje zawierające różnego rodzaju informacje – sieci, działki, adresy, informacje środowiskowe itp. Skoro celem ustawodawcy jest stworzenie jednej bazy jaki jest sens robić kolejną ?		21.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	W zapisie dotyczącym rozwoju regionalnej informacji przestrzennej nie chodzi o dublowanie (powielanie) już utworzonych rejestrów na innych poziomach infrastruktury (np. krajowym – geoportal.gov.pl lub lokalnych), ale właśnie o ułatwienie dostępu do unikalnych danych przestrzennych przetwarzanych przez samorząd województwa dolnośląskiego wraz z możliwością przeglądania danych innych podmiotów (np. sieci, działki, adresy) poprzez tzw. usługi sieciowe. Idea iip jest taka, że każdy podmiot, który tworzy dane udostępnia je pozostałym, tak by nie powiełać rejestrów u różnych podmiotów. Geoportal Dolny Śląsk prowadzony jest przez Wydział Geodezji i Kartografii UMWD od 2012 r, znacznie wcześniej zanim powstał Geoportal.gov.pl. Publikuje szeroki zakres danych przestrzennych o różnorodnej tematyce dotyczącej województwa dolnośląskiego. Planowanie przestrzenne jest tylko jedną z kategorii tematycznych dostępną na Geoportalu DŚ i obejmuje dane planistyczne o znaczeniu regionalnym tj. Plan Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego, a także opracowania autorskie, takie jak Plany urządzeniowo-rolne gmin. Nie ma planów tworzenia na Geoportalu Dolny Śląsk nowego modułu publikującego plany miejscowe. Natomiast dzięki funkcjonalności i powszechnie obowiązującym standardom (usługi przestrzenne) obecnie jest już możliwe bezpośrednie przeglądanie na Geoportalu Dolny Śląsk danych pochodzących z innych geoportali np. Geoportalu Krajowego w zakresie planów miejscowych (Krajowa Integracja MPZP). Nie ma tutaj mowy o dublowaniu zadań innych podmiotów oraz redundancji danych. Wykorzystywane są dane, które integruje i udostępnia jednostka za to odpowiedzialna. Podobnie będzie w kontekście planowanych zmian wynikających z nowelizacji
31.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa dolnośląskiego (str. 74)		W tekście sformulowano zapis mówiący, że zaproponowany model ma zapewnić uzyskanie harmonijnie, spójnie, wielofunkcyjnie i wielokulturowo rozwijającej się przestrzeni województwa dolnośląskiego, odpornej na zmiany klimatyczne, a tym samym pozwolić regionowi zwiększyć swą konkurencyjność w Polsce i Europie. Jednakże, powstaje zasadnicze pytanie czy w ogóle realne i możliwe jest stworzenie przestrzeni odpornej na zmiany klimatyczne? Klimat nie ma granic, nie ma murów które zatrzymają obieg i cyrkulację powietrza czy innych czynników klimatyczno-pogodowych. Tak naprawdę, żaden region geograficzny nie jest odporny na zmiany klimatyczne. Próba stworzenia jednej zielonej wyspy na całym globie nie zahamuje procesów jakie mają obecnie miejsce na pozostałych kontynentach.		21.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
32.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie dolnośląskim (str., od 80 do 103)	"ustalenia i rekomendacje"	W całym punkcie 6 jest mowa o ustaleniach i rekomendacjach tworzących jedno wyrażenie. Sformułowanie to należałoby przeanalizować z tego względu, że ze strategii (w większości tego typu sformułowań) nie wynika co jest ustaleniem a co jest rekomendacją. Wątpliwości są jeszcze większe w sytuacji gdy przejdziemy do słownika języka polskiego, wg którego słowo „rekomendacja” znaczy opiniować lub oceniać, i to tylko w kontekście pozytywnym. W obecnym brzemieniu samorządy nie są w stanie określić czy wyrażenie „ustalenia i rekomendacje” dotyczy tego, że wszystkie zawarte w ustaleniach i rekomendacjach wytyczne są dla nich wiążące przy formułowaniu swoich dokumentów strategicznych czy jednak nie. I co będzie w tym przypadku jako ustalenie obowiązkowe, a co będzie oceniane pozytywnie w przypadku sformułowań stworzonych przez samorządy. Tym bardziej, że w np. w przypadku wielkoprzestrzennych obszarów koncentracji działalności produkcyjnej i usługowej pojawia się tylko rekomendacja. Zasadne byłoby wyjaśnić w tekście strategii jak należy rozumieć to wyrażenie.		21.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Określenie "ustalenia i rekomendacje" jest zgodne z przepisami. Zgodnie z art. 11, ust. 1c, pkt 5 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 566) wstąpienia rozwoju województwa określa: "ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie". Ustawodawca nie zawarł definicji ustaleń i rekomendacji, nie różnicował również statusu prawnego obu tych określeń. Zarząd województwa opiniuje projekty strategii rozwoju gminy oraz strategii rozwoju ponadlokalnego pod kątem "sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa" (art. 10f ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.)). Również w tych przepisach nie ma różnicowania statusu ustaleń i rekomendacji. Na równi ustalenia jak i rekomendacje są podstawą opiniowania projektów strategii. Sama formuła opiniowania nie wywołuje obowiązku uwzględnienia jej treści, w odróżnieniu od uzgodnienia. To oznacza, że gmina nie ma obowiązku uwzględnienia ani ustaleń ani rekomendacji. Dlatego nie ma uzasadnienia do rozróżniania ustaleń i rekomendacji, ponieważ posiadają one ten sam status prawny a powód, dla którego ustawodawca zastosował te dwa pojęcia (a nie jedno z nich) jest niejasny.
33.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	5.5. ZMIANY KLIMATU I BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE	„określenie obszarów splotu i zalegania mas zimnego powietrza w celu zabezpieczenia odpowiedniego klimatu zamieszkiwania dla terenów mieszkaniowych oraz przeznaczonych na stały pobyt ludzi.”	Na podstawie czego i jakim sposobem JST mają określić tego typu obszary w swoich dokumentach?	Sformułowane założenie może budzić spore kontrowersje na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, gdyż jego osiągnięcie może wymagać opracowania dodatkowych dokumentów nie tylko ze strony samorządów ale też innych instytucji. Co z kolei może, a raczej na pewno wiązać się będzie z wydatkowaniem dodatkowych środków finansowych.	21.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Na potrzeby aktów planowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo opracowania ekofizjograficzne. Obszary splotu i zalegania mas zimnego powietrza są szczególnym uwarunkowaniem i powinny stanowić jedno z kryteriów oceny przydatności do pełnienia różnych funkcji, dokonywanej w ramach opracowań ekofizjograficznych. Zgodnie z paragrafem 6 punkt 4 i 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298)., część kartograficzna i opisowa opracowania podstawowego obejmuje m.in.: - określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze; - ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru. W rozporządzeniu nie wskazano wprost, że obszary splotu i zalegania mas zimnego powietrza muszą zostać uwzględnione w ocenie przydatności, jednak rekomenduje się aby były one brane od uwagę jako ograniczenie dla lokalizowania zabudowy oraz jako tereny pełniące ważne funkcje w przewietrzaniu miast i wsi. Obszary te mają istotne znaczenie dla działań w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
34.	Gmina Jerzmanowa Lipowa 4 67-222 Jerzmanowa sekretariat@jerzmanowa.com.pl 76 8312121	5.5. ZMIANY KLIMATU I BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE	„uznanie osiągnięcia neutralności klimatycznej, w oparciu o transformację energetyczną, jako fundamentalnego priorytetu we wszystkich podejmowanych działaniach oraz decyzjach o sposobie wykorzystania środków finansowych, w oparciu o cele i polityki krajowe, wynikające z polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej”	Wątpliwości w cytowanym sformułowaniu wzbudza wyrażenie „neutralność klimatyczna”. Biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą nie tylko kraju, Europy ale sytuację ogólnosiową czy ten cel, bo to również jest jednym z celów strategii, jest w ogóle realny do osiągnięcia. Założenie, że na obszarze województwa radykalnie zostanie obniżona emisja gazów cieplarnianych we wszystkich jej gałęziach nie do końca może się sprawdzić biorąc pod uwagę, że środowisko klimatyczne, zwłaszcza atmosferyczne nie ma granic.		21.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Biorąc pod uwagę zarówno zachodzące zmiany klimatyczne, jak i sytuację geopolityczną, która zdecydowanie wymaga przeprowadzenia transformacji energetycznej i odejścia od paliw kopalnych, dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej nabiera szczególnego priorytetu, który został podkreślony przez autorów SRWD2030+. Ponadto, w dokumentach regionalnych, przyjętych przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, przede wszystkim "Strategii Energetycznej Dolnego Śląska - kierunkach wsparcia sektora energetycznego" głównym celem władz regionu jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Pomimo braku pewności osiągnięcia jakiegokolwiek z celów przyjętych w zapisach projektu SRWD2030+, każdy z nich wynika ze zdiagnozowanych potrzeb oraz problemów. Należy dążyć do ich realizacji dla zapewnienia odpowiedniego poziomu życia mieszkańców regionu, mając na uwadze przede wszystkim zdrowie i bezpieczeństwo.
35.	Jarosław Osmolak Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości S.A. w Kamiennej Górze j.osmolak@ssemp.pl 660-691-561	1.3.1 GOSPODARKA; Przedsiębiorczość, str. 32	liczne tereny inwestycyjne, dostępne m.in. w ramach 4 specjalnych stref ekonomicznych i Polskiej Strefy Inwestycji	liczne tereny inwestycyjne, dostępne m.in. w ramach Polskiej Strefy Inwestycji	Wyodrębnienie terenów inwestycyjnych specjalnych stref ekonomicznych (SSE) i Polskiej Strefy Inwestycji (PSI) nie wydaje się być uzasadnione z perspektywy końca obowiązywania rozporządzeń ustanawiających okres funkcjonowania polskich SSE na 31 grudnia 2026 r. W dokumencie SRWD2030+ zasadnym wydaje się, aby posługiwać się jedynie terminem Polskiej Strefy Inwestycji. O ile według stanu na rok 2024 (i aż do końca 2026 r.) można mówić o zróżnicowanych terenach inwestycyjnych tj. dostępnych zarówno w ramach SSE jak i PSI (różnica w okresie korzystania z pomocy publicznej na danym terenie) o tyle od 1 stycznia 2027 r. SSE nie będą już istniały a obowiązującym aktem prawnym będzie jedynie Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji wprowadzająca Polską Strefę Inwestycji.	21.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
36.	MARIUSZ GIERUS, POGOTOWIE RATUNKOWE W JELENIEJ GÓRZE, mariusz.gierus@pogotowiejg.pl tel. 500 183 198	Infrastruktura Społeczna/Pomoc doraźna i ratownictwo medyczne /strona 29	Pomoc doraźna i ratownictwo medyczne w województwie dolnośląskim, na tle innych województw, wypadła dobrze, zajmując wysoką 5. pozycję zarówno pod względem liczby zespołów ratownictwa medycznego, szpitalnych oddziałów ratunkowych i liczby personelu medycznego zespołów ratownictwa medycznego. Na Dolnym Śląsku funkcjonują 4 szpitale ogólnopolskie – 3 we Wrocławiu i 1 w Polanicy-Zdroju. Niepokojący jest wysoki wskaźnik liczby osób przypadająca na 1 Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) dający regionowi słabe 13 miejsce wśród województw i zdecydowanie wyższy od wskaźnika dla Polski, co może powodować niezapewnienie należytej opieki w nagłych wypadkach czy sytuacjach kryzysowych. Uwagę należy również zwrócić na bardzo wysoki wskaźnik ofiar śmiertelnych W trakcie interwencji straży pożarnej (2. pozycja wśród województw), czy wskaźnik liczby rannych (3. Pozycja). Korzystniej prezentuje się sytuacja związana z bezpieczeństwem drogowym, gdzie wskaźnik liczby wypadków i rannych na 100 tys. mieszkańców daje regionowi 7. pozycję wśród województw i 10. pozycję pod względem liczby osób śmiertelnych. W województwie dolnośląskim jeden powiat wyróżnia się najwyższym wskaźnikiem liczby wypadków – jest to powiat wrocławski, co jednak nie przekłada się na wysoki wskaźnik ofiar śmiertelnych. Niepokoi jednak fakt, że powiaty ze wskaźnikiem liczby	Wnoszę o rozdzielenie zakresów pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego oraz umożliwienie głównym realizatorom tych świadczeń (szczególnie będącymi jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa dolnośląskiego) – zarówno z zakresu pomocy doraźnej, jak i ratownictwa medycznego wskazanie głównych celów – odpowiednio dla pomocy doraźnej, jak i ratownictwa medycznego – strategii rozwoju w obliczu zmieniających się uwarunkowań i wyzwań w perspektywie najbliższych dekad umożliwiając w ten sposób szeroką współpracę w każdym z tych celów, a której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców i konkurencyjności województwa dolnośląskiego.	Obecny zapis, pomimo tytułu podrozdziału, w ogóle nie odnosi się do pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego. Szczególnie w świetle głównych założeń Strategii, czyli zmieniających się w tym zakresie uwarunkowań i wyzwań w perspektywie najbliższych dekad. Świadczenia zdrowotne z zakresu pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego udzielane są przez podmioty medyczne, w których strukturach organizacyjnych znajdują się m.in. Szpitalne Oddziały Ratunkowe, Izby Przyjęć oraz Zespoły Ratownictwa Medycznego. Niezrozumiałe zatem pozostaje odwoływanie się w obecnym brzmieniu przedmiotowych zapisów do statystyk straży pożarnej, czy policji, zamiast szpitali, czy dysponentów ratownictwa medycznego, a więc głównych realizatorów świadczeń z zakresu pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego.	21.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
37.	MARIUSZ GIERUS, POGOTOWIE RATUNKOWE W JELENIEJ GÓRZE, mariusz.gierus@pogotowiejg.pl tel. 500 183 198	Sfera Społeczna/Infrastruktura Społeczna/Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo/strona 50	<p>Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣wzrost liczby przychodni lekarskich ▣rozwinięta sieć instytucji oferujących opiekę długoterminową paliatywno-hospicyjną ▣najwyższa w kraju liczba uzdrowisk wraz z rozwiniętą bazą leczniczą i pobytową ▣4 szpitale ogólnopolskie; 3 we Wrocławiu, 1 w Polanicy-Zdroju <p>Wyzwania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣spadek liczby łóżek dostępnych w szpitalach ogólnych, pogłębiający problem z dostępnością do opieki zdrowotnej ▣malejąca liczba personelu medycznego wchodząca w skład zespołów ratownictwa medycznego ▣wysoka liczba osób przypadająca na jeden SOR ▣utrzymujący się nierównomierny dostęp do służby zdrowia w regionie – polaryzacja na linii miasto-wieś ▣wzrost liczby osób w wieku senioralnym (60 lat i więcej)), a co za tym idzie potrzeba rozwoju infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób starszych, a także instytucji opieki i wparcia dla seniorów 	<p>Wnoszę o uzupełnienie szans o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣rozwinięta sieć podmiotów i instytucji realizujących świadczenia z zakresu ratownictwa medycznego oraz ratownictwa obywatelskiego <p>Wnoszę o uzupełnienie wyzwań o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣marginalizacja roli dysponentów systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, jako głównych realizatorów świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego, dla których pozostałe jednostki, takie jak m.in. straż pożarna, policja, GOPR, WOPR mają charakter wspomagający 	Zróżnicowany geograficznie oraz transgraniczny charakter województwa dolnośląskiego wpływa na stale rosnący potencjał turystyczny naszego regionu. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w ilości akcji ratunkowych z wiodącym udziałem dysponentów ratownictwa medycznego. Tym istotniejsze wydaje się podjęcie działań strategicznych w zakresie nie tylko wskazania dysponentów systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, co zresztą wynika z samej ustawy o systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego jako głównych realizatorów świadczeń z zakresu ratownictwa medycznego. Nie mniej istotne wydaje się wzmocnienie roli dysponentów ratownictwa medycznego, jako wiodących ośrodków promocji ratownictwa obywatelskiego, które pełni niebagatelną rolę w obliczu aktualnych wyzwań z zakresu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa oraz obrony cywilnej. Szczególnie przy uwzględnieniu transgranicznego usytuowania województwa dolnośląskiego, przy jego geograficznym zróżnicowaniu, a przez to i turystycznym potencjale.	21.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Uzupełniono Szanse i Wyzwania o wskazaną szansę. Kwestia wskazana w zakresie wyzwań ma charakter bardzo szczegółowy, nie ma poparcia w diagnozie stanu, która jest podstawą dla Szans i Wyzwań. Jako wyzwania wskazano natomiast "wzmocnienie roli dysponentów ratownictwa medycznego, jako wiodących ośrodków promocji ratownictwa obywatelskiego".
38.	MARIUSZ GIERUS, POGOTOWIE RATUNKOWE W JELENIEJ GÓRZE, mariusz.gierus@pogotowiejg.pl tel. 500 183 198	Cele strategiczne/Cel strategiczny – zintegrowane społeczeństwo/strony 66-67	Istotną rolę odgrywać będzie wspieranie ratownictwa medycznego, w tym szpitalnych oddziałów ratunkowych i zespołów ratownictwa medycznego.	Wnoszę o uzupełnienie obecnego zapisu w następujący sposób: Istotną rolę odgrywać będzie wspieranie ratownictwa medycznego, w tym szpitalnych oddziałów ratunkowych i zespołów ratownictwa medycznego. Samorząd Województwa, będąc aktualnie organem tworzącym dla 4 Samodzielnych Zakładów Opieki Zdrowotnej Pogotowie Ratunkowe, tj. w: Jeleniej Górze, Wałbrzychu, Legnicy i we Wrocławiu będzie wzmocniał rolę tych jednostek w ich rejonach operacyjnych, zwiększając w ten sposób dostępność, jakość i efektywność usług zdrowotnych, w szczególności w zakresie profilaktyki stanów nagłego i bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego.	Wzmocnienie roli dysponentów ratownictwa medycznego na Dolnym Śląsku jest niezbędne nie tylko ze względu na zróżnicowany geograficznie charakter całego województwa, który jednocześnie wpływa na jego atrakcyjność turystyczną. Potencjalni pacjenci lub świadkowie wypadków oczekują spójnego przekazu w zakresie profilaktyki stanów nagłego i bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego. Okazjonalnie zajmują się tym różne podmioty i instytucje. Działania te mają jednak charakter akcyjny, a powinny być permanentne oraz koordynowane przez dysponentów ratownictwa medycznego, którzy są głównymi ogniwami funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w swoich rejonach operacyjnych.	21.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Biorąc pod uwagę strategiczny charakter dokumentu, który był poddany konsultacjom oraz jego perspektywę – do 2030 r., obecny zapis uważany jest za wystarczający. W opisie celów strategicznych nakreślone zostały najistotniejsze działania, które powinny być realizowane, natomiast operacjonalizację tych działań zapewniają dokumenty wykonawcze do Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego - np. programy rozwoju, plany działań, strategię dziedzinową oraz dokumenty funkcjonujące odrębnie (poza systemem SRWD 2030+), np. wojewódzkie plany działania systemu Państwowego Ratownictwa Medyczne, które są przygotowywane przez wojewodów i są nadzorowane przez Ministra Zdrowia.
39.	Mariusz Tomiczek Gmina Miejska Lubań ul. 7 Dywizji 14 59-800 Lubań, mariusz.tomiczek@miastoluban.pl Tel.503 108 349	Roz. 1.4 strona 47-48	Brak zapisu	W związku z niepewną sytuacją Kopalni i Elektrowni Turów konieczne są w strategii zapisy dotyczące restrukturyzacji tzw. Worka Turosszowskiego Proponowany zapis w kolumnie wyzwań „wspierania działań związanych z restrukturyzacją obszaru tzw. Worka Turosszowskiego”	Trudności z uzyskaniem przez kopalnię Turów koncesji na wydobycie węgla brunatnego oraz polityka klimatyczna UE niesie za sobą niebezpieczeństwo likwidacji kopalni. Konsekwencją takiego scenariusza będzie konieczność głębokiej restrukturyzacji w obszarze Powiatów Zgorzeleckiego i Lubańskiego, dużych wyzwań dotyczących zastąpienia obecnej gałęzi przemysłu wydobywczego i energetycznego takimi, które zapobiegą znaczącej degradacji społecznej i gospodarczej tego obszaru. Brak zapisów w strategii mającej perspektywę do roku 2050 jest nie do przyjęcia.	23.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
40.	Anna Mokhtari Anna.mokhtari@gmail.com Tel: 793966096	Horyzontalny cel strategiczny – niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych Str 62, 3.2.4. CEL STRATEGICZNY - NIWELOWANIE WEWNĄTRZREGIONALNYCH DYSPROPORCJI ROZWOJOWYCH str 73	W pkt 1 (zintegrowane społeczeństwo) oraz w pkt 2 (innowacyjna gospodarka) brak zapisów „Jedną ze ścieżek dojścia do takiego poziomu rozwoju może być tworzenie partnerstw słabszych jednostek samorządu terytorialnego z najlepszymi.”	Decentralizacja władzy w województwie poprzez przeniesienie lub otwarcie niektórych spółek samorządu województwa, instytucji lub urzędów o randze wojewódzkiej do miast, które pełniły niegdyś rolę miast wojewódzkich „Przy otwieraniu znaczących dla regionu instytucji/urzędów/spółek umwd, zarząd województwa w pierwszej kolejności będzie rozpatrywał utworzenie centrali spółki w byłym mieście wojewódzkim.	1.Zatrzymanie niebezpiecznego trendu utraty funkcji społeczno-gospodarczych przez średnie miasta: •Decentralizacja władzy i przeniesienie instytucji wojewódzkich do byłych miast wojewódzkich, takich jak Legnica, Wałbrzych czy Jelenia Góra, pozwoli na aktywizację tych miast i zahamowanie procesu degradacji społeczno-gospodarczej. Średnie miasta odgrywają kluczową rolę w zrównoważonym rozwoju regionu, dlatego konieczne jest wspieranie ich poprzez zwiększenie liczby instytucji i miejsc pracy. •Przykład przeniesienia centrali Kolei Dolnośląskich do Legnicy pokazuje, że takie działania mogą przynieść wymierne korzyści. Legnica zyskała na znaczeniu jako ważny węzeł transportowy, co przełożyło się na rozwój lokalnej gospodarki oraz zwiększenie liczby miejsc pracy. Analogiczne działania mogą przyczynić się do rozwoju innych miast regionu. 2.Zrównoważony rozwój województwa: •Przeniesienie instytucji i urzędów o randze wojewódzkiej poza Wrocław sprzyja bardziej zrównoważonemu rozwojowi całego województwa. Dzięki temu, mniejsze miasta będą miały możliwość rozwijania swojej infrastruktury, przyciągania inwestorów oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców. Wzrost aktywności gospodarczej w tych miastach może również zmniejszyć migrację do stolicy regionu, co odciąży Wrocław i pozwoli na lepsze wykorzystanie potencjału całego Dolnego Śląska. 3.Wzmocnienie lokalnych społeczności: •Przeniesienie instytucji wojewódzkich do mniejszych miast przyczyni się do wzrostu poczucia tożsamości i dumy lokalnej społeczności. Nowe miejsca pracy i rozwój infrastruktury będą stymulować zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne i gospodarcze swoich miast, co może prowadzić do wzrostu liczby inicjatyw obywatelskich i społecznych. 4.Lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury: •Wiele byłych miast wojewódzkich posiada już rozwiniętą infrastrukturę administracyjną, która obecnie jest niedostatecznie wykorzystywana. Przeniesienie do tych miast instytucji wojewódzkich pozwoli na lepsze wykorzystanie istniejących budynków i zasobów, co może być bardziej	23.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Wrocław jako stolica regionu jest miejscem naturalnej lokalizacji instytucji publicznych, których działalność obejmuje obszar całego województwa. Podobnie przedstawia się sytuacja ze spółkami samorządowymi. Jednakże niektóre instytucje publiczne lub spółki mają swoje siedziby poza Wrocławiem. Przykładowo: Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy ma siedzibę w Wałbrzychu, Spółka Koleje Dolnośląskie - w Legnicy, Oddział Instytutu Rozwoju Terytorialnego - w Legnicy, Oddział Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej w Świdnicy, oddziały zamiejscowe Urzędu Marszałkowskiego - w Wałbrzychu (np. Regionalny Punkt Kontaktowy dla programu Interreg Polska-Czechy, umiejscowiony w obszarze wsparcia programu). Lokalizacja instytucji publicznych lub ich oddziałów poza Wrocławiem ma miejsce wtedy, gdy przemawia za tym ważny interes publiczny i sprzyja to sprawnemu zarządzaniu.
41.	Anna Mokhtari Anna.mokhtari@gmail.com Tel: 793966096	Atrakcyjność turystyczna, s. 82-83	Obecny zapis kładzie nacisk na bazę uzdrowiskową	Rozwój infrastruktury turystyki pieszej, w szczególności Geoparku Krainy Wygasłych Wulkanów.	1.Promocja regionu i wzrost atrakcyjności turystycznej: •Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów, który otrzymał prestiżowy tytuł UNESCO, jest unikatowym atutem Dolnego Śląska. Wsparcie rozwoju infrastruktury w tym regionie pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału turystycznego, przyciągając zarówno krajowych, jak i zagranicznych turystów. Rozwój turystyki w Geoparku przyczyni się do wzrostu rozpoznawalności regionu na arenie międzynarodowej i zwiększenia liczby odwiedzających. 2.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i edukacja: •Inwestycje w infrastrukturę Geoparku umożliwią lepszą ochronę jego unikalnych zasobów geologicznych i przyrodniczych. Rozwój centrów edukacyjnych, ścieżek dydaktycznych i muzeów plenerowych przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej i geologicznej zarówno mieszkańców, jak i turystów. Edukacja i ochrona dziedzictwa przyrodniczego to kluczowe elementy zrównoważonego rozwoju, które mogą przynieść długofalowe korzyści dla regionu. 3.Wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy: •Rozwój turystyki w Geoparku Krainy Wygasłych Wulkanów oraz turystyki pieszej stworzy nowe możliwości zatrudnienia w branży turystycznej, hotelarskiej, gastronomicznej oraz usługowej. Powstanie nowych miejsc pracy w tych sektorach przyczyni się do wzrostu gospodarczego regionu i poprawy jakości życia mieszkańców. 4.Zrównoważony rozwój i integracja społeczności lokalnych: •Wsparcie infrastruktury turystycznej w Geoparku pozwoli na zrównoważony rozwój regionu, włączając lokalne społeczności w procesy planowania i realizacji projektów turystycznych. Integracja mieszkańców w rozwój turystyki pieszej i Geoparku stworzy możliwość dla lokalnych przedsiębiorstw do rozwoju i zwiększenia swoich dochodów. Lokalne inicjatywy, takie jak agroturystyka, rękodzieło czy gastronomia, mogą stać się ważnymi elementami oferty turystycznej regionu. 5.Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu i promowanie zdrowego stylu życia: •Rozwój turystyki pieszej w regionie Geoparku Krainy Wygasłych Wulkanów przyczyni się do promocji aktywnego spędzania czasu i zdrowego stylu życia. Dobre oznakowanie szlaków turystycznych, rozwój infrastruktury (takiej jak	23.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
42.	Anna Mokhtari Anna.mokhtari@gmail.com Tel: 793966096	3.2.1. CEL STRATEGICZNY - ZINTEGROWANE SPOŁECZENSTWO Str 67	"Zwiększanie atrakcyjności turystycznej województwa powinno być realizowane poprzez wykorzystanie potencjału przyrodniczego z zastosowaniem rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska naturalnego."	Zwiększanie atrakcyjności turystycznej województwa powinno być realizowane poprzez wykorzystanie potencjału przyrodniczego z zastosowaniem rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska naturalnego oraz wykorzystaniu bazy turystycznej już istniejącej poprzez wsparcie inicjatyw budujących niewykorzystane dotychczas zabytki oraz potencjalne atrakcje turystyczne.	Dolny Śląsk, bogaty w zabytki i atrakcje turystyczne, kryje w sobie ogromny potencjał, który nie jest w pełni wykorzystywany. Włączenie działań mających na celu opiekę, pobudzenie i rewitalizację niewykorzystywanych turystycznie zabytków do Programu Rozwoju Województwa Dolnośląskiego przyniesie liczne korzyści zarówno dla lokalnej społeczności, jak i dla całego regionu. Przykładem takiego zabytku jest Zamek Piastowski w Legnicy, który jest jednym z najstarszych zamków w tej części Europy, a mimo to pozostaje zapomniany turystycznie. Argumenty za rewitalizacją niewykorzystywanych turystycznie zabytków: 1. Żywnienie i rozwój gospodarczy regionu: • Rewitalizacja zabytków takich jak Zamek Piastowski w Legnicy może przyczynić się do wzrostu liczby turystów, co bezpośrednio przełoży się na rozwój lokalnej gospodarki. Zwiększona liczba odwiedzających będzie korzystać z lokalnych usług, takich jak hotele, restauracje, sklepy i atrakcje, co przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy i wzrostu dochodów lokalnych przedsiębiorców. 2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego: • Działania na rzecz opieki i rewitalizacji zabytków mają kluczowe znaczenie dla zachowania dziedzictwa kulturowego regionu. Zamek Piastowski w Legnicy, starszy nawet niż Wawel w Krakowie, jest bezcennym świadectwem historii i kultury Dolnego Śląska. Jego odnowienie i udostępnienie turystom pozwoli na lepsze zrozumienie i docenienie historii regionu przez przyszłe pokolenia. 3. Promocja regionu: • Rewitalizacja i odpowiednia promocja niewykorzystywanych turystycznie zabytków, takich jak Zamek Piastowski w Legnicy, zwiększy atrakcyjność turystyczną Dolnego Śląska. Wzrost liczby turystów krajowych i zagranicznych przyczyni się do poprawy wizerunku regionu na arenie międzynarodowej, co może przynieść dodatkowe korzyści ekonomiczne i społeczne. 4. Zrównoważony rozwój: • Rewitalizacja zabytków może być prowadzona w sposób zrównoważony, uwzględniający zarówno aspekty ochrony środowiska, jak i społeczne potrzeby lokalnych społeczności. Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie harmonii między rozwojem turystyki a ochroną naturalnych i kulturowych zasobów regionu. 5. Edukacja i świadomość społeczna: Aglomeracja Wroclawska oraz gminy położone w bezpośrednim sąsiedztwie m. Wrocławia od wielu lat wykazują najwyższe w regionie i kraju wskaźniki salda migracji na 1 000 mieszkańców. Dynamika napływu nowych mieszkańców w gminach WrOF przekracza poziom 100% w ostatnich 10 latach. Prowadzone inwestycje związane z finalizacją prac nad Wschodnią Obwodnicą Wrocławia i połączenia jej z S8 oraz A4 powoduje wielokrotne zwiększenie ruchu pojazdów na drodze WOW, co przekłada się na szereg problemów i zagrożeń w rozwoju aglomeracji. Ponownie prosimy o ujęcie w zakresie Strategii Województwa Dolnośląskiego 2030+ jako szansy rozwojowej w obszarze transportu konieczności rozbudowy drogi nr 372 Wschodniej Obwodnicy Wrocławia na odcinku Łany – Siechnice. Wg posiadanych wyników Krajowego Badania Ruchu z roku 2018 w/w istniejącą jednopasmową drogą którą jest obwodnica m. Wrocławia podróżowało ok. 12 000 pojazdów na dobę. Obecne natężenie ruchu wskazuje na znaczne przekroczenie tych wartości i oscyluje w granicach 15 000 – 18 000 pojazdów na dobę, co potwierdzą obecne badania ruchu (KBR 2023). Wzrost ten wynika zarówno z dynamicznego wzrostu liczby mieszkańców tej części aglomeracji wrocławskiej, zwiększonego zainteresowania terenów przemysłowych we wschodniej części aglomeracji wrocławskiej oraz uruchomionego połączenia drogowego z drogą ekspresową S8. Natomiast w najbliższych 3 latach nastąpi połączenie drogowe z autostradą A4, co jeszcze zwiększy natężenie ruchu. Tak duże natężenie ruchu powoduje istotne koszty społeczne oraz zagrożenia dla mieszkańców Wrocławia: - wzrost liczby wypadków na tym odcinku drogi - zatory komunikacyjne powodujące znaczące zwiększenie emisji gazów cieplarnianych spowodowane przez pojazdy stojące w korkach (niska emisja komunikacyjna która jest odpowiedzialna za 30% powstawania smogu na terenie woj. Dolnośląskiego) - zatory komunikacyjne przekładają się na brak zapewnienia szybkiej dostępności	23.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
43.	Gmina Czernica, czernica@czernica.pl, 502 735 495	SZANSE I WYZWANIA DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO (rozdział 1.4.1, str. 45)	<p>Wzrastające wykorzystanie potencjału transportu kolejowego w mobilności mieszkańców</p> <p>Planowane przywrócenie połączeń kolejowych do znaczących ośrodków turystycznych (Świeradów-Zdrój, Karpacz, Kowary, Łądek-Zdrój, Stronie Śląskie) oraz ośrodków powiatowych (Złotoryja, Lwówek Śląski, Góra)</p> <p>Dodatkowe punkty dostępu do kolei pasażerskiej w Jeleniej Górze, Wałbrzychu, Świdnicy i Bielawie</p> <p>Istnienie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej w aglomeracji wałbrzyskiej i dzierzoniowskiej, Legnicy, Kątach Wrocławskich, Strzelinie, Siechnicach, powiecie karkonoskim i kamiennogórskim, a także w dojazdach do Przemkowa</p> <p>Wyprzedzające modernizację linii kolejowych uruchamianie połączeń autobusowych do Łądko-Zdroju i Stronia Śląskiego, Góry oraz Sycowa</p> <p>Wzrost potencjału ludności zamieszkałej w atrakcyjnej odległości dla dostępności samochodem do infrastruktury kolejowej</p> <p>Wykorzystanie położenia geograficznego na Trójstyku granic Polski, Niemiec oraz Czech do uruchomienia wspólnej oferty przewozowej w ramach biletu EURO-NYSA</p>	<p>Budowa północnej jezdni drogi nr 372 na odcinku Łany – Siechnice w ramach Wschodniej Obwodnicy Wrocławia (WOW) która wpłynie znacząco na poprawę dostępności drogowej wschodniej części aglomeracji wrocławskiej, poprawi bezpieczeństwo mieszkańców, skróci czas połączenia tej części regionu do sieci TEN-T oraz zmniejszy niską emisję komunikacyjną.</p> <p>Wzrastające wykorzystanie potencjału transportu kolejowego w mobilności mieszkańców</p> <p>Planowane przywrócenie połączeń kolejowych do znaczących ośrodków turystycznych (Świeradów-Zdrój, Karpacz, Kowary, Łądek-Zdrój, Stronie Śląskie) oraz ośrodków powiatowych (Złotoryja, Lwówek Śląski, Góra)</p> <p>Dodatkowe punkty dostępu do kolei pasażerskiej w Jeleniej Górze, Wałbrzychu, Świdnicy i Bielawie</p> <p>Istnienie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej w aglomeracji wałbrzyskiej i dzierzoniowskiej, Legnicy, Kątach Wrocławskich, Strzelinie, Siechnicach, powiecie karkonoskim i kamiennogórskim, a także w dojazdach do Przemkowa</p> <p>Wyprzedzające modernizację linii kolejowych uruchamianie połączeń autobusowych do Łądko-Zdroju i Stronia Śląskiego, Góry oraz Sycowa</p> <p>Wzrost potencjału ludności zamieszkałej w atrakcyjnej odległości dla dostępności samochodem do infrastruktury kolejowej</p> <p>Wykorzystanie położenia geograficznego na Trójstyku granic Polski, Niemiec oraz Czech do uruchomienia wspólnej oferty przewozowej w ramach biletu EURO-NYSA</p>	<p>Wzrost potencjału ludności zamieszkałej w atrakcyjnej odległości dla dostępności samochodem do infrastruktury kolejowej</p> <p>Wykorzystanie położenia geograficznego na Trójstyku granic Polski, Niemiec oraz Czech do uruchomienia wspólnej oferty przewozowej w ramach biletu EURO-NYSA</p>	24.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Uwaga ma zbyt szczegółowy charakter. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego ma charakter ogólny i nie może odnosić się w swej treści do zagadnień szczegółowych. Prezentowane w dokumencie zapisy, mapy i zestawienia muszą być przygotowane na pewnym stopniu ogólności. Miejscem uszczegóławiania zapisów SRWD 2030+ są dokumenty wykonawcze. W projekcie SRWD 2030+ zaakcentowana została konieczność wsparcia dziedzictwa kulturowego w regionie (kierunek działania 1.4).

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
44.	Gmina Czernica, czernica@czernica.pl, 502 735 495	POWIĄZANIA TRANSPORTOWE 5.2, Str. 86	Jednocześnie formułuje się poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: <ul style="list-style-type: none"> ☒uwzględnienie planowanych inwestycji drogowych i kolejowych poziomu krajowego, ☒uwzględnienie planowanych inwestycji drogowych i kolejowych poziomu regionalnego, ☒uwzględnienie powiązań ponadlokalnych tworzących główną oś dla realizacji tras rowerowych w ramach Cyklostrady Dolnośląskiej, zgodnie ze standardami technicznymi, ☒uwzględnienie zintegrowanych węzłów transportowo-przeładunkowych w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych wyposażonych w infrastrukturę B&R, ☒organizację lokalnego transportu zbiorowego na terenie wszystkich gmin i powiatów województwa w zakresie umożliwiającym co najmniej dostęp do wszystkich usług podstawowych (szkolnictwo, opieka medyczna, urzędy itp.), ☒organizację transportu zbiorowego na poziomie powiatowym i gminnym w sposób zintegrowany przestrzennie (wygodne węzły przesiadkowe), rozkładowo (dogodny czas przesiadki) i taryfowo (bilety zintegrowane lub transport bezpłatny) z transportem regionalnym, ☒organizację lokalnego transportu zbiorowego w obszarze przygranicznym we współpracy z organizatorami komunikacji publicznej w 	Jednocześnie formułuje się poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: <ul style="list-style-type: none"> ☒budowa północnej jezdni drogi nr 372 na odcinku Łany – Siechnice w ramach Wschodniej Obwodnicy Wrocławia (WOW) która wpłynie znacząco na poprawę dostępności drogowej wschodniej części aglomeracji wrocławskiej, poprawi bezpieczeństwo mieszkańców, skróci czas połączenia tej części regionu do sieci TEN-T oraz zmniejszy niską emisję komunikacyjną. ☒uwzględnienie planowanych inwestycji drogowych i kolejowych poziomu krajowego, ☒uwzględnienie planowanych inwestycji drogowych i kolejowych poziomu regionalnego, ☒uwzględnienie powiązań ponadlokalnych tworzących główną oś dla realizacji tras rowerowych w ramach Cyklostrady Dolnośląskiej, zgodnie ze standardami technicznymi, ☒uwzględnienie zintegrowanych węzłów transportowo-przeładunkowych w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych wyposażonych w infrastrukturę B&R, ☒organizację lokalnego transportu zbiorowego na terenie wszystkich gmin i powiatów województwa w zakresie umożliwiającym co najmniej dostęp do wszystkich usług podstawowych (szkolnictwo, opieka medyczna, urzędy itp.), ☒organizację transportu zbiorowego na poziomie powiatowym i gminnym w sposób zintegrowany przestrzennie (wygodne węzły przesiadkowe), rozkładowo (dogodny czas przesiadki) i taryfowo (bilety zintegrowane lub transport bezpłatny) z transportem regionalnym, ☒organizację lokalnego transportu zbiorowego w obszarze przygranicznym we współpracy z organizatorami komunikacji publicznej w sąsiednich regionach (w tym w Czechach i Niemczech), w sposób umożliwiający likwidację barier transportowych na granicy województwa 	Uwzględniając powyższą argumentację, należy podkreślić, że taka rekomendacja istotnie wpłynie na możliwość rozwoju transportu zbiorowego na terenie aglomeracji wrocławskiej zapewniając możliwość uruchomienia szybkich i atrakcyjnych połączeń komunikacji autobusowej o charakterze ponadgminnym i powiatowym umożliwiając organizację komunikacji zbiorczej bez konieczności wjeżdżania do miasta Wrocławia.	24.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Uwaga ma zbyt szczegółowy charakter. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego ma charakter ogólny i nie może odnosić się w swej treści do zagadnień szczegółowych. Prezentowane w dokumencie zapisy, mapy i zestawienia muszą być przygotowane na pewnym stopniu ogólności. Miejscem uszczegóławiania zapisów SRWD 2030+ są dokumenty wykonawcze. W projekcie SRWD 2030+ zaakcentowana została konieczność wsparcia dziedzictwa kulturowego w regionie (kierunek działania 1.4).
45.	Kuratorium Oświaty we Wrocławiu	Wprowadzenie rozdziału 6	brak	Rozdział 6. Kształtowanie polityki edukacyjnej w województwie Kształtowanie i prowadzenie polityki edukacyjnej w województwie należy do zadań Samorządu Wojewódzkiego. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kreowania i prowadzenia polityki edukacyjnej w niniejszym rozdziale stanowią strategiczne wytyczne, które należy stosować przede wszystkim przy planowaniu działań w poszczególnych latach szkolnych. Dotyczą one przede wszystkim działań, które będzie realizował Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Jednak, aby te działania były skuteczne, konieczne jest prowadzenie spójnej polityki edukacyjnej przez samorządy lokalne. Pozwoli to na efektywną realizację przyjętego modelu edukacji. Stąd też ustalenia i rekomendacje kierowane są również do samorządów lokalnych. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki edukacyjnej w województwie dolnośląskim. 6.1 Edukacja zdalna: <ul style="list-style-type: none"> ☒dostosowanie rozwiązań cyfrowych do wieku uczniów; ☒zapewnienie dostępu do infrastruktury i zminimalizowanie barier technicznych; ☒określenie standardów edukacji online. 6.2 Kształcenie zawodowe: <ul style="list-style-type: none"> ☒wprowadzanie nowych kierunków kształcenia adekwatnych do potrzeb regionalnego rynku pracy; ☒wzmacnianie powiązań pomiędzy instytucjami edukacyjnymi a ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, m. in. poprzez: staże, praktyki zawodowe, projekty edukacyjne realizowane w autentycznym środowisku pracy, współkreowanie oferty kształcenia 	W strategii brak jest zapisów wskazujących na kierunki działań dotyczące rozwoju edukacji zdalnej oraz współpracy edukacji i biznesu (np. klasy patronackie). Nie określono także działań, jakie planuje podejmować Samorząd Województwa, które będą służyć wyrównaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży osiągających słabe wyniki w nauce, osób z niepełnosprawnościami, pochodzących z mniejszości narodowych i etnicznych, dotkniętych problemami społeczno-ekonomicznymi, czy też mieszkających w małych miejscowościach lub na terenach wiejskich. Nie zawarto również informacji, w jaki sposób nastąpi dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz rozwoju i wsparcia systemu szkół branżowych. Wymienione powyżej zagadnienia zostały wskazane w formie rekomendacji dla Województwa Dolnośląskiego w prezentacji wyników procesu warsztatowego służącego przygotowaniu materiału do Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego w perspektywie 2030+ (z udziałem regionalnego zespołu roboczego ds. SRWD 2030+ 7.12.2023 r.). Rekomendacje, o jakich mowa, mają umożliwić mitygację ryzyk/maksymalizację szans (innowacyjnych, skutecznych i możliwych do realizacji w przyjętym horyzoncie czasowym 2030+) z perspektywą 2050 w podziale na obszary tematyczne z uwzględnieniem aspektów: społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż strategia zawiera informacje dotyczące kierunków działań, umożliwiających realizację założonych celów strategicznych w odniesieniu do innych obszarów należałoby strategię uzupełnić o w/w zagadnienia.	28.05.2024	UMWD	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	Istnienie rozdziału 5 SRWD 2030+ wynika wprost z zapisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgłaszający uwagę proponuje dodanie rozdziału, analogicznego do rozdziału 5, jednakże kwestie doprecyzowania kierunków działań z zakresu edukacji, zdrowia, infrastruktury transportowej, itp. powinny być zawarte w dokumentach implementacyjnych lub strategicznych będących dokumentami wykonawczymi do strategii rozwoju województwa (np. opracowywana obecnie dolnośląska strategia rozwoju edukacji zawodowej). To właśnie tego typu dokumenty precyzują kierunki działań w konkretnych dziedzinach, które wskazuje strategia rozwoju województwa jako kluczowe dla rozwoju regionu. Niemniej jednak w opisie celów strategicznych zostaną dodane najistotniejsze działania, na które zostanie ukierunkowana polityka regionu w zakresie edukacji.
46.	Elżbieta Bednarczyk Urząd Miejski w Oławie fundusze.europejskie@um.olawa.pl Tel. 71/301-10-12	Rozdział 6.2 Miejskie obszary funkcjonalne str. 105	1) Wrocławski obszar funkcjonalny obejmujący następujący obszar: .....Gmina miejska Oława	Poniżej propozycja brzmienia zapisu: Wrocławski obszar funkcjonalny obejmujący następujący obszar:.....Gmina Miasto Oława	Właściwa nazwa gminy to: Gmina Miasto Oława Taka też nazwa w odniesieniu do Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego została przywołana m.in. w treści uchwały 6945/VI/23 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 maja 2023 w sprawie przyjęcia wyznaczonych obszarów celem realizacji podejścia terytorialnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	29.05.2024	IRT	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
47.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 1, strona 11, mapa 1	Stopa bezrobocia: 3,5% (Polska 2,9%)	Zastanawiające jest, że stopa bezrobocia rejestrowanego jest w naszym województwie od 2013 r. niższa niż w Polsce, także w 2022 r., z którego są te dane, tymczasem wg BAEL jest ona od 2021 wyższa? Informacja ta, wypacza moim zdaniem rzeczywisty obraz sytuacji na rynku pracy, bo jest ona lepsza niż w całym kraju, a stopa bezrobocia rejestrowanego jest wiarygodniejsza od stopy bezrobocia wg BAEL. O niższej stopie bezrobocia rejestrowanego w naszym województwie napisano zresztą na str. 33.		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
48.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 1.4, strona 42, jakość powietrza	poprawa jakości powietrza w województwie wzmocnienie instrumentów finansowych na wymianę instalacji grzewczych na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków wzrost świadomości 3mieszkańców na temat niekorzystnego wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie	Te 3 podpunkty to nie są szanse tylko wyzwania		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
49.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 1.4, strona 42, Zagrożenia naturalne i zmiany klimatu	zapewnienie w ramach instrumentów finansowych środków na działania przeciwdziałające i adaptujące do zmian klimatycznych wzrost świadomości decydentów i obywateli na temat zmian klimatycznych	Te 2 podpunkty to nie są szanse tylko wyzwania, zadania		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
50.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 1.4.3, strona 53, turystyka	usilna całoroczna baza uzdrowskowa i wypoczynkowa	usilna ? – co to znaczy silna baza? Może rozbudowana, nowoczesna?		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
51.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 4, strona 77, mapa 12		Niezrozumiałe jest oznaczenie w legendzie „gminy”, tj. co oznacza ten szary kolor na niektórych gminach? Oznaczenie „granice województw” nie odpowiada temu co na mapie.		29.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
52.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	Rozdział 9, strona 119, mapa 12, zestaw wskaźników monitorujących SRWD 2030+		Proponuję przy każdym ze wskaźników określić nie tylko oczekiwany trend, ale też zakładany minimalny poziom docelowy w określonym horyzoncie czasowym. Wówczas byłoby widać hierarchię priorytetów i można by monitorować stan realizacji poszczególnych celów strategicznych. Ciekawe byłoby też zaprezentowanie w tym miejscu aktualnych wartości wyjściowych wskaźników.		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	
53.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.Wnioski z diagnozy prospektywnej województwa dolnośląskiego, od str. 11	Cały dokument	Niejednolity rok odniesienia (2021, 2022) w diagnozie (ogólnie w całym dokumencie); dokument opiniowany w 2024 roku powinien zawierać najnowsze, dostępne dane.		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz wniosków z diagnozy, które powinna zawierać SRWD 2030+ wykonane zostało zgodnie z danymi statystycznymi GUS dostępnymi w terminie maj – wrzesień 2023 r., zgodnie z harmonogramem opracowania Strategii przyjętym Uchwałą Nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania SRWD 2030+.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
54.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.4.1 Strefa przestrzenna, Transport drogowy, str. 46	- dobra dostępność do ośrodków o randze powiatowej	Prośba o uściślenie, jakich ośrodków dotyczy zapis.		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
55.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.4.1 Działalność badawczo-rozwojowa, str. 55	dalszy rozwój działalności naukowo-badawczej w celu osiągnięcia wartości udziału personelu naukowo-badawczego i wydatków na B+R w odniesieniu do PKD na poziomie średniej unijnej	Chyba chodzi o PKB.		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
56.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	3.2.1 Cel strategiczny - zintegrowane społeczeństwo, str. 66	Kluczowym w tym zakresie działaniem dla Samorządu Województwa będzie dalsze wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego oraz poprawa jakości i dostępności usług publicznych dla wszystkich mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przede wszystkim seniorów, dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, kobiet i imigrantów	Dlaczego kobiet?		29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. W opisywanym fragmencie chodzi o wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy, m.in. poprzez rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 i stworzenie im (kobietom) lepszej szansy na rozwój zawodowy.
57.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	5.3 Zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwo kulturowe, str. 87	zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych województwa (m.in. poprzez wykluczenia lokalizowania instalacji wykorzystujących OZE)	OZE jest realną alternatywą dla węgla i gazu + brak przecinka.		29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Zapis dotyczy degradacji walorów krajobrazowych województwa poprzez lokalizację wielkopowierzchniowych i wielkoskalowych instalacji wykorzystujących OZE. Proponuje się uzupełnienie brzmienia zapisu: Zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych województwa, m.in. poprzez wykluczenia lokalizowania wielkopowierzchniowych i wielkoskalowych instalacji wykorzystujących OZE
58.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	5.3 Zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwo kulturowe, str. 90, wody mineralne	- zrównoważonego wykorzystania w granicach ich ustalonych zasobów,	Styl, może: zrównoważonego wykorzystania zidentyfikowanych zasobów		29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
59.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa, Odpady, str. 92		Proponujemy uwzględnić działania edukacyjne związane z uświadamianiem społeczeństwu rangi /obowiązków /skutków braku odpowiedzialności w zakresie odpadów komunalnych oraz ochrony środowiska		29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
60.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa, Odpady, str. 92	<ul style="list-style-type: none"> ☐ podejmowanie decyzji o lokalizacji instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w oparciu o: ☐ szczegółową ocenę ekonomiczno-środowiskową, ☐ przewidywane zmiany związane z ciągłym ulepszaniem zasad gospodarki, odpadami i uwzględniających prowadzenie gospodarki obiegu zamkniętym (GOZ) 	Styl: to jest jedno zdanie.		29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
61.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., str. 116	- ewaluacja ex post zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji strategii, a jej celem będzie m.in. określenie na ile udało się zrealizować zakładane w strategii cele i tym samym ocenić skuteczność procesu jej wdrażania	Czy nie należałoby sformułować szczegółowego zapisu o konieczności ewaluacji po roku 2030, w dokumencie znajdują się zapisy, że to jest strategia 2030+ (z perspektywą 2050)?		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Nieuwzględniona	Uzupełnienie zapisów. Zgodnie z projektem SRWD 2030+ i przyjętymi założeniami monitoringu realizacji SRWD 2030+, w cyklu 4 letnim opracowywany będzie Raport z realizacji Strategii Województwa Dolnośląskiego 2030+ - podstawowy element monitoringu i ewaluacji Strategii rozwoju województwa.
62.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., str. 118	Raport z realizacji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ jest podstawowym instrumentem monitoringu Strategii, przygotowywanym w cyklu 4-letnim. Raport ten, poprzez monitoring wskaźników realizacji celów strategicznych, pozwala zarówno ocenić stopień i dynamikę postępu w osiąganiu przyjętych celów, a także wskazuje bezpośrednio na stan realizacji Strategii	Zakres wskaźników w załączonej tabeli nie pozwoli na pełną ocenę stopnia i dynamiki postępu ...		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Nieuwzględniona	Uzupełnienie zapisów. Jako podstawowe instrumenty monitoringu, służące realizacji efektywnej sprawozdawczości wskazane zostały 3 raporty monitoringowe. Dodatkowo, zgodnie z zapisami projektu SRWD 2030+, w systemie monitoringu i ewaluacji strategii kluczową rolę odgrywać będą również różnego rodzaju opracowania analityczne i studialne, w tym cyklicznie wykonywane raporty prezentujące sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną, a także najważniejsze przedsięwzięcia realizowane w regionie.
63.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., Zestaw wskaźników..., od str. 119		1. Czy nie powinien zostać uwzględniony poziom dostępności danych - strategia obejmuje też rozwój na poziomie lokalnym (gmina/powiat). Ten model wskaźników jest opracowany z perspektywy całego województwa. 2. Uwaga na termin dostępu do danych dla PKB (5 kluczowych wskaźników) - publikowane są z dwuletnim opóźnieniem w stosunku do bieżących danych rocznych. Dla którego z raportów z wymienionych powyżej jest ten zestaw wskaźników?		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Nieuwzględniona	1. Cele strategiczne wskazane w projekcie SRWD 2030+ stanowią cele wyznaczone dla całego obszaru województwa, stąd przyjęto monitoring na poziomie NUTS 2. Niższy poziom tj. powiat/gmina analizowany był dotychczas i będzie w Raporcie o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa. 2. PKB stanowi jako jeden ze wskaźników makroekonomicznych, jest jednym z lepszych mierników dobrobytu i często jest używany do porównywania wielkości gospodarek. Jego poziom zasilał zestaw wskaźnikó również przy SRWD 2020 oraz SRWD 2030. 3. Poziom wskaźników wskazanych w zestawie prezentowany będzie rokrocznie w Raporcie o stanie województwa, analizowany co 4 lata w Raporcie z realizacji SRWD 2030+. W przypadku dostępności danych na niższym poziomie agregacji może być również analizowany w Raporcie o stanie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczym.
64.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., Zestaw wskaźników monitorujących SRWD 2030+, str. 119	2. Innowacyjna gospodarka Nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstwach w relacji do PKB	Styl: brak „w” albo „przedsiębiorstw”.		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	
65.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., Zestaw wskaźników monitorujących SRWD 2030+, str. 120	4. Niwelowanie wewnętrznych dysproporcji rozwojowych, Relacja skrajnych wartości13 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto	Odnośnik: numer + brak treści.		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	
66.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariatwro@stat.gov.pl tel. 71 3716400	9. Monitoring i ewaluacja ....., Zestaw wskaźników monitorujących SRWD 2030+, str. 120	4. Niwelowanie wewnętrznych dysproporcji rozwojowych, Relacja skrajnych wartości13 nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	Odnośnik: numer + brak treści.		29.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
67.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, s.22	Według danych statystycznych ilość ścieków przemysłowych i komunalnych przypadających w 2022 roku na 1 mieszkańca województwa dolnośląskiego (66,9 m3), była wyższa od średniej dla Polski (56,8 m3) i wzrosła o ponad 10 p.p. w stosunku do 2016 roku	Propozycja zmienionego brzmienia: Według danych statystycznych ilość ścieków przemysłowych i komunalnych przypadających w 2022 roku na 1 mieszkańca województwa dolnośląskiego (66,9 m3), była wyższa od średniej dla Polski (56,8 m3) i wzrosła o ponad 10 m3 w stosunku do 2016 roku	Błędnie wskazano jednostkę miary	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
68.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.1.5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINACH s.23		Uwaga generalna: Przywoływane dane dotyczą roku sprawozdawczego 2021, dostępne są już (np. w BDL) dane za rok sprawozdawczy 2022		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	„Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz wniosków z diagnozy, które powinna zawierać SRWD 2030+ wykonane zostało zgodnie z danymi statystycznymi GUS dostępnymi w terminie maj – wrzesień 2023 r., zgodnie z harmonogramem przyjętym Uchwałą Nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania SRWD 2030+.”
69.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.2.2. MIESZKALNICTWO, s. 25	W regionie występują gminy, w których w ogóle nie było możliwości korzystania z gazu sieciowego, m.in. Bolesławiec, Gromadka, Łagiewniki, Kotła, Pęcław, Jemielno, Niechlów, Mściwojów, Wądroże Wielkie, Janowice Wielkie, Stara Kamienica, Nowa Ruda, Platerówka, Wleń, Dziadowa Kłoda, Mietków, Domaniów, Borów, Kondratowice, Przeworno, Mietków, Stoszowice, Pielgrzymka.	Nie znamy źródła przytoczonych obok danych, natomiast według danych opublikowanych w BDL Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych (kategoria: GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA, grupa: URZĄDZENIA SIECIOWE, podgrupa: Sieć gazowa) w województwie było 10 gmin bez czynnych przyłączy sieci gazowej do budynków mieszkalnych: Kotła, Mściwojów, Wleń, Bierutów, Borów, Przeworno, Udanin, Wińsko, Ciepłowody i Kamieniec Żąbkowicki. W 2022 r. takich gmin było 8: Kotła, Wleń, Bierutów, Borów, Przeworno, Wińsko, Kamieniec Żąbkowicki i Bogatynia.		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Źródłem danych jest BDL z datą aktualizacji:24.11.2022 r.(kategoria: GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA, grupa: URZĄDZENIA SIECIOWE, podgrupa: Korzystający z instalacji w % ogółu ludności).W regionie występują gminy, w których w ogóle nie było możliwości korzystania z gazu sieciowego, m.in. Gromadka, Łagiewniki, Kotła, Pęcław, Jemielno, Wąsosz, Mściwojów, Wądroże Wielkie, Stara Kamienica, Lubawka, Marciszów, Stara Kamienica, Nowa Ruda, Olszyna, Wleń, Bierutów, Dziadowa Kłoda, Mietków, Domaniów, Przemków, Udanin, Marcinowice, Prusice, Mieroszów, Kamieniec Żąbkowicki, Ziębice, Złoty Stok, Zawidów, Bogatynia, Sulików, Węgliniec, Wojcieszów, Świerzawa, Borów, Kondratowice, Przeworno. Poza tym opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz wniosków z diagnozy, które powinna zawierać SRWD 2030+ wykonane zostało zgodnie z danymi statystycznymi GUS dostępnymi w terminie maj – wrzesień 2023 r., zgodnie z harmonogramem przyjętym Uchwałą Nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania SRWD 2030+.
70.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.2.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, s. 31	W ostatnich wyborach samorządowych do sejmików województw wzięto udział 53,01% uprawnionych do głosowania Dolnoślązaków, przy średnim wyniku w kraju wynoszącym 54,84%.	Przytoczone dane dotyczą wyborów samorządowych z 2018 r. W wyborach z 7 kwietnia br. frekwencja wyborcza do sejmiku województwa dolnośląskiego wyniosła 50,00% (w Polsce – 51,94%). Źródło: https://wybory.gov.pl/samorzad2024/pl/frekwencja/pl		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej (a tym samym wniosków z diagnozy, które powinna zawierać SRWD 2030+) wykonane zostało zgodnie z danymi statystycznymi GUS dostępnymi w terminie maj – wrzesień 2023 r., zgodnie z harmonogramem przyjętym Uchwałą Nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania SRWD 2030+.
71.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.3.2. FINANSE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, całość paragrafu		Uwaga generalna:Dane w paragrafie odnoszą się do roku 2021. Są już dostępne (np. w BDL) dane za rok 2022.		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz wniosków z diagnozy, które powinna zawierać SRWD 2030+ wykonane zostało zgodnie z danymi statystycznymi GUS dostępnymi w terminie maj – wrzesień 2023 r., zgodnie z harmonogramem przyjętym Uchwałą Nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania SRWD 2030+.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
72.	Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, e-mail: sekretariat@stat.gov.pl tel. 71 3716400	1.3.Sfera gospodarcza 1.3.1.Gospodarka Przedsiębiorczość str.32		Wśród ośrodków aktywności gospodarczej z największą liczbą zarejestrowaną podmiotów gospodarczych wskazać należy na miasta prawach powiatu: Wrocław (141,6 tys.), Legnica (14,6 tys.), Wałbrzych (14,2 tys.), Jelenia Góra (13,4 tys.) i Świdnica (8,9 tys.).	Wśród ośrodków aktywności gospodarczej z największą liczbą zarejestrowaną podmiotów gospodarczych wskazać należy na miasta prawach powiatu: Wrocław (141,6 tys.), Legnica (14,6 tys.), Wałbrzych (14,2 tys.), Jelenia Góra (13,4 tys.).	Miasto Świdnica nie jest miastem na prawach powiatu	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona
73.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE	DODATKOWY ZAPIS	1. Budowa drugiej jezdni Wschodniej Obwodnicy Wrocławia Długoleka-Czernica-Siechnice-Żórawina	Obszar powiatu wrocławskiego charakteryzuje się zdecydowanie wyższą dynamiką demograficzną w stosunku do przeciętnej odnoszącej się do całego województwa dolnośląskiego oraz do średniej całego kraju. Na koniec czerwca 2023 roku powiat wrocławski jako miejsce zameldowania deklarowało 184 738 osób. W stosunku do 2013 r. liczba ludności w powiecie zwiększyła się aż o ok. 57 tys. osób. (dane GUS). Zgodnie z zapisami Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej województwa dolnośląskiego, przygotowanej na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+, aż 6 gmin powiatu wrocławskiego znalazło się wśród obszarów o największym wzroście liczby ludności (powyżej 10%) w województwie dolnośląskim w latach 2016-2022. Mowa o gminach Czernica (61,1%, Długoleka (45,4%), Siechnice (43,5%), Żórawina (30,2%), Kąty Wrocławskie (27,5%) i Kobierzyce (23,4 %) (str. 83 ww. dokumentu). Według Prognozy ludności na lata 2023-2060 (opracowanie GUS, 2023r., str. 46), do 2060 r. dla powiatu wrocławskiego przewiduje się wzrost liczby ludności o około 94 tys. (tuż po powiecie poznańskim jest to najwyższy, prognozowany wzrost liczby ludności dla powiatów w tym okresie w kraju). Wiąże się to z przewidywanym rozwojem zjawiska suburbanizacji, które ma powodować dalszy, znaczny napływ ludności na obszary podmiejskie położone wokół głównych ośrodków miejskich (zjawisko suburbanizacji zostało ujęte jako wyzwanie strategiczne w projekcie dokumentu Strategii, str. 43, Struktura osadnicza i funkcjonalna). Dynamiczny wzrost liczby ludności w powiecie wrocławskim na przestrzeni ostatnich lat w praktyce oznacza także wzrost liczby użytkowników dróg powiatowych. Pod koniec 2023 r. w powiecie zarejestrowanych było ponad 201 tys. pojazdów. W ciągu ostatnich 10 lat ich liczba wzrosła o blisko 90 tys. pojazdów. Ponadto, wraz z realizacją nowych inwestycji gospodarczych zwiększa się również natężenie ruchu pojazdów ciężkich na drogach, co jest niejednokrotnie przyczyną	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Uwaga ma zbyt szczegółowy charakter.
74.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 45 SZANSE	DODATKOWY ZAPIS	Zapewnienie połączeń dróg lokalnych z drogami obwodowymi w standardzie adekwatnym do stopnia zurbanizowania obszaru	Jw. oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa i przepustowości układu drogowego, w tym węzłów i skrzyżowań w ciągu dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	W pkt. 5.2 POWIĄZANIA TRANSPORTOWE (str. 87) wskazano rekomendację "uwzględnienie w dokumentach planistycznych rzeczywistych parametrów technicznych dróg krajowych i wojewódzkich w oparciu o obowiązujące normatywy i realne uwarunkowania terenowe. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej (dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP)" w naszej ocenie poprzez takie działania można poprawić przepustowość sieci drogowej oraz poziom BRD.
75.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE Mapa 13 str. 78	DODATKOWY ZAPIS	Budowa łącznika pomiędzy Wschodnią Obwodnicą Wrocławia z drogą S8 w rejonie m. Magnice	Odciążenie już nie przepustowego węzła Bielany i skomunikowanie obszarów przemysłowych i mieszkaniowych niezależnie od kluczowego dla Wrocławia węzła.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Uwaga zbyt szczegółowa, na mapie pokazano najistotniejsze połączenia kolejowe i drogowe w województwie.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
76.	<p>Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701</p>	<p>1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE</p>	DODATKOWY ZAPIS	<p>Budowa parkingów w rejonie stacji kolejowych (system P&R) wraz z węzłami przesiadkowymi dla transportu zbiorowego krótkodystansowego (np. międzygminnego lub gminnego)</p>	<p>Stworzenie udogodnień w korzystaniu z transportu zbiorowego w codziennych podróżach dom-praca – dom wpłynie na zmniejszenie ruchu kołowego na lokalnej sieci drogowej</p>	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	<p>W dokumencie znajduje się zapis: "wzrost dostępności infrastruktury parkingowej do obsługi węzłów transportu zbiorowego - system węzłów przesiadkowych w codziennej mobilności mieszkańców oraz obsłudze turystycznej, w tym wzrost wyposażenia dla rowerzystów i elektromobilności"</p>
77.	<p>Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701</p>	<p>1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46</p>	DODATKOWY ZAPIS	<p>Budowa i przebudowa w celu podwyższenia standardów połączeń drogowych głównych ośrodków miejskich (wojewódzkiego, regionalnych) z ośrodkami turystycznymi wraz z budową systemu parkingowego (dla docelowego ruchu kołowego i P&R)</p>	<p>Podwyższenie standardów usług turystycznych i atrakcji województwa przy zmniejszeniu uciążliwości dla ruchu lokalnego i mieszkańców rejonów turystycznych przy równoczesnej aktywizacji obszarów z utrudnionym obecnie dostępem. Powyższe spowoduje rozłożenie ruchu związanego z turystyką bardziej równomiernie, co z kolei wpłynie pozytywnie na zrównoważony rozwój województwa.</p>	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	<p>W dokumencie znajdują się zapisy dot. poprawy dostępności transportowej w tym ośrodków turystycznych.</p>
78.	<p>Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701</p>	<p>1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE</p>	DODATKOWY ZAPIS – PRZENIESIENIE ZAPISU ZE STR. 85	<p>Efektywne wykorzystanie istniejącej i planowanej sieci TEN-T pod kątem tworzenia obszarów optymalnej lokalizacji dużych inwestycji logistycznych poprzez wskazywanie w dokumentach lokalnych i ponadlokalnych lokalizacji tych obszarów w odległości nie większej niż 2,5 km od węzłów drogowych na sieci TEN-T</p>	<p>Powyższe pozwoli zapobiec degradacji sieci dróg lokalnych i ograniczeniom przepustowości lokalnych połączeń drogowych.</p>	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	<p>Sformułowany zapis ma formę rekomendacji a nie szansy lub wyzwania.</p>
79.	<p>Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701</p>	<p>1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE</p>	- zmniejszenie uciążliwości transportu drogowego poprzez plany budowy obwodnic miejscowości w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich	- zmniejszenie uciążliwości transportu drogowego poprzez budowę obwodnic miejscowości w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich oraz powiatowych	<p>Wyeliminowanie ruchu tranzytowego oraz źródłowo-docelowego w tym ruchu pojazdów ciężkich między ośrodkiem powiatowym a miejscowościami w strefie podmiejskiej z obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej.</p>	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	<p>Z uwagi na brak danych (nie są prowadzone pomiary ruchu na drogach powiatowych w ramach GPR) z poziomu województwa formułowanie takich zapisów jest niewskazane.</p>

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
80.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE	- ograniczenie wzrostu ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich	ograniczenie wzrostu ruchu na drogach powiatowych i gminnych poprzez przekierowanie ruchu tranzytowego na sieć dróg krajowych i wojewódzkich	Przyjęcie hierarchicznej struktury układu drogowego zgodnie z funkcją podniesie komfort życia mieszkańców i poziom bezpieczeństwa niechronionych uczestników dróg. Przyjęcie zapisu wg pierwotnej koncepcji grozi przekierowaniem ruchu z dróg wyższej kategorii i klasy (o lepszych parametrach) na drogi o gorszych parametrach, zlokalizowane w obszarach silnie zurbanizowanych.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Z uwagi na brak danych (nie są prowadzone pomiary ruchu na drogach powiatowych w ramach GPR) z poziomu województwa formułowanie takich zapisów jest niewskazane.
81.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	1. 4 szanse i wyzwania dla rozwoju województwa dolnośląskiego 1.4.1 Strefa Przestrzenna TRANSPORT str. 46 SZANSE	- istnienie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej w aglomeracji wałbrzyskiej i dzierzoniowskiej, Legnicy, Kątach Wrocławskich, Strzelinie, Siechnicach, powiecie karkonoskim i kamiennogórskim, a także w dojazdach do Przemkowa	- istnienie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej we wszystkich obszarach aglomeracyjnych województwa	Przyjęcie jednolitej, wspólnej oferty transportowej gwarantuje przejście znacznej części przewozów przez transport zbiorowy i uczynienie go bardziej atrakcyjnym w odniesieniu do indywidualnego oraz pozytywnie wpłynie na zmianę potrzeb transportowych mieszkańców.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
82.	Marcin Korytko, Wicestarosta Powiatu Wrocławskiego, Hieronim Kuryś, Urzędujący Członek Zarządu Powiatu Wrocławskiego Zarząd Powiatu Wrocławskiego ul. Kościuszki 131, 50-440 Wrocław starostwo@powiatwroclawski.pl, tel. 071 72 21 701	5.2 POWIĄZANIA TRANSPORTOWE, s. 86	- uwzględnienie w dokumentach planistycznych rzeczywistych parametrów technicznych dróg krajowych i wojewódzkich w oparciu o obowiązujące normatywy i realne uwarunkowania terenowe. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej (dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP),	- uwzględnienie w dokumentach planistycznych rzeczywistych parametrów technicznych dróg krajowych i wojewódzkich oraz powiatowych i gminnych w oparciu o obowiązujące normatywy i realne uwarunkowania terenowe. Wyeliminowanie możliwości nadawania rangi drodze (kategorii) niezgodnie z jej parametrami technicznymi tak zaniżonymi jak zawyżonymi jak i funkcją w sieci drogowej. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej (dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP),	Utrzymanie hierarchicznego układu dróg o spójnych z funkcją drogi parametrach przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na drogach, zapobiegnie niewłaściwemu korzystaniu z dróg, wyeliminuje ryzyko nieadekwatnej do parametrów drogi dostępności i wynikającym z powyższego wzrostowi ryzyka wypadkowości.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Zapis ma na celu zabezpieczenie i stworzenie wysokiej jakości sieci powiązań funkcjonalnych na poziomie krajowym, regionalnym i międzyregionalnym, natomiast drogi powiatowe i gminne stanowią drogi lokalne.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
83.	Bogumiła Wątołek, Collegium Witelona Uczelnia Państwowa, ul. Sejmowa 5A, 59-220 Legnica, Bogumila.Watorek@collegiumwitelona.pl Tel. 76 723 22 80	Cele strategiczne	Obecna wersja strategii koncentruje się na ogólnych celach związanych z innowacyjnością, integracją społeczną oraz rozwojem infrastruktury edukacyjnej, ale brak w niej szczegółowych działań wspierających rozwój uczelni wyższych, w tym uczelni regionalnych	<p>Proponowane Zmiany w Celach Strategicznych</p> <p>3. Cele strategiczne wraz z kierunkami działań</p> <p>3.1. Zintegrowane społeczeństwo i edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel 1: Zwiększenie spójności społecznej i dostępności edukacji wyższej w całym regionie •Kierunek Działania 1.1: Poprawa jakości kształcenia i dostępności edukacji wyższej na całym Dolnym Śląsku •Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej w uczelniach wyższych regionalnych, aby zapewnić równy dostęp do nowoczesnych zasobów edukacyjnych i technologii. •Wspieranie programów stypendialnych i grantów badawczych dla studentów i naukowców z mniejszych ośrodków akademickich, co przyczyni się do podniesienia ich atrakcyjności i konkurencyjności. •Cel 2: Wzmocnienie współpracy między uczelniami wyższymi a sektorem przemysłowym i usługowym •Kierunek Działania 2.1: Tworzenie klastrów naukowo-przemysłowych •Rozwijanie klastrów naukowo-przemysłowych, które łączą uczelnie wyższe z lokalnymi przedsiębiorstwami i instytucjami badawczymi, w celu wspólnego rozwijania innowacyjnych projektów i rozwiązań. •Organizowanie programów stażowych i dualnych, które umożliwiają studentom zdobywanie praktycznych umiejętności w przedsiębiorstwach na terenie Dolnego Śląska. <p>3.3. Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel 3: Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez edukację i badania •Kierunek Działania 3.1: Wspieranie programów edukacyjnych i badawczych z zakresu zrównoważonego rozwoju •Inwestowanie w rozwój programów edukacyjnych i badawczych w uczelniach wyższych, szczególnie poza Wrocławiem, które 	Proponowane zmiany mają na celu wzmocnienie pozycji uczelni wyższych poza Wrocławiem, co jest niezbędne dla zrównoważonego rozwoju regionu. Działania te przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności edukacyjnej Dolnego Śląska, poprawy jakości kształcenia oraz integracji społecznej. Wsparcie infrastrukturalne, intensyfikacja współpracy z przemysłem i sektorem usług oraz internacjonalizacja uczelni to kluczowe elementy, które wpłyną na rozwój lokalnych społeczności i całego regionu. Proponowane zmiany należy wprowadzić do obecnej wersji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ w odpowiednich sekcjach dotyczących celów strategicznych oraz kierunków działań.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	<p>Zgłoszona uwaga zostanie uwzględniona w części poprzez dodanie w celu strategicznym nr 2. Innowacyjna Gospodarka, kierunku działań o nr 2.2. o następującej treści:</p> <p>2.2. Wzmocnienie współpracy między uczelniami wyższymi a regionalną gospodarką.</p> <p>Pozostałe elementy uwagi pozostają nieuwzględnione, ponieważ całkowicie odbiegają od przyjętej koncepcji Strategii, wskazującej najistotniejsze kierunki działań (konsolidujące działania, które zostały opisane w opisach celów), ponadto zaproponowane zapisy w każdym z kolejnych celów powtarzają się.</p>
84.	Weronika Szwał, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, weronika.szwal@katywoclawskie.pl, tel. 71 390 71 46	1. WNIOSKI Z DIAGNOZY PROSPEKTYWNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO / strona 11	Powiązania komunikacyjne z siecią miast europejskich są potencjałem rozwoju regionu. Przez region przebiegają dwa z dziewięciu korytarzy sieci bazowej TEN-T Bałtyk – Adriatyk oraz Morze Północne – Bałtyk, tworzące podstawową sieć komunikacyjną na terenie Unii Europejskiej. Ponadto elementem sieci TEN-T jest planowana budowa kolei dużych prędkości łącząca Wrocław z Warszawą, Łodzią i Pragą.	Brak wskazania wagi i znaczenia autostrady A4, należy uzupełnić zapis np. o: Koniecznym jest budowa alternatywy dla autostrady A4 dla zachowania zrównoważonego rozwoju sieci transportowych, interoperacyjności systemu transportowego i jego bezpieczeństwa dla użytkowników dróg.	Autostrada A4 przechodząca przez województwo dolnośląskie stanowi niewygodne i niebezpieczne połączenie drogowe nie mające obecnie alternatywy, a taka sytuacja w obecnej sytuacji geopolitycznej jest niedopuszczalna.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	W tej części dokumentu opisano bardzo ogólnie powiązania transportowe Dolnego Śląska - podejście korytarzowe wynikające z Rozporządzenia ws. sieci TEN-T.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
85.	Weronika Szwał, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, weronika.szwal@katywo.pl, tel. 71 390 71 47	1.1.3. TRANSPORT / strona 21	Zrealizowane w ostatnich latach inwestycje w sieć dróg ekspresowych, znacząco poprawiły dostępność zewnętrzną tego obszaru poprawiając jego dostępność w skali województwa, ale również w ujęciu transgranicznym. Sieć dróg lokalnych ze względu na swoją gęstość jest silnie zróżnicowana pod względem stanu technicznego, gdzie na zły jej stan bardzo często wpływa ruch pojazdów ciężarowych. Wpływa na to nadal utrzymujący się duży problem skanalizowania ruchu towarów masowych wynikający w dużej mierze z wydobyciem kruszywa oraz innych towarów wysokotonazowych, które pozyskiwane są lokalnie, a także z utrzymującego się dużego ruchu tranzytowego towarów masowych. Natomiast gęstość sieci drogowej zapewnia mieszkańcom dobrą dostępność ośrodków osadniczych o randze powiatowej, gdzie zlokalizowane są usługi o znaczeniu ponadlokalnym.	Brak wskazania wagi i znaczenia autostrady A4, należy uzupełnić zapis o: Koniecznym jest budowa alternatywy dla autostrady A4 dla zachowania zrównoważonego rozwoju sieci transportowych, interoperacyjności systemu transportowego i jego bezpieczeństwa dla użytkowników dróg. Mając na uwadze zapewnienie wszystkim mieszkańcom stabilnych i możliwie najkorzystniejszych warunków życia oraz dbałość o nienaruszalność środowiska naturalnego, a także rozwój regionu dolnośląskiego konieczne jest wypracowanie wariantu, który byłby kompromisem, optymalnym dla wszystkich samorządów znajdujących się na jego trasie.	Autostrada A4 przechodząca przez województwo dolnośląskie stanowi niewygodne i niebezpieczne połączenie drogowe nie mające obecnie alternatywy, a taka sytuacja w obecnej sytuacji geopolitycznej jest niedopuszczalna.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Uzupełniono o informację dot. potrzeby budowy/rozbudowy autostrady A4. Zgodnie ze stanem wiedzy na 04.06.2024r. W dniu 21.11.2023 zatwierdzony został przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad Protokół z posiedzenia Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPI) dla etapu I STES - Studium Techniczno – Ekonomiczno - Środowiskowego z elementami Koncepcji Programowej i Programem Funkcjonalno - Użytkowym wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zadania pod nazwą: „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła)/węzeł Stary Śleszów (z węzłem) i budowa drogi ekspresowej S5 Sobótka - Bolków” - w zakresie autostrady A4. W Protokole tym do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zarekomendowany został wariant 1 autostrady A4 – rozbudowa istniejącego śladu A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła).
86.	Daria Kozłowska, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Jelenia Góra, e-mail: rewitalizacja@jeleniagora.pl tel. 75 75 46 126	Rozdział 1.4. Szanse i wyzwania dla rozwoju Województwa Dolnośląskiego, podrozdział 1.4.1. Sfera przestrzenna – TRANSPORT – WYZWANIA, str. 46.	Poprawa dostępności do węzłów na drogach ekspresowych i autostradach stanowiących element sieci TEN-T, zwłaszcza Ziemi Kłodzkiej i Kotliny Jeleniogórskiej.	Wprowadzony zapis w obszarze wyzwań dotyczących TRANSPORTU związany z poprawą dostępności do węzłów na drogach ekspresowych i autostradach stanowiących elementy sieci TEN-T, zwłaszcza Ziemi Kłodzkiej i Kotliny Jeleniogórskiej jest słuszny, jednakże brakuje jego wskazania (pokazania korytarza drogowego sieci TEN-T) w odniesieniu do Kotliny Jeleniogórskiej, na mapie 13. Model Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej Województwa Dolnośląskiego Transport i Osadnictwo, str. 78.	W związku ze zidentyfikowanym wyzwaniem dotyczącym poprawy dostępności komunikacyjnej, koniecznej jest pokazanie w wersji graficznej korytarza drogowego sieci TEN-T prowadzącego do Jeleniej Góry, analogicznie jak zostało to zrobione w odniesieniu do Ziemi Kłodzkiej.	29.05.2024	IRT	Szansa i wyzwania	Nieuwzględniona	Chodzi o poprawę dostępności względem sieci TEN-T. W odniesieniu do Kotliny Jeleniogórskiej jest to poprawa dostępności do drogi ekspresowej S3 (Legnica - Bolków - Lubawka) stanowiącej element sieci bazowej TEN-T. Na schemacie uwzględniono planowane działania GDDKiA na DK3 (m.in. obejście Kaczorowa) oraz południową obwodnicę Jeleniej Góry (zgodnie ze SUIKZP).
87.	Daria Kozłowska, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Jelenia Góra, e-mail: rewitalizacja@jeleniagora.pl tel. 75 75 46 126			Brak wskazania w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (z perspektywą 2050) zapisów, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. ustawy o samorządzie województwa dotyczących ujęcia w strategii województwa oczekiwanych rezultatów planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym.	Ujęcie w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ zapisów wynikających z ustawy o samorządzie województwa odnoszących się do zawartości opracowywanych strategii rozwoju województwa. Ponadto wskazanie w dokumencie rezultatów planowanych działań pozwala na zobrazowanie konkretnych efektów, które zamierzamy osiągnąć dążąc do realizacji wyznaczonych celów strategicznych w obszarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.	29.05.2024	IRT	Uwaga ogólna	Uwzględniona	
88.	Daria Kozłowska, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Jelenia Góra, e-mail: rewitalizacja@jeleniagora.pl tel. 75 75 46 126	Rozdział 7. System realizacji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+, podrozdział 7.1. Prawne Ramy Realizacji Strategii, str. 109.	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ stanowi punkt odniesienia dla pozostałych wojewódzkich dokumentów strategicznych i wykonawczych.	Pomimo zawartego zapisu, iż Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ stanowi punkt odniesienia do pozostałych dokumentów strategicznych i wykonawczych, w projekcie dokumentu nie zostały zawarte wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. ustawy o samorządzie województwa.	Ujęcie w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ zapisów wynikających z ustawy o samorządzie województwa odnoszących się do zawartości opracowywanych strategii rozwoju.	29.05.2024	UMWD	System realizacji Strategii	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Takie wytyczne dla tworzenia lub aktualizacji dokumentów wykonawczych istnieją w obowiązującej procedurze ISO o numerze RR-04. Wszystkie dokumenty wykonawcze szczebla wojewódzkiego przygotowywane są zgodnie z ww. procedurą. Opis tej procedury zawarty będzie również w Planie wykonawczym , który zostanie przygotowany i przyjęty przez Zarząd Województwa niezwłocznie po przyjęciu SRWD 2030+. Proces ten został opisany w rozdziale 7.
89.	Daria Kozłowska, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Jelenia Góra, e-mail: rewitalizacja@jeleniagora.pl tel. 75 75 46 126	Rozdział 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa dolnośląskiego, mapa 12. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Województwa Dolnośląskiego środowisko przyrodniczo-kulturowe, str. 77.		Uwzględnienie na mapie modelu parków narodowych znajdujących się w województwie dolnośląskim, w tym Karkonoskiego Parku Narodowego.	Biorąc pod uwagę bogactwo przyrodnicze obszarów chronionych jakimi są parki narodowe oraz zidentyfikowaną szansę rozwoju Województwa Dolnośląskiego jaką jest „(...) występowanie wszystkich form ochrony przyrody, w tym parków narodowych” warto byłoby wskazać co najmniej parki narodowe na mapie 12. Modelu.	29.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
90.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Wprowadzenie, str 4 drugi akapit	SRWD 2030+ jest odpowiedzią na wyzwania i przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań	SRWD 2030+ nie jest odpowiedzią na pogłębiające się najważniejsze wyzwania, m.in. rosnące wewnętrzne dysproporcje rozwoju południa i północy województwa i powiązanych z tym problemami z depopulacją i coraz mniejszą innowacyjnością gospodarki oraz nie przedstawia spójnego planu powiązanych i przemyślanych działań	Potwierdzeniem tego jest ostatni raport IRT o stanie województwa w kwietniu br., pokazujący dramatyczny (choć zaniżony) podstawowy wskaźnik 1.2 realizacji SRWD 2030 – skrajnych wartości PKB per capita w subregionach oraz bardzo duży spadek wskaźnika 1.5 – udziału przychodów przedsiębiorstw ze sprzedaży produktów innowacyjnych	29.05.2024	UMWD	Wprowadzenie	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Projekt SRWD 2030+ to projekt nowego dokumentu strategicznego, który nakreśla działania mające pomóc w przeciwdziałaniu rosnącym dysproporcjom rozwojowym. Nie sposób twierdzić przed jego przyjęciem, że nie spełnił swojej roli. Z raportu ewaluacyjnego ex-ante wynika, że aktualizacja SRWD 2030+ odpowiada na zidentyfikowane potrzeby regionu.
91.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Wprowadzenie, str 4 trzeci akapit	Niniejszy dokument stanowi aktualizację „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 20 września 2018 r. Jej główne cele były realizowane	Nowa strategia Województwa nie może być tylko aktualizacją SRWD 2030, bo ta okazuje się fiaskiem, nie są realizowane jej główne cele, w szczególności ten najważniejszy, z punktu widzenia zadań samorządu wojewódzkiego, czyli niwelowania zróżnicowania wewnątrz regionalnego, ale także tego dotyczącego wzrostu innowacyjności gospodarki, co miało się przekładać na równomierny i harmonijny rozwój całego województwa	Uzasadnienie jak wyżej	29.05.2024	UMWD	Wprowadzenie	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Projekt SRWD 2030+ to projekt nowego dokumentu, który ma pomóc w przeciwdziałaniu rosnącym dysproporcjom rozwojowym. Nie sposób twierdzić przed jego przyjęciem, że nie spełnił swojej roli. Z raportu ewaluacyjnego ex-ante wynika, że aktualizacja SRWD 2030+ odpowiada na zidentyfikowane potrzeby regionu, a potrzeba aktualizacji dokumentu wynika z licznych przesłanek faktycznych i prawnych. Raport o stanie województwa za 2023 r. zawiera wiele cennych informacji o realizacji celów SRWD 2030+. Oczywiście pojawiają się problemy i nie wszystkie wskaźniki realizowane są tak, jak zakładano przy projektowaniu, ale też należy mieć
92.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Diagnoza, rozdz. 1.3.2 Finanse JST, str 39 Podrozdział budżety gmin i miast na prawach powiatu		Brakuje informacji o negatywnych skutkach tzw. Polskiego Ładu na dochody własne tych jst, proszę podać przynajmniej wielkość ubytków w tych jst wpływów z podatku PIT		29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Ze względu na stosunkowo obszerną, w porównaniu do innych rozdziałów, część dotyczącą finansów jednostek samorządu terytorialnego zrezygnowano z przytaczania dokładnych wartości ubytków dochodów własnych dla poszczególnych gmin spowodowanych wprowadzeniem "Polskiego Ładu". Dodano jednak informację na ten temat bazującą na raporcie Najwyższej Izby Kontroli w następującym brzmieniu - "Należy w tym miejscu zaznaczyć, że według raportu przygotowanego przez Najwyższą Izbę Kontroli w analizowanym przez nią przedziale czasowym lat 2018-2023, w wyniku reform podatkowych związanych z wprowadzeniem „Polskiego Ładu” wyliczone przez tą instytucję realne dochody własne jednostek samorządu terytorialnego zmalały przy jednoczesnym wyraźnym wzroście dochodów transferowych rozdzielanych przez władze centralne. W znacznej mierze było to spowodowane zmniejszeniem dochodów z tytułu podatku od osób fizycznych (PIT). Dla przykładu, w skali całego kraju, w 61 na 65 miast na prawach powiatu nastąpił spadek realnych dochodów z podatku PIT porównując ze sobą lata 2018 i 2022"
93.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Szanse i Wyzwania, rozdz. 1.4.1 Sfera przestrzenna, str 45, Struktura osadnicza i funkcjonalna - szanse	§ zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) realizowane z programu Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027	ZIT-y w perspektywie 2021-2027 nie są szansą, szczególnie na zniwelowanie zróżnicowania wewnątrz regionalnego. Prof Szlachta już w 2019 r. w ekspertyzie „Analiza propozycji delimitacji województwa dolnośląskiego” wyraźnie wskazywał, że ZIT-y sudeckie będą taką szansą jeśli w latach 2021-2027 otrzymają unijne wsparcie per capita co najmniej dwa razy wyższe niż w perspektywie 2014-2020	Jak wszystkim wiadomo, decyzją Zarządu Województwa, alokację podstawowego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego per capita dla ZIT-ów sudeckich w perspektywie 2021-2027 ustalono na poziomie trzykrotnie niższym niż w perspektywie 2014-2020	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	ZIT-y w obecnej perspektywie finansowej być może nie zniwelują zróżnicowania wewnątrz regionalnego, jednak są wartością dodaną samą w sobie mającą na uwadze współpracę międzygminną w ramach ZIT-ów, które dają możliwość realizowania wspólnych przedsięwzięć
94.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Szanse i Wyzwania, rozdz. 1.4.1 Sfera przestrzenna, str 45, Transport szanse	przywrócenie połączeń kolejowych do ośrodków turystycznych (Karpacz, Lądek-Zdrój,	Szansą na zniwelowanie dysproporcji rozwojowych województwa nie jest rewitalizacja linii kolejowych do Karpacza i Lądka Zdrój oraz budowa cyklostrady do Okrzeszyna, tylko włączenie Jeleniej Góry i Wałbrzyska do sieci dróg ekspresowych i autostrad poprzez drogę S3, co wpisano już do strategii SRWD 2030 oraz do Kontraktu z Rządem RP w 2014 r.		29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
95.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@ um.walbrzych.pl	Wizja, str 58	DOLNY ŚLĄSK 2030+ -DOBRY KLIMAT DLA ROZWOJU	Zamiast enigmatycznego dobrego klimatu dla rozwoju, należy powtórzyć niezrealizowaną wizję z SRWD 2030 – Dolny Śląsk regionem równomiernego rozwoju-regionem bez istotnych społecznych i gospodarczych dysproporcji, regionem spójnym wewnątrznie, regionem wyrównanych rozwojowych szans	Dramatycznie rosnące od 10 lat zróżnicowanie rozwoju subregionów południowych względem subregionów północnych to największa porażka samorządu wojewódzkiego, zarówno radnych jak i kolejnych zarządów Województwa, w zakresie podstawowego zadania dla którego ten samorząd został powołany do życia.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Wizja rozwoju województwa zapisana w SRWD 2030+ doprecyzowana jest wieloma przymiotnikami, jak np. otwartym, bezpiecznym itd., stanowiącymi jej uzupełnienie. Specjalnie stworzony cel operacyjny Niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych, podkreśla horyzontalne znaczenie tego wyzwania stojące przed władzami województwa. Zaproponowana w projekcie dokumentu wizja rozwoju Dolnego Śląska jest spójna z poprzednią, a z drugiej strony wskazuje na nowe wyzwania, jak np. potrzebę bycia regionem ekologicznym. Wizja została wypracowana jako kompromis uwzględniający różne punkty

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi	
96.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@um.walbrzych.pl	Cele Strategiczne, kierunki działań, tabele na str 60-61		Jeśli autorom SRWD 2030+ brakuje pomysłów, konsekwencji, determinacji co do kierunkowych działań, które doprowadziłyby do zniwelowania wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych, to może wzorem Mazowsza, niech przynajmniej zaproponują nieadministracyjną delimitację województwa dolnośląskiego na dwie coraz mocniej różniące się jednostki NUTS 2, a wtedy my na południu zaktualizujemy naszą oddolną, społeczną Strategię Sudety 2030 i na jej podstawie przygotujemy odpowiedni program regionalny, na którego realizację Komisja Europejska przyzna nam adekwatne do potrzeb środki, także na pominięte w programie FEDŚ 2021-2027 kompleksowe projekty rewitalizacyjne		29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. To jest postulat niezwiązany z projektem SRWD 2030+. Brak w tej uwadze propozycji konkretnego zapisu do umieszczenia w Strategii. Sformułowana opinia zawiera myślenie życzeniowe i nie odnosi się do aktualnego stanu prawnego i faktycznego. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że Zarząd Województwa Dolnośląskiego w latach 2019-2022 starał się o podział nieadministracyjny województwa na dwie jednostki NUTS-2, zlecając dwie analizy w tym zakresie oraz powołując grupę roboczą do prac nad tą propozycją. Propozycja uzyskała akceptację GUS i Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, jednakże nie uzyskała akceptacji EUROSTAT.	
97.	Andrzej Kosiór Urząd Miejski Wałbrzych a.kosior@um.walbrzych.pl	Zasady horyzontalne- troska o klimat, str 62	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ powinna wpisywać się w pakiet inicjatyw politycznych, zwany Europejskim Zielonym Łądem	Proszę uzupełnić o konkretne, wymierne cele z Zielonego Ładu, które powinniśmy i które jesteśmy w stanie osiągnąć do roku 2030, przynajmniej w zakresie takim jak opisaliśmy to w Społecznym Terytorialnym Planie Sprawiedliwej Transformacji dla subregionu wałbrzyskiego		29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Z raportu ewaluacyjnego ex-ante projektu SRWD 2030+ wynika wysoka spójność tej aktualizacji z szeregiem dokumentów unijnych, w tym z Zielonym Łądem. Nie ma potrzeby uzupełniać zapisów SRWD 2030+ w tym zakresie, zwłaszcza że jedną z horyzontalnych specjalizacji Dolnego Śląska wskazanych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji (dokumencie wykonawczym strategii rozwoju województwa) jest właśnie - Zielony Ład.	
98.	Stowarzyszenie Kłodzka Wstęga Sudetów – Lokalna Grupa Działania	s 19: Współpraca w obszarach funkcjonalnych - Analiza SWOT – dopisać w obszarze SZANS - str. 114: 8. BAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030	Brak zapisów	Konieczność Wprowadzenia Mechanizmu RLKS	<p>Wprowadzenie</p> <p>Dolny Śląsk, jako jeden z dynamicznie rozwijających się regionów Polski, stoi przed licznymi wyzwaniami, które wymagają skutecznych i zrównoważonych rozwiązań. Jednym z kluczowych narzędzi, które mogą przyczynić się do lepszego wykorzystania potencjału regionu, jest wprowadzenie mechanizmu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Mechanizm ten, będący częścią polityki spójności Unii Europejskiej, został już wdrożony w większości województw w kraju. Warto, aby Dolny Śląsk dołączył do tego grona, co pozwoli na efektywniejszą redystrybucję środków unijnych oraz lepsze zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności.</p> <p>RLKS – Rozwój Terytorialny Kierowany przez Społeczność</p> <p>RLKS to innowacyjne podejście do rozwoju regionalnego, które angażuje lokalne społeczności w procesy decyzyjne i realizacyjne. Mechanizm ten opiera się na zasadzie partnerstwa między sektorem publicznym, prywatnym i obywatelskim, co pozwala na lepsze dopasowanie działań do specyficznych potrzeb i możliwości danego regionu. RLKS jest narzędziem, które umożliwi lokalnym społecznościom większą autonomię w zarządzaniu środkami unijnymi, co z kolei zwiększa ich efektywność i skuteczność.</p> <p>Korzyści z Wprowadzenia RLKS na Dolnym Śląsku</p> <p>Lepsze Dopasowanie Projektów do Lokalnych Potrzeb: Mechanizm RLKS pozwala na identyfikację i realizację projektów, które odpowiadają na specyficzne wyzwania i potrzeby lokalnych społeczności. Lokalne Grupy Działania (LGD) posiadają dogłębną wiedzę na temat swoich obszarów, co pozwala na bardziej precyzyjne i celowe wykorzystanie funduszy.</p> <p>Wzmacnianie Kapitału Społecznego: Zaangażowanie lokalnych mieszkańców w procesy decyzyjne i realizacyjne</p>		30.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu. Jej zapisy nie ograniczają i nie decydują o tym, czy dany instrument terytorialny będzie realizowany. Kształt przyszłych dokumentów wskazujących na wykorzystanie dostępnych instrumentów terytorialnych będzie dopiero negocjowany.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
99.	Maciej Schulz, Zastępca Burmistrza Miasta Duszniki-Zdrój, zastepca@duszniki.pl, tel. 748697660	Rozdział 1.1, podrozdział 1.1.1 Środowisko Przemysłowe i Kulturowe, str. 16.	Obszarami szczególnie narażonymi na tego typu presje w województwie dolnośląskim są obszary górskie (wyznaczone w granicach tzw. górskiego obszaru funkcjonalnego i uwzględnione w „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”), w tym m.in.: obszary bezpośrednio graniczące z Karkonoskim Parkiem Narodowym, ale także inne cenne obszary chronione na terenie regionu, takie jak: parki krajobrazowe, w tym m.in. Ślęzański i Śnieżnicki Park Krajobrazowy, obszary kotlin i obniżeń śródgórzyskich (Kotlina Kłodzka, Kotlina Jeleniogórska) oraz obszary chronionego krajobrazu, które posiadają znacznie mniejsze obostrzenia dotyczące polityki przestrzennej niż parki narodowe i krajobrazowe.	W przedstawionej treści brakuje informacji na temat zagrożeń związanych z ewentualnym rozszerzeniem obszarów szczególnie chronionych, jakimi są parki narodowe.	Rozszerzenie terenów parków narodowych ma znaczenie w zakresie walorów przyrodniczych, jak również ochrony środowiska. Jednakże wraz z poszerzeniem obszaru parków narodowych zwiększa się tym samym teren otuliny parku, co niesie poważne ograniczenia w rozwoju gmin, zwłaszcza na terenach, które znacząco poziomem rozwoju, a przede wszystkim w zakresie dochodów na mieszkańca oraz wykluczenia komunikacyjnego, odbiegają od lepiej rozwiniętych terenów Dolnego Śląska. Tereny w sąsiedztwie parków są atrakcyjne turystycznie i nie można pozbawiać ich rozwoju tej kluczowej dla nich gałęzi gospodarki. Jednocześnie należy zaznaczyć, że wspomniany rozwój winien być realizowany z poszanowaniem walorów środowiska.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Tereny w sąsiedztwie parków są atrakcyjne turystycznie właśnie ze względu na zachowane w dobrym stanie walory przyrodniczo-krajobrazowo-kulturowe parku narodowego (także parku krajobrazowego czy obszaru chronionego krajobrazu) oraz ich najbliższego otoczenia. Rosnąca presja urbanistyczna związana z lokalizowaniem na terenach chronionych lub terenach sąsiadujących z ww. obszarami - zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystyczno-rekreacyjnej a nawet przemysłowo - magazynowej, powoduje stopniową degradację najcenniejszych walorów, dla których powołuje się obszary chronione a także degradację środowiska, w tym zanieczyszczenia powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększone zapotrzebowanie na wodę itp. Tym samym, w niedalekiej perspektywie zamiast spodziewanego wzrostu gospodarczego, spodziewać należy się odpływu inwestorów i turystów ze względu na utratę ww. walorów obszaru. Istotą problemu jest w tym przypadku zrównoważone i odpowiedzialne podejście do idei rozwoju, tzn. takie gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego aby nie pozbawić możliwości ich pełnego wykorzystania także przez przyszłe pokolenia.
100.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.1.2 Struktura osadnicza i funkcjonalna s. 20	W ramach nowego programu FEDŚ, województwo otrzyma ponad 1,734 mld euro, plus dodatkowe 581 mln euro z nowego Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST).	Fundusz Sprawiedliwej Transformacji jest częścią programu FEDS, dlatego też zdanie to powinno zostać zredagowane zgodnie ze składem programu regionalnego. Ponadto środki w ramach programów regionalnych zostały już przydzielone, w związku z czym warto zredagować zapis z czasu przyszłego na formę bez określenia momentu czasu np. Alokacja przyznana na program FEDS wynosi (...).	Podział alokacji na programy regionalne został już dokonany, dodatkowo w związku ze złożonością czasową opracowywania strategii warto zastosować zapisy nie odnoszące się do konkretnego czasu.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
101.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.1.3 Transport	Cały rozdział	Brak wskazania transportu do stref ekonomicznych, fabryk itp. Jest to specyficzny rodzaj transportu na zewnątrz dużych ośrodków miejskich. Ponadto dokument nie porusza obszaru logistyki towarów.	Z uwagi na charakter dokumentu, w zakresie transportu niezwykle ważne jest uwzględnienie ruchu na zewnątrz dużych miast, ze względu na lokalizację na obrzeżach stref ekonomicznych, w tym fabryk, magazynów. W ramach całego systemu powinno się poruszyć kwestie logistyki towarów oraz dostosowania formy ich przewozu na terenie województwa.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Zagadnienie bardzo istotne, jednak z uwagi na brak danych nt. kierunków dojazdów (do/z) od firm działających np. w ramach SSE bardzo ciężko określić jest więźby ruchu (logistyki towarów) w związku z czym kwestie te nie zostały poruszone w tym rozdziale.
102.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.1.4 Infrastruktura Techniczna, s. 22	Brak wyposażenia w system kanalizacji zbiorczej w 2021 roku występował nadal na obszarach wiejskich gmin: Kamieniec Żąbkowicki, Pieszycy, Jemielno, Wąsosz, Łądek-Zdrój, Szczytna, Międzybórz, Wiązów oraz Złoty Stok.	Na terenie ZIT WrOF gminą, która również nie posiada systemu kanalizacji jest gmina Zawonia.	Warto zwrócić uwagę na inne gminy województwa (poza wymienionymi w opracowaniu), które dopiero rozpoczną budowę sieci kanalizacyjnej. Informacje te mogą być pomocne w kształtowaniu i wykazaniu potrzeb województwa, w tym wskazanie białych plam np. danego MOF.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Informacja zweryfikowana na podstawie RRW-2 - sprawozdania z realizacji inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi w roku 2022 (wyposażenie sołectwa w sieć wodociagową i kanalizacyjną), a także bezpośredniej informacji z Gminy Zawonia, z których wynika, że na terenie ww. Gminy w miejscowości Sucha Wielka zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków oraz funkcjonuje kanalizacja zbiorcza.
103.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.2.2 Mieszkalnictwo, s. 26	W regionie występują gminy, w których w ogóle nie było możliwości korzystania z gazu sieciowego, m.in. Bolesławiec, Gromadka, Łągowice, Kotla, Pęcław, Jemielno, Niechlów, Mściwojów, Wądroże Wielkie, Janowice Wielkie, Stara Kamienica, Nowa Ruda, Platerówka, Wleń, Dziadowa Kłoda, Mietków, Domaniów, Borów, Kondratowice, Przeworno, Mietków, Stoszowice, Pielgrzymka.	Uwaga redakcyjna- w zestawieniu gmin- dwa razy pojawia się gmina Mietków.	Powtórzenie gminy Mietków w zestawieniu.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
104.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.3.1 Gospodarka, s. 33	Gminy sąsiadujące z Wrocławiem odznaczają się natomiast największą dodatnią dynamiką zmiany liczby podmiotów gospodarczych: Czernica (od 2016 roku +83,3%), Długoleś (+65,2%), Miękinia (+60,5%), Siechnice (+59,3%) i Żurawina (+58,3%).	Żurawina- Błędna nazwa jednostki samorządu terytorialnego.	Żurawina- Błędna nazwa jednostki samorządu terytorialnego.	29.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
105.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1 Sfera przestrzenna s. 45	Obszary funkcjonalne Górski Obszar Funkcjonalny – jako obszar o największych potrzebach interwencji, rozpoznawalny w skali krajowej.	Zapisy wykluczają potrzeby innych obszarów funkcjonalnych województwa. Obszar ten nie jest wskazany jako OSI w strategii. Obszar ten jest dopiero analizowany, trudno zatem mówić o rozpoznawalności w skali krajowej. Ponadto nie wskazano innych obszarów funkcjonalnych i nie uwzględniono ich potrzeb. ZIT WrOF- jako wojewódzki obszar funkcjonalny ma inne potrzeby niż pozostałe obszary w województwie, powinno to zostać wyróżnione.	Wyróżnianie w sferze przestrzennej wyłącznie Górskiego Obszaru Funkcjonalnego, który nie jest definiowany później w dokumencie jako obszar OSI jest niezrozumiałe. Obszar województwa został podzielony na ZIT-y oraz IIT, które wskazane są jako obszary strategicznej interwencji. Górski Obszar Funkcjonalny nie zalicza się do tych jednostek.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
106.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1 Sfera przestrzenna, s. 48	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	W wyzwaniach wskazano wyłącznie potrzebę intensyfikacji rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Zgodnie z potrzebami województwa oraz poszczególnych obszarów MOF z uwagi na rozwój osadnictwa, niezwykle ważna jest również rozbudowa sieci wodociągowej. Już dziś na terenie ZIT WrOF są gminy, które muszą ograniczać wydawanie decyzji dot. podłączenia się do sieci z uwagi na trudne stosunki wodne. Ponadto wciąż wiele miejscowości województwa pozbawiona jest sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, wówczas obszary te zmuszone są do korzystania z wody ze studni, oraz użytkowania szamb. Brak sprawnej i nowoczesnej (zgodnej z przepisami/normami) infrastruktury może stwarzać zagrożenie epidemiologiczne, ale i również potencjalny negatywny wpływ na środowisko.	W ramach infrastruktury technicznej, bardzo ważne jest holistyczne podejście do różnego rodzaju sieci. Zarówno kanalizacyjnej, wodociągowej. Wraz z rozwojem osadnictwa niezbędne jest zapewnienie dostępu, ale i sprawnej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Jest to istotne dla zdrowia ludzi, ale i dbałości o całe środowisko przyrodnicze.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
107.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1 Sfera przestrzenna, s. 48	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Wyzwaniem w dalszym ciągu jest rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz przyłączenie nowych budynków oraz dywersyfikacja źródeł energii.	Z uwagi na szerokie potrzeby energetyczne obszaru województwa, oraz dążąc do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wyzwaniem jest ograniczenie źródeł kopalnianych, poprzez podłączenie do sieci, czy rozwój OZE.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
108.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1 Sfera przestrzenna, s. 50	Szkolnictwo wyższe * przejmowanie przez wrocławskie uczelnie części studentów z obszarów ościennych województw nie posiadających tak silnych ośrodków akademickich lub posiadających je w większej odległości w porównaniu do Wrocławia	Propozycja przeformułowania zdania: Silne ośrodki akademickie przyciągające studentów z terenu województwa oraz woj. ościennych, dobre połączenia komunikacyjne umożliwiające dostęp do uczelni.	Propozycja przeformułowania zapisu, wraz z podkreśleniem wartości ośrodków akademickich.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
109.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	3. Cele strategiczne wraz z kierunkami działań, s. 61	Kierunki działań	W ramach diagnozy wskazano trudności związane z gospodarowaniem odpadami, duży udział produkcji odpadów przez mieszkańców województwa, oraz nadal pojawiające się dzikie wysypiska, dlatego zasadne jest wskazanie kierunku działań związanego z gospodarowaniem odpadami w tym uwzględnienie gospodarki obiegu zamkniętego (mowa o niej również w pkt 3.1 Zasady horyzontalne. Działania te łączą dwa cele tj. Innowacyjną gospodarkę, ale przede wszystkim zapewnią Zdrowe środowisko.	W ramach celu strategicznego 3 określono 10 kierunków działań, nie uwzględniają jednak one gospodarki odpadami, w celu 2 INNOWACYJNA GOSPODARKA również nie wskazuje się GOZ. Niezbędne jest uwzględnienie konieczności wybudowania ZTPO- w SRWD powinien znaleźć się zapis, iż zarząd województwa podejmie negocjacje z gminami WD w zakresie organizacji, lokalizacji i budowy ZTPO.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Kwestie dotyczące gospodarowania odpadami na terenie województwa dolnośląskiego są obecnie przedmiotem procedury opracowania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2023 - 2028 z perspektywą do roku 2032. Omawiany projekt był już dwukrotnie poddawany konsultacjom społecznym i przewiduje się w perspektywie III kwartału 2024 r. ponowienie tych konsultacji m.in. z uwagi na założenie uwzględnienia w systemie gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego instalacji termicznego przekształcania odpadów. Publicznie dostępny projekt ww. Planu zawiera również dane na podstawie których dokonano analizy potrzeb i typów istniejących oraz projektowanych instalacji przeznaczonych do zagospodarowania odpadów. Kierunki opracowania omawianego planu wytycza Krajowy plan gospodarki odpadami 2028.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
110.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	3.2.3 Cel strategiczny- zdrowe środowisko, s. 71	Z działaniami dotyczącymi aspektów środowiskowych związana jest także odpowiednio prowadzona polityka transportowa. Zapewnienie bezpiecznej i ekologicznej infrastruktury transportowej to bardzo ważne zadanie w kontekście wdrażania SRWD 2030+.	Oprócz polityki transportowej niezwykle ważna jest polityka mobilnościowa- jeśli nawet nie ważniejsza. To od mobilności i przemieszczania się mieszkańców zależy transport, czy inwestycje drogowe. Warto zwrócić uwagę na dokumenty tj. Plany zrównoważonej mobilności , opracowywane zgodnie z zaleceniami KE. Przykładem tego opracowania jest Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia tzw. PZM MOFW (SUMP). Dokument ten był opracowany partycypacyjnie przez 38 gmin, przy szerokim udziale różnych środowisk (konsultacje społeczne, eksperckie, RDOŚ, SANEPID). Dokument został przyjęty do realizacji uchwałami 37 Rad Gmin.	Uzupełnienie działań o politykę mobilnościową.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
111.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	3.2.3 Cel strategiczny- zdrowe środowisko s. 71		W podrozdziale zwrócono uwagę na m.in. ochronę przed klęskami, konieczność retencji. Niezwykle ważne jest również wskazanie bezpośrednie problematyki suszy. Z uwagi na zmiany klimatu susze będą miały coraz większy wpływ na rozwój obszaru, zarówno pod względem przyrodniczym, jak w gospodarczym tj. wpływ na rolnictwo. Wskazany zapis odnosi się do wezbrań wód itp. jednakże ogromnym problemem jest brak, niedostatek wody na wielu obszarach.	Zalecamy uzupełnienie o zapisy dotyczące suszy i konieczności przygotowania się do niej, czy minimalizowania jej wpływu.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
112.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	Mapa 1. s. 75		Na mapie wskazano obszary, które nigdzie nie są omawiane, wskazywane w Strategii np. Kraina Wygasłych Wulkanów, Kraina Domów Przysłupowych	Zaleca się opisowe uzupełnienie informacji prezentowanych na mapie.	29.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Nieuwzględniona	Model zostanie przeformułowany
113.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	Mapa 12. s. 77		W związku z faktem iż w marcu 2024 r. Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów został uhonorowany miejscem na liście światowych geoparków UNESCO powinniśmy on zostać wskazany na niniejszej mapie. Mapa uwzględnia obiekty UNESCO, nie obejmuje jednak obszaru.	Zaleca się uzupełnienie danych o nowe obszary.	29.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
114.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.1 System osadniczy i kształtowanie struktur osadniczych s. 82	planowanie i koordynowanie działań w celu harmonijnego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych, w celu zmniejszenia kosztów funkcjonowania infrastruktury komunalnej i podniesienia jakości życia mieszkańców, obejmujących m.in.: zrównoważoną mobilność, w tym system transportu publicznego i zwiększenie udziału ruchu rowerowego, system zielono-błękitnej infrastruktury, kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne, zwłaszcza centrów miast i terenów przemysłowych,	Zaleca się dodanie zapisów dotyczących efektywności i bezpieczeństwa energetycznego np. poprzez Klastry energii, społeczności energetyczne, spółdzielnie.	W ramach planowania rozwoju miast i ich obszarów ważnym aspektem jest bezpieczeństwo energetyczne oraz efektywność energetyczna. Wskazanie form współpracy jest ważne z uwagi na możliwość dofinansowania tych form z UE.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
115.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.1 System osadniczy i kształtowanie struktur osadniczych s. 83	racjonalne zarządzanie infrastrukturą turystyczną, np. poprzez wprowadzenie dyfuzyjnego modelu promocji turystyki, tj. deglomerację ruchu turystycznego, przeniesienie działań promocyjnych z głównych ośrodków turystycznych województwa na mniejsze ośrodki czy obszary, mniej obciążone turystycznie oraz wyprzedzająco odpowiednie wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną i towarzyszącą,	Proponuje się zamiast przeniesienia działań, rozszerzenie działań promocyjnych oprócz głównych ośrodków turystycznych na mniejsze ośrodki czy obszary.	Zaleca się zmianę zapisu na rozszerzenie, a nie przeniesienie. Działania te powinny się uzupełniać i powinny być realizowane na różnych poziomach.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
116.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa s. 92	intensyfikacji rozbudowy instalacji kanalizacyjnej, w szczególności na terenach zwodociągowanych, z priorytetem dla inwestycji w aglomeracjach ściekowych ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych,	Powinno się zwrócić uwagę na konieczność modernizacji- nie tylko budowy, czy rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Wiele systemów jest przestarzałych, awaryjnych, czy potencjalnie wpływających na jakość dostarczanej wody, czy oczyszczania ścieków.	W ramach systemu wodno-kanalizacyjnego, niezwykle ważne są inwestycje dotyczące rozbudowy systemu na nowych obszarach, ale także dbałość o utrzymanie już istniejącej sieci, wraz z koniecznymi jej modernizacjami.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
117.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa s. 92	Odpady stanowią jeden z głównych problemów środowiskowych, wobec którego obowiązują odpowiednie zasady postępowania (hierarchia postępowania z odpadami). Pomimo ich wdrażania, ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w regionie stale rośnie, dlatego dla osiągnięcia całkowicie zamkniętego obiegu do 2050 r. (nowy plan działania UE dot. gospodarki o obiegu zamkniętym) i ograniczenia składowania odpadów (redukcja do roku 2035 ilości składowanych odpadów do 10%), konieczne jest:	Brak mowy o dzikich wysypiskach, działaniach edukacyjnych, które są bardzo ważne w obszarze gospodarowania odpadami. Zaleca się uzupełnienie akapitu.	Problem dzikich wysypisk występuje na terenie całego województwa, dlatego niezwykle ważne jest zwrócenie uwagi na te kwestie. W dziedzinie gospodarowania odpadami, bardzo ważną rolę pełnią działania edukacyjne, one stanowią podstawę realizacji hierarchii postępowania z odpadami. Wszelkie działania	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
118.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa s. 92	wspieranie przedsiębiorców we wdrażaniu systemu gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ).	Gminy również powinny być zostać objęte wsparciem	Ważne jest wsparcie wszystkich uczestników obiegu, zarówno przedsiębiorców, ale również gmin i mieszkańców województwa.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
119.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa s. 92		W rekomendacjach dotyczących odpadów, brak mowy o biogazowniach i biokompostowniach, które są jednym z elementów systemu gospodarowania bioodpadami.	Zaleca się uzupełnienie rekomendacji o różnorodne formy gospodarowania odpadami w zależności od rodzaju odpadu, jak i specyfikę lokalną.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
120.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	5.4 Gospodarka odpadami i wodno-ściekowa s. 92		W podrozdziale dotyczącym odpadów wskazano kwestie dotyczące różnych rodzajów odpadów, w tym komunalnych jak i powydobywczyc, jednakże zupełnie pominięto kwestie odpadów niebezpiecznych, w tym zawierających azbest.	Brak informacji o odpadach niebezpiecznych, w tym zawierających azbest, które nadal są obecne na terenie województwa.	29.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
121.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1.SFERA PRZESTRZENNA szanse /wyzwania Struktura osadnicza i funkcjonalna Obszary funkcjonalne		Brak odniesienie do konieczności uchwalenia strategii ponadlokalnych dla ZIT przy braku wystarczających zapisów prawnych.	Strategia ponadlokalna-zgodnie z zapisami ustawy-jest obowiązkowa dla MOW i w hierarchii „druga” po strategii województwa.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
122.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1. STREFA PRZESTRZENNA, STAN PLANISTYCZNY		Brak odniesienia do Strategii ponadlokalnej	Strategie Ponadlokalne będą elementem systemu planistycznego. Jej opracowanie i przyjęcie przełoży się na szanse i zagrożenia opisane w sekcji m.in. Finanse jednostek samorządu terytorialnego.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
123.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.1.TRANSPORT	Brak zapisów	Szansa: Opracowane Plany Zrównoważonej Mobilności dla MOF: wyzwanie: wsparcie Gmin i włączenie Województwa w realizację zapisów PZM MOF	Należy opisać w dokumencie i wziąć pod uwagę zapisy opracowanych dla wielu Gmin województwa Planów Zrównoważonej Mobilności oraz Porozumienia międzygminne zawarte w celu realizacji zapisów PZM. PZM MOFW jest wdrażany na podstawie porozumienia międzygminnego i cyklicznie monitorowany -nie jest jedynie dokumentem „na półce”. Ponadto za 2 lata (wg. MI) będzie regulowany ustawą-zatem ważne jest żeby został uwzględniony w SRWD.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Uwaga ma zbyt szczegółowy charakter.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
124.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	3.2.4. CEL STRATEGICZNY - NIWELOWANIE WEWNĄTRZREGIONALNYCH DYSPROPORCJI ROZWOJOWYCH	Jedną ze ścieżek dojścia do takiego poziomu rozwoju może być tworzenie partnerstw słabszych jednostek samorządu terytorialnego z najlepszymi.	Należy wpisać w dokument postulat wzmocnienia roli związków ZIT w kreowaniu stabilnego środowiska współpracy pomiędzy poszczególnymi Gminami, oraz współpracy związków ZIT pomiędzy sobą.	Związku ZIT mają ogromne doświadczenie zdobyte w poprzedniej i obecnej perspektywie finansowej we współpracy i wymianie doświadczeń. Celowe było by wykorzystanie powiązań między gminami i wypracowanego partnerskiego podejścia do współpracy. Cel strategiczny SRWD polegający na NIWELOWANIU RÓŻNIC – jest sformułowaniem powtarzanym od lat- należałoby się zastanowić nad zmianą brzmienia celu jak i samych założeń. Ponadto Wrocławia i aglomeracji wrocławskiej nie należy porównywać z resztą województwa. Miasto wojewódzkie ze względu na swoją skalę zawsze będzie najlepiej rozwiniętym obszarem regionu, co nie zmienia faktu, że stoi przed wieloma wyzwaniami związanymi np. z zapewnieniem czystego powietrza, ograniczeniem hałasu, mobilnością, czy napływem ludności.	29.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Ustawa o samorządzie województwa (podobnie jak ustawa o samorządzie gminnym i ustawa o samorządzie powiatowym) dają możliwość zrzeszania się jednostek samorządu terytorialnego w formie związków, porozumień i stowarzyszeń. Dodatkowo taka możliwość wynika z zapisów rozporządzenia ogólnego i ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Nie wydaje się zasadne powielanie tych zapisów również w SRWD 2030+, tym bardziej że w rozdziale 7, w pkt 7.3 Współpraca przy realizacji Strategii znajduje się zapis: "Samorząd Województwa Dolnośląskiego dostrzega długookresowe korzyści wynikające z partnerstw i współpracy z podmiotami różnych szczebli. Kontynuowana będzie polityka współzarządzania, która pozwala wspólnocie regionalnej na czerpanie korzyści ze zrównoważonego wykorzystania środowiska i zasobów na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego". MOF i ZIT został poświęcony również podrozdział 6.2. Rola ZIT została podkreślona w dokumencie wykonawczym do strategii rozwoju województwa - programie Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.
125.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	Mapy w opracowaniu		Należy dodać nazwy miejscowości lub np. głównych miejscowości na mapach	Mapy będą czytelniejsze dla każdego odbiorcy	29.05.2024	IRT	Uwaga ogólna	Uwzględniona	
126.	BIT – ZIT WrOF Urząd Miejski Wrocławia ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław tel. +48 664 151 658	1.4.SZANSE I WYZWANIA DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 1.4.1.SFERA PRZESTRZENNA Transport kolejowy i transport zbiorowy WYZWANIA	Brak.	-> wymiana lub doposażenie taboru o tabor niskoemisyjny wraz z rozwojem stacji ładowania tego typu pojazdów	Wyzwanie, przede wszystkim z uwagi na brak wystarczających środków na tego typu działania.	29.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
127.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	1.1.2 Struktura osadnicza i funkcjonalna	Szczególne wyróżniają się Siechnice, które w 2022 roku zanotowały wzrost populacji o ponad 50% w stosunku do roku 2016.	Szczególne wyróżnia się Gmina Czernica, która na Dolnym Śląsku plasuje się na 1 miejscu pod względem największego przyrostu ludności. Tuż za nią uplasowały się Gmina Siechnice i Gmina Długołęka.	W 2022r. Główny Urząd Statystyczny opublikował wyniki Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2021 roku. Z przedstawionych danych wynika, że Gmina Czernica plasuje się 3 miejscu w kraju i 1 miejscu na Dolnym Śląsku, spośród gmin o największym przyroście ludności w latach 2011 – 2021.W zestawieniu gmin o największym przyroście liczby mieszkań w latach 2011-2021 Gmina Czernica znajduje się na 1 miejscu (przyrost o 106,1%), a na kolejnych miejscach znajdują się Gmina Siechnice (przyrost o 88,2%) i Gmina Długołęka (przyrost o 87,1%).	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Informacja dotyczy miast otaczających stolicę regionu, które wbrew panującym trendom zanotowały wzrost ludności, w związku z tym nie wymieniono gminy wiejskiej Czernica. Bezsprzeczne jest, że zjawisko to dotyka również terenów wiejskich, co opisano również w diagnozie, a nie zostało wyartykuowane we wnioskach z diagnozy które znalazły się w projekcie strategii. Informacja ta zostanie uzupełniona.
128.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	1.2.3 Infrastruktura społeczna – demografia str. 29	Osób „starych”	Zaleca się zamienić słowo starych na starszych		31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
129.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	1.1.3 transport		Wnioski z diagnozy prospektywnej Województwa Dolnośląskiego dotyczące transportu są zbyt ogólnikowe. Transport powinien zostać podzielony na kolejowy, drogowy, rowerowy. Naszym zdaniem wspólna analiza powoduje że diagnoza ma powierzchowny charakter, a co za tym idzie jest nieprzydatna.		31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Jest to subiektywna opinia. W Diagnozie do SRWD opisano szczegółowo wszystkie formy transportu.
130.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	1.1.4 Infrastruktura techniczna- gospodarka wodno-ściekowa		We wnioskach diagnozy gospodarki wodno-ściekowej brak jest informacji o problemie miasta Wrocławia i gmin sąsiadujących z niedoborami wody.		31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Problem niedoborów wody odnosi się do całego obszaru województwa. Zagadnienie to zostanie odpowiednio uzupełnione w części diagnostycznej.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
131.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	1.4 Szanse i wyzwania dla rozwoju Województwa Dolnośląskiego Transport str. 46		transportowej i spójności przestrzennej regionu w tym budowy dróg krajowych i wojewódzkich do ośrodków subregionalnych słabo skomunikowanych z Wrocławiem oraz z sąsiednimi ośrodkami rozwoju. Gmina Czernica ma w chwili obecnej jeden bezpośredni wjazd do miasta Wrocław, który jest stale zakorkowany. Warto podkreślić, że zwiększenie transportu publicznego nie zniweluje braków w infrastrukturze. W związku z powyższym wnosimy o wprowadzenie zapisu dotyczącego ważnych połączeń z miastem Wrocław, które mają znaczenie nie tylko lokalne, ale także regionalne z punktu widzenia możliwości dojazdu do stolicy Dolnego Śląska. Naszym zdaniem w strategii należy uwzględnić: 1. Budowę tzw. trasy swojczyckiej - zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (dalej: mpzp) wyznaczono drogę klasy G. Droga KDG wyznaczona w dokumentach planistycznych Gminy Wrocław i Gminy Czernica stanowi alternatywne połączenie Wrocławia z Jelczem – Laskowice, a co za tym idzie ma charakter drogi wojewódzkiej. 2. Przebudowę i modernizację istniejącej drogi wojewódzkiej nr 455. 3. Budowę drugiego pasa ruchu na Wschodniej Obwodnicy Wrocławia, zgodnie z aktami planistycznymi w tym obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz SUIKZP. Ponadto w zapisach dotyczących transportu kolejowego i transportu zbiorowego należy dopisać zwiększenie ilości połączeń kolejowych (szczególnie linie kolejowe nr 292 i 272 – przebiegające przez teren Gminy Czernica). Wprowadzenie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej wspólnego dla WROF.		31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	W dokumencie jest wiele zapisów dot. poprawy dostępności transportowej, w tym ujęcia inwestycji krajowych i wojewódzkich wynikających z odpowiednich planów i programów rozwojowych.
132.	Urząd Gminy Czernica Ul. Kolejowa 3 55-003 Czernica czernica@czernica.pl	5.2 Powiązania transportowe		Podobnie jak w uwadze nr 5 brak zapisu dotyczącego zwiększenia dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu w tym budowy dróg krajowych i wojewódzkich do ośrodków subregionalnych słabo skomunikowanych z Wrocławiem oraz z sąsiednimi ośrodkami rozwoju.		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	W dokumencie jest wiele zapisów dot. poprawy dostępności transportowej, w tym ujęcia inwestycji krajowych i wojewódzkich wynikających z odpowiednich planów i programów rozwojowych.
133.	Dariusz Adamczyk, Gmina Miejska Kamienna Góra, Plac Grunwaldzki 1, 58-400 Kamienna Góra, dariusz.adamczyk@kamiennagora.pl, 756455124	1. WNIOSKI Z DIAGNOZY PROSPEKTYWNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO, str. 11, także strona 115	Rozdział dotyczący wniosków z analizy	Brak informacji dotyczącej zróżnicowania w PKB per capita na południe i północ województwa	Nierównomierność w rozwoju dolnego Śląska widać wyraźnie w strukturze pkb na południu i północy województwa a także w samym Wrocławiu. Brak wskazania tego faktu może sugerować że pod tym względem nasz region jest jednorodny. A przecież nie jest,	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
134.	Dariusz Adamczyk, Gmina Miejska Kamienna Góra, Plac Grunwaldzki 1, 58-400 Kamienna Góra, dariusz.adamczyk@kamiennagora.pl, 756455124	Str. 115	Co ważne, w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 w związku z przekroczeniem progu dochodu 75% średniej unijnej PKB na mieszkańca, województwo dolnośląskie zakwalifikowane zostało do kategorii regionu w okresie przejściowym.	Brak informacji dotyczącej zróżnicowania w PKB per capita na południe i północ województwa, oraz konieczności wydzielenia tych biedniejszych regionów w NUTS3. Taka informacja jest jedynie na str. 51 w kategorii wyzwania	j.w.	31.05.2024	UMWD	Ramy finansowe	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Ten rozdział nie jest przeznaczony na wskazywanie danych statystycznych. Informacja o wewnętrznym zróżnicowaniu województwa jest zawarta w projekcie SRWD 2030+ w opisie 4 celu strategicznego Niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych.
135.	Dariusz Adamczyk, Gmina Miejska Kamienna Góra, Plac Grunwaldzki 1, 58-400 Kamienna Góra, dariusz.adamczyk@kamiennagora.pl, 756455124	Całość dokumentu	Brak zapisów o dedykowanych informacjach o programach dla podregionu sudeckiego jako najbardziej odbiegającego od średniej PKB województwa, a także w szczególności powiatu kamiennogórskiego wykluczonego z zer środków FST	Konieczność uzupełnienia strategii o zapisy/programy dedykowane dla południa województwa które miały by na celu niwelację dysproporcji rozwojowych. Sama sucha informacja o tym że taka sytuacja ma miejsce nie jest wystarczająca.	j.w.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	W opisie celu 4 zostaną doprecyzowane działania związane z niwelowaniem dysproporcji rozwojowych województwa.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
136.	Biuro Koordynacji WZK Tel: 508-691-089 biurokoordynacji.wzk@dodn.dolnyslask.pl	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA Wychowanie przedszkolne i edukacja	Edukacji poświęcono zbyt mało uwagi Dość lakoniczne zapisy traktują o przedszkolach, wynikach maturalnych i szkolnictwie wyższym Edukacja została sprowadzona do edukacji formalnej, założyciowie uczenie się i edukacja poza formalną pojawiają się w innych punktach jako hasła	Projekt ogranicza się do „zauważenia” 3 problemów edukacji potwierdzonych twardymi danymi statystycznymi (ilość miejsc w przedszkolach, wyniki matur, dysproporcje na uczelniach wyższych, liczba studentów, poziom kształcenia..., kadra). Tymczasem edukacja na Dolnym Śląsku boryka się z wieloma problemami (które zjawkowo pojawiają się w Strategii). Warto byłoby zająć się problemami, takimi jak choćby braki kadrowe w placówkach oświatowych (w tym brak nauczycieli zawodu oraz nauczycieli specjalistów), niski odsetek uczniów wybierających szkolnictwo branżowe, brak współpracy na osi edukacja branżowa-szeroko pojęty biznes ..., zwiększenie liczby uczniów pod opieką ppp oraz korzystających z pomocy psychoterapeutów, czy psychiatrów. Warto zwrócić uwagę również na aspekt wielokulturowości, która stała się faktem w placówkach oświatowych i jej promowanie/ wdrażanie również wymaga wsparcia. Proponujemy uszczegółowienie i rozwinięcie podrozdziału dotyczącego edukacji. Włączenie strategii WZK do projektu.	Edukacja leży u podstaw każdego z punktów Strategii , powinna zostać opisana dokładniej, łącznie ze wskazaniem szans i zagrożeń nie tylko w kontekście niskich wyników egzaminu maturalnego. Edukacja występuje w dokumencie bardzo rzadko, wręcz śladowo. Nie ma diagnozy systemu edukacji, nie są wskazane źródła, z których korzystano tak w diagnozie i jaki dalszych częściach. W bardzo licznym „Regionalnym zespole roboczym ds. SRWD 2030+” środowiska oświatowe reprezentuje jedynie przedstawiciel Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu, w którym rola edukacji jest wyraźnie zaznaczona. Co warto zaznaczyć, realizacja SRWD 2030+ (podobnie jak obecnie obowiązującej Strategii) odbywać się będzie przy pomocy dokumentów wykonawczych (strategii branżowych, planów, programów czy polityk). W wymiarze edukacji będzie to m.in. "Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej". Diagnoza (a tym samym zamieszczone w projekcie SRWD 2030+ Wnioski z diagnozy) przygotowana została z wykorzystaniem danych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS - BDL). Ze względu na szeroki zakres tematyczny diagnozy, niemożliwe jest przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz poszczególnych tematów. Bardziej szczegółowe analizy, w tym wypadku systemu edukacji (formalnej i nieformalnej, jakości kształcenia, kadr, itp.) wymagają przygotowania zgodnie z zapotrzebowaniem dokumentów tematycznych. Uwaga zostanie nieuwzględniona w obszarze diagnozy, natomiast uwzględniona poprzez poszerzenie opisu Celu 1 o aspekty wskazane w treści uwagi (działania odpowiadające na problem braku kadry, nauczycieli zawodu, braku współpracy edukacja-biznes). Ponadto Biuro koordynacji WZK w DODN zostanie zaproszone do dołączenia do Regionalnego Zespołu Roboczego ds. SRWD 2030+ .
137.	Biuro Koordynacji WZK Tel: 508-691-089 biurokoordynacji.wzk@dodn.dolnyslask.pl	Str. 27	„Pod względem jakości nauczania, wyrażonej wynikami egzaminu maturalnego, województwo dolnośląskie w 2021 roku zajęło niestety ostatnie miejsce w kraju ze średnim wynikiem egzaminu na poziomie 74,8%. Co gorsze, jest to od dłuższego czasu utrzymujący się wynik egzaminu poniżej średniego wyniku w kraju.”.	Trudno jest ustalić co oznacza „średni wynik na poziomie 74%. W sprawozdaniu Okręgowej komisji Egzaminacyjnej z egzaminu maturalnego w 2021 średni wynik (po sesji sierpniowej) wynosi: z języka polskiego – 56,4%, z matematyki 53,7%, z języka angielskiego 77,2%. Nie używa się pojęcia średni wynik egzaminu maturalnego. Zdawalność egzaminu maturalnego w tym samym roku (też po sesji sierpniowej) wynosiła 80%. Trudno zatem odnieść się do stwierdzenia, że podany wynik był najgorszy w kraju. Prawdą jest, że wyniki egzaminu maturalnego nie są wysokie. Jednak o ile dla absolwentów liceów ogólnokształcących zdawalność oscyluje wokół średniej, to dla absolwentów techników zdawalność jest zdecydowanie najgorsza w kraju. Rezultat ten powtarza się od wielu już lat (dawno już powinien włączyć się tu dzwonek alarmowy)..	Wyniki matury (tak zdawalność jak i wyniki średnie - na poziomie podstawowym i rozszerzonym - są jedną z miar jakości kształcenia. Wyniki niskie, niższe niż oczekiwane oznaczają konieczność podjęcia intensywnych działań, które doprowadziłyby do zmiany sytuacji. Można widzieć te działania w dwóch perspektywach: krótkiej i dłuższej. Perspektywa krótka polegałaby na wspomaganiu pracy nauczycieli przygotowujących uczniów do matury, na podniesieniu motywacji zdających. Perspektywa długa jest o wiele bardziej złożona. W pierwszej kolejności niezbędna jest diagnoza stanu (przyczyn niskich wyników). Na podstawie analiz rezultatów diagnozy możliwe będzie skonstruowanie wielokierunkowego programu poprawy sytuacji, a następnie wdrożenie opracowanego programu. Wymaga to wszystko zaangażowania wielu osób, dobrej koordynacji i wykonawstwa, wreszcie koniecznych środków finansowych. Bez zaangażowania wszystkich interesariuszy , w tym kluczowych instytucji w regionie (UMWD, KO, uczelnie, pracodawcy) nie można nawet marzyć o sukcesie przedsięwzięcia.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Uwaga ma charakter refleksji na temat wyników matur. Diagnoza przygotowana na potrzeby opracowania SRWD 2030+ (a tym samym Wnioski z diagnozy zawarte w projekcie SRWD 2030+) jest diagnozą opartą o dane statystyczne pochodzące ze statystyki publicznej (GUS - BDL), które były dostępne w chwili jej przygotowania. Co istotne, ze względu na szeroki zakres tematów poruszonych w diagnozie niemożliwe jest bardzo szczegółowe przeanalizowanie każdego zjawiska (w tym wypadku wyników matur w podziale na rodzaje szkół, przyczyn tego zjawiska itp.). Szczegółowe analizy systemu edukacji, poziomu i jakości kształcenia powinny zostać wykonane oddzielnie zgodnie z zapotrzebowaniem.
138.	Biuro Koordynacji WZK Tel: 508-691-089 biurokoordynacji.wzk@dodn.dolnyslask.pl		W dokumencie występują błędy językowe , jest niejednolity stylizacyjnie. Występują dysproporcje ilości tekstu, jak i głębi analiz w odniesieniu do poszczególnych punktów Strategii	W toku lektury zauważamy , że: - dokument wymaga korekty językowej (błędy stylistyczne, gramatyczne, interpunkcyjne), - dysproporcje polegające na poświęceniu poszczególnym obszarom i zagadnieniom zbyt dużo (głębokie analizy) lub mało uwagi (treści lakonicznie wspomniane lub na poziomie ogólników), - różnice stylistyczne w poszczególnych rozdziałach , co może świadczyć o różnych autorach poszczególnych części tekstu Proponujemy ujednolicenie dokumentu.	Dobrze byłoby gdyby dokument charakteryzował się jednolitym stylem oraz dawał wyraz jednakowo ważkiego traktowania poszczególnych celów strategicznych.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Uwzględniona	Do uwzględnienia w zakresie poprawek stylistycznych, interpunkcyjnych i gramatycznych na etapie redakcji, łamania oraz drukowania dokumentu.
139.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	Streszczenie/Regionalny zespół roboczy ds. SRWD 2030+ /str. 8.	Prezydent Miasta Legnicy	Przedstawiciel Urzędu Miasta Legnicy	Do prac w regionalnym zespole roboczym UM Legnicy wyznaczył przedstawiciela. Zgodnie z przesłanym zgłoszeniem, z dnia 18.01.2023 r.	31.05.2024	UMWD	Streszczenie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
140.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	brak	brak	Przedłożony projekt Strategii województwa nie uwzględnia art.11 ust.1 pkt 1 ustawy o samorządzie województwa, cyt: „1) pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości lokalnej;” . W planowanych działaniach należy uwzględnić szczególną dbałość o dziedzictwo kulturowe pozostawione przez Piastów Śląskich. Takim symbolicznym obiektem jest Zamek Piastowski w Legnicy. Tu ślady osadnictwa obronnego sięgają VIII wieku. Obiekty murowane zaczęto wznosić na przełomie XII i XIII wieku. Zachowaną oryginalną formą jest brama wjazdowa, którą zdobi kartusz herbowy z orłem śląskim, który do dziś, w niewiele zmienionej formie, jest symbolem Dolnego Śląska i stanowi o dziedzictwie wielowiekowej tożsamości regionu jako ziemi przynależnej do Polski.	Projekt Strategii wymaga zgodności z ustawą o samorządzie województwa. Zamek Legnicki stanowi szczególne dziedzictwo Piastów na ziemi legnickiej.	31.05.2024	UMWD	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego ma charakter ogólny i nie może odnosić się w swej treści do zagadnień szczegółowych. Prezentowane w dokumencie zapisy, mapy i zestawienia muszą być przygotowane na pewnym stopniu ogólności. Miejscem uszczegóławiania zapisów SRWD 2030+ są dokumenty wykonawcze. W projekcie SRWD 2030+ zaakcentowana została konieczność wsparcia dziedzictwa kulturowego w regionie (kierunek działania 1.4).
141.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	1.2.2.Mieszkanictwo/25-26	Wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) 2021 wskazują na znaczący udział zabudowy powstałej przed 1918 rokiem. W skali województwa takie mieszkania w 2021 roku stanowiły 17,3% zasobów ogółem (1 232,9 mln mieszkań).	Województwo dolnośląskie jest jednym z trzech województw, które nie wyznaczyło dedykowanej puli na programy rewitalizacji. Biorąc pod uwagę przytoczone zapisy i wynikającą z nich skalę potrzeb zachowania i modernizacji mieszkań w ponad 100 letnich obiektach. Dlatego też w Strategii należy wskazać konkretne narzędzia wspierające remonty i modernizację tych obiektów. Projekt Strategii wielokrotnie wymienia rewitalizację jako pozytywne działania, ale nie wskazuje na jakikolwiek rodzaj wsparcia na poziomie województwa. Proponuję zainicjowanie i określenie zakresu wsparcia dla działań rewitalizacyjnych.	Bez systemowej pomocy finansowej problem wiekowych zabytkowych kamienic będzie narastał. Standard zamieszkania i stan techniczny kamienic mieszkalnych ma wpływ na sferę społeczną, gospodarczą i przede wszystkim na bezpieczeństwo mieszkańców. W największym stopniu problem ten dotyczy miast, których zasoby mieszkaniowe w kilkunastu lub kilkudziesięciu procentach to przedwojenne kamienie.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy perspektywnej	Nieuwzględniona	Strategia województwa dolnośląskiego, podobnie jak strategię innych województw w Polsce, jest dokumentem strategicznym ogólnym i wyznacza szerokie kierunki działań. Szczegółowe narzędzia realizacji (plany, programy) zostaną określone w Planie wykonawczym SRWD 2030+.
142.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	1.3. sfera gospodarcza/str.32, 1.4.3. sfera gospodarcza/wyzwania/str.52	utrzymująca się polaryzacja i dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego regionu	Duże różnice w rozwoju społeczno - gospodarczym Dolnego Śląska (zauważone w wyzwaniami w sferze gospodarki) wymagają wyodrębnienia obszarów o szczególnych uwarunkowaniach, podobnie jak w przypadku GOF. Proponuję wyznaczenie Obszarów Strategicznej Interwencji na terenie województwa dolnośląskiego. Również przy konstruowaniu celów niezauważona została różnorodność regionów województwa, w tym np.: słabnąca, ale ciągle dominująca monokultura w zagłębiu miedzowym oparta na zasobach wyczerpywalnych. Gminy takie jak Legnica od lat działają na rzecz dywersyfikacji potencjału gospodarczego, jednak jest to proces długotrwały i trudny dla gmin ze względów finansowych jak również ze względów prawnych.	Wysokie PKB województwa dolnośląskiego nie przekłada się na wzmocnienie ośrodków poza Wrocławiem. Świadczy o tym m.in. fakt wzrostu liczby miast średnich tracących funkcje społeczno gospodarcze. Jest to trend bardzo niekorzystny dla całego regionu, który wymaga systemowych i konkretnych działań na szczeblu wojewódzkim. Brak zdecydowanych działań będzie pogłębiać nierówności, a w konsekwencji spowoduje osłabienie całego regionu i spadek jakości życia. Zdiagnozowane najbardziej niebezpieczne trendy nie mogą pozostawać bez odpowiedzi. niebezpieczne.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	Z obowiązujących przepisów wynika możliwość wyznaczenia OSI na terenie województwa. Jednakże trwają obecnie prace związane z aktualizacją i opracowaniem najważniejszych dokumentów strategicznych kraju, w tym m.in. średniookresowej strategii rozwoju kraju i Koncepcji Rozwoju Kraju 2050. Trwają również prace w Ministerstwie Funduszy i Polityki Rozwoju nad wytycznymi w zakresie wyznaczania obszarów strategicznej interwencji w kraju. Nie jest znany jeszcze ich ostateczny kształt. Wobec powyższego Zarząd Województwa zamierza wstrzymać się z delimitacją OSI na terenie województwa do czasu publikacji ww. wytycznych i aktualizacji dokumentów strategicznych szczebla krajowego.
143.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	1.4.1.Sfera przestrzenna/środowisko przyrodnicze i kulturowe/zasoby kulturowe/wyzwania/str. 42-43	duża liczba zabytków niezagospodarowanych będących w złym stanie technicznym i na skraju możliwości zachowania	Proponuję utworzenie listy działań priorytetowych wynikających z przeprowadzonej diagnozy i analiz. Na liście priorytetów proponuję literalnie wskazać Zamek Piastowski w Legnicy jako obiekt o szczególnej wartości dla Dolnego Śląska i Polski.	Strategia powinna zawierać priorytety, ponieważ ich określenie pomaga skoncentrować się na najważniejszych celach i zadaniach, które mają największe znaczenie dla osiągnięcia oczekiwanego rozwoju. Priorytety w Strategii pozwalają również na szybsze podejmowanie decyzji, ponieważ jasno określają, co jest najważniejsze do osiągnięcia. Jako jedno z wyzwań wskazano na: „duża liczba zabytków niezagospodarowanych będących w złym stanie technicznym i na skraju możliwości zachowania”. Należy się z tym zdecydowanie zgodzić. Dlatego też niektóre obiekty powinny zostać imiennie wskazane – jako obiekty o szczególnym znaczeniu i randze historycznej. Takim obiektem jest Zamek Piastów w Legnicy.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Formułowanie listy działań priorytetowych w sferze opieki nad zabytkami w Strategii jest całkowicie nieuzasadnione, ponieważ priorytety i działania w tym zakresie zawiera obowiązujący program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego. Jest to podstawowy instrument kształtowania długookresowej polityki Samorządu Województwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Ponadto jest to dokument wykonawczy do Strategii, który jest zbieżny z celami strategicznego rozwoju regionu.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
144.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	1.4.1.Sfera przestrzenna/środowisko przyrodnicze i kulturowe/zasoby kulturowe/wyzwania/str. 44	„drenaż” kapitału ekonomicznego, demograficznego i akademickiego z ośrodków regionalnych (Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych) przez ośrodek wojewódzki	Proponuję utworzenie listy działań priorytetowych wynikających z przeprowadzonej diagnozy i analiz. Na liście priorytetów proponuję literalnie wskazać miasto Legnica jako miasto wymagające szczególnego wsparcia ze względu na „drenaż” przez ośrodek wojewódzki.	Jako jedno z wyzwań wskazano na: „„drenaż” kapitału ekonomicznego, demograficznego i akademickiego z ośrodków regionalnych (Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych) przez ośrodek wojewódzki”. Jest to zdecydowanie bardzo trafne spostrzeżenie, bardzo niebezpiecznego zjawiska. Jego pogłębianie się będzie mieć negatywne skutki zarówno dla regionu jak i dla całego województwa. Tym bardziej, że miasta takie jak Legnica na przestrzeni kilku ostatnich lat znalazły się wśród 139 miast tracących funkcje społeczno – gospodarcze, należy dołożyć starań aby ten negatywny proces zatrzymać i odwrócić.	31.05.2024	IRT	Szansy i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Tematyka wskazana w treści uwagi została poruszona również w rozdziale dotyczącym Obszarów Strategicznej Interwencji. Treść tego rozdziału zostanie wzbogacona o zapis dotyczący podejmowania przez Samorząd Województwa szczególnych działań na rzecz miast tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze.
145.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa dolnośląskiego/str.74	II akapit: Zaproponowany model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa dolnośląskiego wskazuje docelowy stan przestrzeni województwa wraz z pożądanymi relacjami funkcjonalnymi. To założony do osiągnięcia stan będący w przyszłości wynikiem realizacji misji, wizji i celów wskazanych w Strategii. To również odwzorowanie w wymiarze przestrzennym głównych treści i kierunków polityki władz województwa.	Zamieszczone w rozdziale 4 mapy, w legendzie nie mają rozgraniczenia na elementy istniejące i elementy projektowane/planowane, co powoduje zmniejszenie czytelności przedstawionych informacji i brak możliwości oceny stanu, w którym jest się obecnie, wobec stanu docelowego. Analizując poszczególne mapy, np.: - w przypadku mapy 11, 13 model struktury funkcjonalno-przestrzennej WD, trudno jest znaleźć elementy docelowe, są to w większości elementy już funkcjonujące; - w przypadku mapy 12, synteza mapy sugeruje wyjątkową ubogość województwa w sferze środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.	Czytelność przedstawionych w dokumencie materiałów jest kluczowa dla jego poprawnego zrozumienia i dalszej realizacji.	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model zostanie przeformułowany, na tematycznych mapach (12-14) zostanie wprowadzony podział na elementy istniejące i projektowane/planowane, a mapa nr 12 zostanie rozbudowana
146.	Agata Matjczak – Budnicka, Urząd Miasta Legnicy, abudnicka@legnica.eu, 767212383	5.1.System osadniczy i kształtowanie struktur osadniczych/str.81/myslnik 4	wspieranie rozwoju ośrodków regionalnych w oparciu o wzmacnianie ich funkcji w zakresie usług wyższego rzędu m.in. edukacji (...)	wspieranie rozwoju ośrodków regionalnych: Legnicy, ... (wymienić ośrodki regionalne) w oparciu o wzmacnianie ich funkcji w zakresie usług wyższego rzędu m.in. edukacji (...)	Zastosować sposób zapisu zapisy analogicznie do poprzednich i następnych myślników, czyli wymieniając nazwy poszczególnych miejscowości.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
147.	Paweł Rudkowski Urząd Miasta Legnicy, prudkowski@legnica.eu, 767212381	5.2. Powiązania transportowe/ str. 86	brak	Proponuję dodanie zapisu: „Budowa brakującego fragmentu obwodnicy Legnicy w ciągu drogi krajowej nr 94”	Wprowadzenie zasady pewnego stopnia ogólności jest w zupełności zrozumiałe, jednakże odniesienie do niektórych strategicznych działań jest koniecznością. Jednym z takich działań powinna być budowa obwodnicy południowo-wschodniej miasta Legnicy. Inwestycja ta jest o tyle istotna i pilna do realizacji, iż w latach 2028-2030 planowana jest przebudowa autostrady A4, między innymi na charakteryzującym się bardzo wysokim natężeniem ruchu na odcinku Wrocław-Legnica i dalej w kierunku Krzywej. Rozpoczęcie robót budowlanych na autostradzie A4 oznaczać będzie przeniesienie ruchu pojazdów na tym szlaku, w tym pojazdów ciężarowych, właśnie na DK94, która obecnie przebiega przez ścisłe centrum Legnicy. Brak obwodnicy w ciągu tej drogi spowoduje paraliż komunikacyjny w mieście, szkody w infrastrukturze drogowej oraz wysoką uciążliwość dla mieszkańców.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	W dokumencie podkreśla się rolę inwestycji polegających na budowie obwodnic w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich. Przedmiotowa inwestycja realizowana jest w ramach rządowego Programu 100 obwodnic .
148.	Paweł Rudkowski Urząd Miasta Legnicy, prudkowski@legnica.eu, 767212381	6.1. Obszary strategicznej interwencji /str.104 (w powiązaniu pkt 4)	Rozdział nie odpowiada na pytanie czy w województwie wyznacza się obszary strategicznej interwencji.	Biorąc pod uwagę, iż jednym z celów strategicznych jest niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych, należy przyjąć, iż w województwie występują duże różnice rozwojowe ale i duże różnice wynikające z uwarunkowań. Dlatego cennym wynikiem analiz będzie wyodrębnienie obszarów strategicznej interwencji. W tym należy zwrócić uwagę na monokulturę na terenie LGOM oraz negatywne skutki „drenażu” przez ośrodek wojewódzki. Subregion ten jest też zróżnicowany wewnętrznie, gdzie obok dynamicznie rozwijających się gmin czerpiących z obecności zakładów KGHM, występują ośrodki znacząco mniej zamożne, z trudem niwelujące dysproporcje gospodarcze, a co za tym idzie również społeczne.	Wyodrębnienie Obszarów strategicznej interwencji (OSI) będzie zgodne z ustawą o samorządzie województwa Art. 11 ust 1c. pkt 6 i 7: „6. obszary strategicznej interwencji, o których mowa w art. 12a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wraz z zakresem planowanych działań” . „7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla województwa, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;” Potrzebę interwencji należy również uzasadnić liczbą miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze położonych na terenie Dolnego Śląska. Na 139 miast, aż 17 miast położonych jest na terenie Dolnego Śląska. To najwyższa liczba jaka przypada województwo i przekraczająca blisko dwukrotnie średnią statystyczną (8,5 miasta śfsg/na województwo).	31.05.2024	UMWD	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Częściowo uwzględniona	Z obowiązujących przepisów wynika możliwość wyznaczenia OSI na terenie województwa. Jednakże trwają obecnie prace związane z aktualizacją i opracowaniem najważniejszych dokumentów strategicznych kraju, w tym m.in. średniookresowej strategii rozwoju kraju i Koncepcji Rozwoju Kraju 2050. Trwają również prace w Ministerstwie Funduszy i Polityki Rozwoju nad wytycznymi w zakresie wyznaczania obszarów strategicznej interwencji w kraju. Nie jest znany jeszcze ich ostateczny kształt. Wobec powyższego Zarząd Województwa zamierza wstrzymać się z delimitacją OSI na terenie województwa do czasu publikacji ww. wytycznych i aktualizacji dokumentów strategicznych szczebla krajowego.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
149.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	s. 19: Współpraca w obszarach funkcjonalnych - Analiza SWOT – dopisać w obszarze SZANS - str. 114: 8. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030	Brak zapisów	Konieczność Wprowadzenia Mechanizmu RLKS	Wprowadzenie Dolny Śląsk, jako jeden z dynamicznie rozwijających się regionów Polski, stoi przed licznymi wyzwaniami, które wymagają skutecznych i zrównoważonych rozwiązań. Jednym z kluczowych narzędzi, które mogą przyczynić się do lepszego wykorzystania potencjału regionu, jest wprowadzenie mechanizmu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Mechanizm ten, będący częścią polityki spójności Unii Europejskiej, został już wdrożony w większości województw w kraju. Warto, aby Dolny Śląsk dołączył do tego grona, co pozwoli na efektywniejszą redystrybucję środków unijnych oraz lepsze zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności. RLKS – Rozwój Terytorialny Kierowany przez Społeczność RLKS to innowacyjne podejście do rozwoju regionalnego, które angażuje lokalne społeczności w procesy decyzyjne i realizacyjne. Mechanizm ten opiera się na zasadzie partnerstwa między sektorem publicznym, prywatnym i obywatelskim, co pozwala na lepsze dopasowanie działań do specyficznych potrzeb i możliwości danego regionu. RLKS jest narzędziem, które umożliwi lokalnym społecznościom większą autonomię w zarządzaniu środkami unijnymi, co z kolei zwiększa ich efektywność i skuteczność. Korzyści z Wprowadzenia RLKS na Dolnym Śląsku Lepsze Dopasowanie Projektów do Lokalnych Potrzeb: Mechanizm RLKS pozwala na identyfikację i realizację projektów, które odpowiadają na specyficzne wyzwania i potrzeby lokalnych społeczności. Lokalne Grupy Działania (LGD) posiadają dogłębną wiedzę na temat swoich obszarów, co pozwala na bardziej precyzyjne i celowe wykorzystanie funduszy. Wzmacnianie Kapitału Społecznego: <i>Zaangażowanie lokalnych mieszkańców w procesy decyzyjne i realizacyjne</i>	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu. Jej zapisy nie ograniczają i nie decydują o tym, czy dany instrument terytorialny będzie realizowany. Kształt przyszłych dokumentów wskazujących na wykorzystanie dostępnych instrumentów terytorialnych będzie dopiero negocjowany.
150.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	Str.31, Kapitał Społeczny	Brak zapisu	Konieczność wprowadzenia zapisów na temat funkcjonowania na obszarze województwa trójsektorowych oddolnych partnerstw Lokalnych Grup Działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich województwa	Na obszarze woj. Funkcjonuje 18 Lokalnych Grup Działania, które od ponad 20 lat skupiają się na wdrażaniu podejścia oddolnego w rozwoju obszarów wiejskich, to kapitał setek lokalnych ngo, wspierających procesy społeczne i gospodarcze, ale nie tylko, na terenie woj. DŚ	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
151.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	Str 34 ,Klasy	Brak zapisu	Konieczność wzmianko o Lokalnych Grupach Działania jako IOB	Na obszarze woj. Funkcjonuje 18 Lokalnych Grup Działania, które od ponad 20 lat skupiają się na wdrażaniu podejścia oddolnego w rozwoju obszarów wiejskich współpracując i udziałając dotacji na tworzenie i rozwijanie działalności gospodarczych na wiejskich obszarach DŚ, tworzenie miejsc pracy, innowacje lokalne etc.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Zapis o LGD uwzględniono przy kapitale społecznym. Analizując różnorodność podejmowanych zadań, w ramach IOB dokonano klasyfikacji na ośrodki przedsiębiorczości (m.in. inkubatory przedsiębiorczości), ośrodki innowacji (parki parki i inkubatory technologiczne) oraz instytucje finansowe (np. fundusze pożyczkowe) dlatego nie ma wzmianki o LGD.
152.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	Str 44, Szanse, Współpraca	Brak zapisu	Konieczność wzmianko o Lokalnych Grupach Działania	Lokalne Grupy Działania jako oddolne partnerstwa trójsektorowe pozyskujące unijne fundusze z WPR i nie tylko dla obszaru DŚ	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
153.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	STR 53, szanse, turystyka	Brak zapisu	Konieczność wzmianko o Lokalnych Grupach Działania	LGD jako partnerstwa trójsektorowe w swoich Lokalnych Strategiach Rozwoju wspierają szeroko pojętą turystykę na obszarach wiejskich DŚ	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
154.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	UWAGA OGÓLNA			Strategia słabo oddaje potencjał i możliwości obszarów wiejskich województwa, należy uwypuklić ta kwestię, zarówno sfera przyrodnicza, społeczna jak i gospodarcza w tym turystyka, która jest szansa na promocję i rozwój województwa, są słabo widoczne. W tym też tkwi sprawa LGD, które od 20 lat wspierają szeroko pojęty rozwój obszarów wiejskich.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, bez propozycji konkretnego zapisu w SRWD 2030+. Projekt konsultowanego dokumentu wskazuje na zagadnienia związane z rozwojem turystyki oraz na potrzebę wspierania rozwoju województwa przez pryzmat sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
155.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	STRUKTURA OSADNICZA I FUNKcjONALNA, Sieć osadnicza, strona 18	„... Wszystkie te miasta oraz te o znaczeniu lokalnym borykają się z postępującym spadkiem liczby mieszkańców na rzecz okolicznych terenów wiejskich. Funkcje gmin wiejskich i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich zmieniają swój charakter i stają się strefą mieszkalną miast.”	Zapis ten zwraca uwagę tylko na jednowymiarową rolę obszarów wiejskich, jako obszarów mieszkalnych miast. Należy zwrócić uwagę, że napływ nowych mieszkańców z miast na obszary wiejskie ma wieloaspektowy wpływ, zarówno pozytywny oraz negatywny. Wspomnieć należy choćby o: konieczności przeznaczenia dodatkowych środków na infrastrukturę, przeniesienie „miejskiego” stylu życia na obszary wiejskie, trudności z asymilacją nowych mieszkańców, dostosowanie godzin pracy jednostek edukacyjnych do rodziców i możliwości odbiór przez nich dzieci z placówki, oczekiwania nowych mieszkańców co do tego samego poziomu dostępu do usług, np. lekarzy, co w mieście, zmiany w tożsamości środowisk wiejskich, etc.	Proces przenoszenia się mieszkańców z miast na obszar wiejski nie jest nowym procesem, zarówno w teorii oraz w praktyce opisane są jego uwarunkowania i konsekwencje. W takim dokumencie jak SRWD powinien on być ujęty i opisany znacznie szerzej niż tylko w wymiarze, że obszary wiejskie stają się strefą mieszkalną miast.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
156.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	Infrastruktura Społeczna, Kapitał społeczny, strona 31	W opisie kapitału społecznego brak jest wzmianki o strukturach federacyjnych organizacji pozarządowych na Dolnym Śląsku.	Jedną z struktur federacyjnych jest Związek Stowarzyszeń Dolnośląska Sieć Partnerstw LGD zrzeszająca 16 dolnośląskich Lokalnych Grup Działania.	Struktury federacyjne odpowiedzialne są za animację działań członków, konsultacje rozwiązań prawnych, lobbowanie za rozwiązaniami korzystnymi dla sektora.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Zbyt szczegółowe zagadnienie.
157.	DOLNOŚLĄSKA SIEĆ LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA, LGD Wrzosowa Kraina Barbara Sulma b.sulma@wrzosowakraina.pl 500 054 395	Infrastruktura Społeczna, Turystyka, strona 33	Brak jest wzmianki o rozwijającej się na obszarach wiejskich agroturystyce, turystyce aktywnej oraz turystyce gastronomicznej związanej z produktami lokalnymi	Należy ująć potencjał i unikalność dolnośląskiej oferty opartej na zasobach obszarów wiejskich w postaci agroturystyki, turystyki aktywnej oraz turystyki gastronomicznej związanej z produktami lokalnymi	Rozwój wskazanych form turystyki od wielu lat animowany i finansowany jest przez Lokalne Grupy Działania. Rosnąca liczba turystów i klientów świadczy o tym, że są to atrakcyjne oferty.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
158.	Łukasz Rosiński, Adam Szczurko; Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu tel. 717731516 email.a.szczurko@pogotowie-ratunkowe.pl l.rosinski@pogotowie-ratunkowe.pl	Infrastruktura społeczna/Pomoc doraźna i ratownictwo medyczne	Pomoc doraźna i ratownictwo medyczne w województwie dolnośląskim, na tle innych województw, wypada dobrze, zajmując wysoką 5. pozycję zarówno pod względem liczby zespołów ratownictwa medycznego, szpitalnych oddziałów ratunkowych i liczby personelu medycznego zespołów ratownictwa medycznego. Na Dolnym Śląsku funkcjonują 4 szpitale ogólnopolskie – 3 we Wrocławiu i 1 w Polanicy-Zdroju. Niepokojący jest wysoki wskaźnik liczby osób przypadająca na 1 Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) dający regionowi słabe 13 miejsce wśród województw i zdecydowanie wyższy od wskaźnika dla Polski, co może powodować niezapewnienie należytej opieki w nagłych wypadkach czy sytuacjach kryzysowych. Uwagę należy również zwrócić na bardzo wysoki wskaźnik ofiar śmiertelnych w trakcie interwencji straży pożarnej (2. pozycja wśród województw), czy wskaźnik liczby rannych (3. Pozycja). Korzystniej prezentuje się sytuacja związana z bezpieczeństwem drogowym, gdzie wskaźnik liczby wypadków i rannych na 100 tys. mieszkańców daje regionowi 7. pozycję wśród województw i 10. pozycję pod względem liczby osób śmiertelnych. W województwie dolnośląskim jeden powiat wyróżnia się najwyższym wskaźnikiem liczby wypadków – jest to powiat wrocławski, co jednak nie przekłada się na wysoki wskaźnik ofiar śmiertelnych. Niepokoi jednak fakt, że powiaty ze wskaźnikiem liczby	Wnoszę o uszczegółowienie strategii w zakresie ratownictwa medycznego w odniesieniu do aktualnych uwarunkowań w których funkcjonują realizatorzy zadań w zakresie ratownictwa medycznego. W strategii powinny znaleźć się cele podejmowane przez samorząd oraz głównych realizatorów zadań ratownictwa medycznego w odniesieniu do zmian zachodzących w otoczeniu bliższym i dalszym, tak by prowadzić działania zmierzające do utrzymania dodatniego wyniku finansowego przy jednoczesnej poprawie jakości i dostępności do świadczeń.	Aktualnie strategia nie zawiera informacji w zakresie realizacji usług z ratownictwa medycznego przez podmioty będące jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa dolnośląskiego.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Kwestie ratownictwa medycznego są wyraźnie zaznaczone zarówno w diagnozie, wnioskach z diagnozy jak i celach strategicznych (Cel. 1.3. Dostępność usług zdrowia). Ze względu na ogólny charakter strategii rozwoju województwa, a także szeroki wachlarz zagadnień które porusza, nie jest możliwe przypisanie celu o takiej szczegółowości. Kwestie ratownictwa zostały podkreślone w dokumencie poprzez dodanie Wyzwania: "wzmocnienie roli dysponentów ratownictwa medycznego, jako wiodących ośrodków promocji ratownictwa obywatelskiego" oraz Szans: "rozwinęta sieć podmiotów i instytucji realizujących świadczenia z zakresu ratownictwa medycznego oraz ratownictwa obywatelskiego".

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
159.	Łukasz Rosiński, Adam Szczurko; Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu tel. 717731516 email.a.szczurko@pogotowie-ratunkowe.pl l.rosinski@pogotowie-ratunkowe.pl	Sfera Społeczna/Infrastruktura społeczna/Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo/strona 50	Szanse: - wzrost liczby przychodni lekarskich - rozwinięta sieć instytucji oferujących opiekę długoterminową paliatywno-hospicyjną - najwyższa w kraju liczba uzdrowisk wraz z rozwiniętą bazą leczniczą i pobytową - 4 szpitale ogólnopolskie; 3 we Wrocławiu, 1 w Polanicy-Zdroju Wyzwania: - spadek liczby łóżek dostępnych w szpitalach ogólnych, pogłębiający problem z dostępnością do opieki zdrowotnej - malejąca liczba personelu medycznego wchodząca w skład zespołów ratownictwa medycznego - wysoka liczba osób przypadająca na jeden SOR - utrzymujący się nierównomierny dostęp do służby zdrowia w regionie – polaryzacja na linii miasto-wieś - wzrost liczby osób w wieku senioralnym (60 lat i więcej), a co za tym idzie potrzeba rozwoju infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób starszych, a także instytucji opieki i wparcia dla seniorów	Wnoszę o uzupełnienie: Wyzwania: - Pogłębiające się niedobory kadrowe dotyczące lekarzy - Poprawa parametrów czasów dotarcia poprzez między innymi zwiększenie ilości podstawowych zespołów ratownictwa medycznego - Wspólne działania jednostek systemu państwowego ratownictwa medycznego z pozostałymi służbami	Przekwalifikowanie specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego w podstawowe. Głównym problemem są rosnące braki w dostępie do kadry lekarskiej niezbędnej do realizacji zadań w ramach Państwowego Ratownictwa Medycznego i relatywnie wysokie wymagania dotyczące lekarzy systemu mogących pracować w specjalistycznych zespołach ratownictwa medycznego. Braki te uniemożliwiają zapewnienie pełnej obsady lekarskiej w wielu aktualnie pracujących zespołach specjalistycznych. Sytuacja kadrowa w grupie zawodowej lekarzy systemu jest problemem ogólnopolskim i była wielokrotnie poruszana na spotkaniach Związku Pracodawców Ratownictwa Medycznego z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia i Konsultanta Krajowego w dziedzinie medycyny ratunkowej. Okolicznością potwierdzającą chroniczny brak lekarzy systemu jest także włączenie specjalizacji medycyny ratunkowej oraz innych specjalności właściwych dla lekarza systemu (m. in. anesteziologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, chorób wewnętrznych, kardiologii dziecięcej, pediatrii) do katalogu priorytetowych dziedzin medycyny, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie określenia priorytetowych dziedzin medycyny (Dz.U. 2022.2814), uznanych tym samym przez Ministerstwo Zdrowia za specjalizacje deficytowe. Fakt ten przesądza o znacznym niedoborze lekarzy specjalistów w dziedzinach mających zastosowanie m. in. w ratownictwie medycznym i niejednokrotnie uniemożliwia zabezpieczenie dostępności do świadczeń ustawowo zagwarantowanych, zgodnie z rozporządzeniem MZ w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ratownictwa medycznego oraz Zarządzeniem Nr 179/2020/DSM Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju ratownictwo medyczne (NFZ 2020.179). Braki w dostępie do kadry lekarskiej mają swoje negatywne	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
160.	Łukasz Rosiński, Adam Szczurko; Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu tel. 717731516 email.a.szczurko@pogotowie-ratunkowe.pl l.rosinski@pogotowie-ratunkowe.pl	Cele strategiczne/Cel strategiczny – zintegrowane społeczeństwo/strona 67	Kolejnym kluczowym kierunkiem interwencji Samorządu Województwa jest zwiększenie dostępności, jakości i efektywności usług zdrowotnych, w tym profilaktyki, wczesnej diagnostyki oraz kompleksowego leczenia. Interwencja Samorządu powinna dotyczyć także dalszej rozbudowy i modernizacji infrastruktury zdrowotnej (w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz lecznictwa uzdrowiskowego). Niezbędne są również działania dotyczące rozwoju różnych form usług zdrowotnych i społecznych, w tym opieki długoterminowej (m.in. pielęgnacyjno-opiekuńczej i paliatywno-hospicyjnej). Istotną rolę odgrywać będzie wspieranie ratownictwa medycznego, w tym szpitalnych oddziałów ratunkowych i zespołów ratownictwa medycznego. Samorząd Województwa będzie promował profilaktykę zdrowia psychicznego oraz wspierał poprawę dostępu do ochrony zdrowia psychicznego. Ponadto wspierał i promował będzie także kształcenie na kierunkach medycznych i okołomedycznych.	Istotną rolę odgrywać będzie wspieranie ratownictwa medycznego, w tym szpitalnych oddziałów ratunkowych i zespołów ratownictwa medycznego. W celu poprawy dostępności i jakości usług z zakresu ratownictwa medycznego Interwencja Samorządu powinna dotyczyć także budowy i modernizacji infrastruktury (miejsca stacjonowania ZRM, nowoczesny sprzęt).	Biorąc pod uwagę relatywnie obecnie nieduże – w stosunku do oczekiwań społecznych i potrzeb – nakłady na publiczną ochronę zdrowia oraz niewystarczający poziom finansowania opieki zdrowotnej, przewiduje się, że zaspokojenie wielu oczekiwań społecznych w zakresie zdrowia i infrastruktury zdrowotnej zderzy się ze znacznymi trudnościami. Podmiot leczniczy nie jest organizacją nastawioną na zysk. W celu wsparcia podmiotów wykonujących zadania z zakresu ratownictwa medycznego zasadnym jest udział województwa w tworzeniu nowoczesnych, funkcjonalnych miejsc stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego, co ma wpływ na poprawę dostępności i jakości usług z zakresu ratownictwa medycznego.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Biorąc pod uwagę strategiczny charakter dokumentu, który był poddany konsultacjom oraz jego perspektywę – do 2030 r., obecne zapisy uważamy za wystarczające. W opisie celów strategicznych nakreślone zostały najistotniejsze działania, które powinny być realizowane, natomiast operacjonalizację tych działań zapewniają dokumenty wykonawcze do Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego - np. programy rozwoju, plany działań, strategie dziedziczne oraz dokumenty funkcjonujące odrębnie (poza systemem SRWD 2030+), np. wojewódzkie plany działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, które są przygotowywane przez wojewodów i są nadzorowane przez Ministra Zdrowia.
161.	Paweł Fryc Gmina Miejska Kamienna Góra, z-ca burmistrza miasta, pawel.fryc@kamiennagora.pl, 500 135 414	Rozdział 1.8., Poziom krajowy strona 29	1. Najsilniejszą utratą funkcji oraz niekorzystną sytuacją społeczno-gospodarczą odznaczają się Jelenia Góra oraz Wałbrzych. 2. Spadek liczby mieszkańców dotyczyć będzie przede wszystkim mieszkańców największych miast (Jelenia Góra, Lubin, Wałbrzych).	1. Zgodnie z aktualną listą, najsilniejszą utratę funkcji mają miasta na Dolnym Śląsku: Kłodzko, Bolesławiec, Kamienna Góra, Bielawa, Lubań, Wałbrzych, Żąbkowice Śląskie. Są to miasta o silnym nasileniu problemów społeczno-gospodarczych. 2. Zjawiskiem depopulacji mieszkańców wśród miast powiatowych zostało dotknięte miasto Kamienna Góra. Jest ono niechlubnym liderem w Polsce, gdyż w latach 2004-2020 zostało dotknięte największym ubytkiem mieszkańców. Jednocześnie prognoza GUS do 2040 wskazuje kolejne 18% ubytku mieszkańców.	1. Zgodnie z załącznikiem nr. 2: Załącznik 2. Imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze 2. Zmiany demograficzne 2004–2020 Ranking Oraz tabela GUS (w załączeniu, osobne pliki)	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Uwaga niesprecyzowana, nie można zlokalizować zapisu.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
162.	Paweł Fryc Gmina Miejska Kamienna Góra, z-ca burmistrza miasta, pawel.fryc@kamiennagora.pl, 500 135 414	Rozdział 3, strona 42 3. SCENARIUSZE ROZWOJU REGIONU	Jest zbyt ogólny. Nie ma konkretnych działań i odnosi się tylko do opisu sytuacji.	Stworzenie programów dedykowanych dla powiatów, których poziom PKB per capita (PPS, % śr. UE28) > 65 % średniej unijnej. Współpraca zarówno z UMWD, ale też DAWG w celu wsparcia tych małych podregionów pomocą przy pozyskiwaniu inwestorów oraz poprawą sytuacji społeczno-gospodarczej regionu (także w formie analiz, konsultacji, wiedzy merytorycznej). Dodatkowe punkty przy naborach do programów unijnych.	Te regiony i ich obecna sytuacja wynika z wielu obiektywnych czynników. Wieloletnie konkurowanie o środki unijne, z bardziej „sprawnymi” i bogatszymi regionami, spowodowało to, iż na Dolnym Śląsku stworzyły się „wyspy” biedy z porównywalnym do tzw. „ściany wschodniej” poziomem PKB na mieszkańca. Załącznik (analiza NUTS) Analiza przedstawiająca ocenę finansowej zasadności podziału oraz propozycję delimitacji województwa dolnośląskiego na dwie jednostki NUTS 2	31.05.2024	UMWD	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Uwaga nieadekwatna do treści projektu SRWD 2030+. W projekcie SRWD 2030+ nie ma scenariuszy rozwoju, ponadto kwestie implementacyjne są poruszane w dokumentach wykonawczych do strategii rozwoju województwa.
163.	Paweł Fryc Gmina Miejska Kamienna Góra, z-ca burmistrza miasta, pawel.fryc@kamiennagora.pl, 500 135 414	6. Ramy finansowe Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030 str.54	Po 2020 roku udział funduszy unijnych w całkowitej puli środków rozwojowych będzie relatywnie mniejszy, ze względu na przekroczenie przez nasz region poziomu 75% średniej PKB na mieszkańca Unii Europejskiej”	Postuluje się powrót i lobbging (także na poziomie rządowym) do rozmów o podziale statystycznym naszego województwa.	Poziom PKB niektórych powiatów nie przekracza 40 czy 50 % średniej unijnej. Brak działań, które mogłyby przyczynić się do podziału statystycznego województwa, spowoduje, iż w teoretycznie bogatym, można powiedzieć na poziomie europejskim regionie, będą powiaty o stopniu rozwoju najbiedniejszych regionów UE, co będzie skutkowało dalszym zwiększaniem się różnicy pomiędzy poszczególnymi rejonami województwa. Załącznik (analiza NUTS) Analiza przedstawiająca ocenę finansowej zasadności podziału oraz propozycję delimitacji województwa dolnośląskiego na dwie jednostki NUTS 2	31.05.2024	UMWD	Ramy finansowe	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Postulat sformułowany w uwadze nie odnosi się do treści projektu SRWD 2030+.
164.	Paweł Fryc Gmina Miejska Kamienna Góra, z-ca burmistrza miasta, pawel.fryc@kamiennagora.pl, 500 135 414	Strona 46. EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE GOSPODARCZEGO POTENCJAŁU REGIONU	1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	1.1.6. Wspieranie byłych terenów Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego, które nie otrzymały pomocy przy transformacji (powiat kamiennogórski) z FST	Na terenie powiatu kamiennogórskiego większość mężczyzn pracowała w pobliskich kopalniach węgla (GORCE, WAŁBRZYCH), a kobiety pracowały w przemyśle lekkim. Mimo tej oczywistej informacji, nasz powiat nie otrzymał pomocy z FST. Nie będę argumentował, iż wiele powiatów czy też miejscowości, które np. były miejscowościami uzdrowiskowymi otrzymały wsparcie w tym zakresie, a nasz powiat został pominięty. Powiat Zgorzelecki otrzymał osobną pulę 50 mln euro, pomimo, iż nawet nie ma żadnej decyzji podjętej o wygaszeniu wydobycia węgla w tym rejonie. Nasz region nic takiego nie otrzymał.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Postulat sformułowany w uwadze nie odnosi się do treści projektu SRWD 2030+, a do obecnie obowiązującego dokumentu. Niemniej jednak konsultowany dokument odnosi się do poruszonych kwestii w opisie szans i wyzwań oraz w opisie celu 4 SRWD 2030+.
165.	Paweł Fryc Gmina Miejska Kamienna Góra, z-ca burmistrza miasta, pawel.fryc@kamiennagora.pl, 500 135 414	Strona 46. EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE GOSPODARCZEGO POTENCJAŁU REGIONU	1.1.1. Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB.	1.1.1.A. Wsparcie regionów dotkniętych transformacją gospodarczą	Od transformacji gospodarczej minęło kilkanaście lat, ale do tej pory regiony mierzą się ze skutkami tej transformacji, zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej. Regiony np. Mirsk, Leśna, Lubań, Kamienna Góra, Bielawa, Głuszyca czy Walim to regiony byłego przemysłu tekstylnego. Po upadku tej gałęzi gospodarki, do tej pory te miejscowości mierzą się z ogromnymi konsekwencjami zamknięcia na ich terenie zakładów przemysłowych.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Postulat sformułowany w uwadze nie odnosi się do treści projektu SRWD 2030+, a do obecnie obowiązującego dokumentu. Niemniej jednak konsultowany dokument odnosi się do poruszonych kwestii w opisie szans i wyzwań oraz w opisie celu 4 SRWD 2030+.
166.	Mateusz Królewicz, Urząd Gminy Żórawina, ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina, dotacje@zorawina.pl, 713814139	Strona 77, mapa 12, Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Na mapie brak Pomnika Historii: „Kościoła św. Trójcy w Żórawinie	Dodać oznaczenie wskazanego pomnika historii w Żórawinie na przedmiotowej mapie	Kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej wraz z dziełem budownictwa obronnego w Żórawinie został uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 marca 2024 r, które w życie weszło 20 marca	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
167.	Mateusz Królewicz, Urząd Gminy Żórawina, ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina, dotacje@zorawina.pl, 713814139	Strona 20, (1.1.3. TRANSPORT)	Mocną stroną z całą pewnością jest gęsta sieć infrastruktury zarówno drogowej jak i kolejowej, natomiast istotnym wyzwaniem jest zapewnienie dla nich odpowiedniej jakości stanu technicznego, właściwej organizacji zarządzania dążąc do zintegrowania poszczególnych systemów transportowych	Mocną stroną z całą pewnością jest gęsta sieć infrastruktury zarówno drogowej jak i kolejowej, natomiast istotnym wyzwaniem jest zapewnienie dla nich odpowiedniej jakości stanu technicznego, właściwej organizacji zarządzania dążąc do zintegrowania poszczególnych systemów transportowych oraz stworzenia realnej alternatywy dla podróżujących indywidualnie, którzy zachęceni zdecydować się na komunikację zbiorową.	W wyniku zmian w organizacji zarządzania i zintegrowania poszczególnych systemów transportowych powinno nastąpić w formie atrakcyjnej alternatywy dla indywidualnych środków transportu przejście ludności do zorganizowanych form transportu powinno być niewymuszone a wynikać z atrakcyjności systemu zbiorowego.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
168.	Mateusz Królewicz, Urząd Gminy Żórawina, ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina, dotacje@zorawina.pl, 713814139	Strona 50 (INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA – ochrona zdrowia i bezpieczeństwo		Rozwój i rozbudowa istniejących przychodni i obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Rozwój i rozbudowa istniejących przychodni i obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
169.	Mateusz Królewicz, Urząd Gminy Żórawina, ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina, dotacje@zorawina.pl, 713814139	Strona 54 (Gospodarka – Rolnictwo)		Rozwój rynków lokalnych handlu bezpośredniego produktami rolnymi	Jest to istotny element dostępu do rolnych produktów na szczeblu lokalnym, bezpośrednio od rolnika, wpływa to pozytywnie na ekologię poprzez skrócenie konieczności transportu produktów na znaczne odległości.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
170.	Grzegorz Sokoliński Karkonoska Lokalna Organizacja Turystyczna lot@szklarskaporeba.org tel. 697161223	5.1.SYSTEM OSADNICZY I KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR OSADNICZYCH - strony 82-83	Bazując na wysokiej atrakcyjności turystycznej województwa, w tym uzdrowiskowej, za priorytet w tej dziedzinie po-stawiono zrównoważony rozwój turystyki jakościowej, w miejsce turystyki masowej, zniwelowanie silnej presji i przeciążenia poszczególnych ośrodków, a także promocję i wzmocnienie turystycznej marki województwa. W tym celu Samo-rząd Województwa będzie prowadził m.in. poniższe działania: racjonalne zarządzanie infrastrukturą turystyczną, np. poprzez wprowadzenie dyfuzyjnego modelu promocji turystyki, tj. deglomera-cję ruchu turystycznego, przeniesienie działań promocyjnych z głównych ośrodków turystycznych województwa na mniejsze ośrodki czy obszary, mniej obciążone turystycznie oraz wyprzedzająco odpowiednie wyposażenie ich w infrastruktury techniczną i towarzyszącą,	Działania promocyjne nie mogą być przeniesione tylko na mniejsze ośrodki, czy też obszary, ponieważ zrównoważony rozwój turystyki jakościowej dotyczy także głów-nych ośrodków turystycznych - chociażby działania i promocja na rzecz wydłużenia pobytów, sieciowania oferty, wsparcie i pro-mocja nowych atrakcji turystycznych w ośrodkach i regionie, zmniejszających presję na istnieją-ce (w szczególności krajobrazowe i przyrodnicze).	W Górskim Obszarze Funkcjonalnym znajdują się główne ośrodki turystyczne. Największym obszarem recepcyjnym jest obszar Karkonoszy i Gór Izerskich. Jest wiele czynników na to wpływają-cych (np. w świetle badań naukowych w dzisiejszych czasach, o wyborze miejsca wypoczynku w największym stopniu decyduje infrastruktura – noclegowa, gastronomiczna, transportowa, narciar-ska, etc., oraz atrakcyjność krajobrazo-wa i przyrodnicza) i dlatego ruch tury-styczny w tych ośrodkach nadal będzie na wysokim poziomie. Potrzebne jest wsparcie tych ośrodków dla zmian jako-ściowych – w badaniach które prowa-dzimy od 2019 roku widać coraz więcej turystów krótko pobytowych (1 nocleg), jest ich prawie 70%. Ten trend, przyczy-nia się do wielu negatywnych zjawisk dla całego regionu, w tym zwiększonej presji na niektóre obszary przyrodnicze. Rozwiązaniem jest tworzenie atrakcyjnej oferty na dłuższe pobyty i jej promo-cja, sieciowanie atrakcji turystycznych z ofertą noclegową, deglomera-cja ruchu turystycznego przy wcześniejszym za-pewnieniu dobrego skomunikowania. Wszystkie te działania wymagają wspar-cia w większości wypadków na poziomie województwa. Pozostawienie głównych ośrodków turystycznych bez wsparcia promocyjnego, infrastrukturalnego i logistycznego będzie skutkowało nara-staniem niekorzystnych zjawisk. Deglo-meracja ruchu turystycznego do ośrodków, regionów nie mających odpo-wiedniej bazy recepcyjnej jest mało prawdopodobna.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
171.	Urząd Miejski Wrocławia	Uwaga ogólna	W dokumencie temat żywności wspomniany został tylko zasadach horyzontalnych (str. 64) odnoszących się ogólnie do bezpieczeństwa; w celu strategicznym zdrowe środowisko (str. 71) w kontekście ograniczenia presji turystycznej na cenne obszary w celu ochrony gleb pomocnych w rozwoju lokalnych rynków żywności; w części poświęconej GOF (str. 102).	W Strategii brakuje wyraźnego podjęcia tematu z zakresu polityki żywnościowej odnoszącego się konkretnie do ograniczenia strat i marnotrawienia żywności.	W obliczu konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, narastających kryzysów zewnętrznych i zachwiania łańcuchów dostaw walka z marnowaniem żywności staje się kluczowym wyzwaniem dla wszystkich krajów i regionów dlatego zasadnym wydaje się podjęcie działań także na poziomie województwa.	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	Temat bezpieczeństwa żywności został wskazany już w opisie zasad horyzontalnych, których zapisy przenikają wszystkie cele i kierunki działań SRWD 2030+. To podkreśla jego rangę. Problematyka żywności jest zaakcentowana także w opisie celu strategicznego.
172.	Urząd Miejski Wrocławia	Uwaga ogólna		1. Projekt jest bardzo zachowawczy – dobry dla każdego województwa 2. Projekt nie widzi kontekstu aglomeracji wrocławskiej, szczególnie jeśli chodzi o transport. 3. Projekt nie traktuje Wrocławia jako najsilniejszego rdzenia aglomeracji i województwa – magnes, który przyciąga wszystkich i z tego powodu wymaga innego podejścia niż pozostałe ośrodki województwa. I tu nie chodzi o to że Wrocław jest najważniejszy, tylko że rządzi się innymi uwarunkowaniami i wyzwaniami niż inne miasta regionu – i trzeba tą różnicę zauważyć i potraktować jako szansę, a nie jako zagrożenie dla innych.		31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Uwaga ogólna, w formie komentarza. Nie sformułowano brzmienia konkretnego zapisu do ujęcia w SRWD 2030+. Rola Wrocławia jest wskazana w projekcie SRWD 2030+.
173.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 44	Struktura osadnicza i funkcjonalna Szanse: Wrocław – stolica województwa, silny ośrodek w skali krajowej, miasto znaczące w Europie Widoczne powiązania funkcjonalne i przestrzenne głównego ośrodka z otoczeniem, wzrost znaczenia ośrodka w kontekście całego obszaru metropolitalnego	Struktura osadnicza i funkcjonalna Szanse: Wrocław – stolica województwa, silny ośrodek w skali krajowej, miasto znaczące w Europie Widoczne powiązania funkcjonalne i przestrzenne głównego ośrodka z otoczeniem, wzrost znaczenia ośrodka w kontekście całego obszaru metropolitalnego	Struktura osadnicza i funkcjonalna Szanse: Wrocław – stolica województwa, silny ośrodek w skali krajowej, miasto znaczące w Europie. Jest głównym, wielofunkcyjnym ośrodkiem regionu Dolnego Śląska, w którym skupiają się funkcje wyższego rzędu, a także charakteryzuje się dużym potencjałem innowacyjnej gospodarki w skali międzynarodowej Widoczne powiązania funkcjonalne i przestrzenne głównego ośrodka z otoczeniem, wzrost znaczenia ośrodka w kontekście całego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego, który poprzez swoje oddziaływanie daje potencjalne możliwości rozwoju i współpracy także z całym regionem Dolnego Śląska, Kluczowa funkcja Wrocławia jako rdzenia obszaru metropolitalnego w zakresie wzmocnienia zaplecza usługowego, miejsca zamieszkania i rynku pracy dla mieszkańców regionu, przyciągania innowacyjnych rozwiązań do regionu, a jednocześnie wzmocnienia pozycji regionu w Polsce i Europie poprzez międzynarodowy układ powiązań	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
174.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wroclawska	5.1. System osadniczy i kształtowania struktur osadniczych, s. 81, s. 83 + odniesienie dla całości dokumentu	wspieranie rozwoju metropolitalnego Wrocławia jako silnego centrum wiedzy i innowacji na poziomie europejskim wraz z ośrodkami równoważenia rozwoju w Metropolii wrocławskiej	<p>W kontekście Wrocławia i „Metropolii wrocławskiej” nie pojawia się wiele, właściwie poza wzmiankowaniem wskazano jako element kształtowania ładu przestrzennego „wspieranie rozwoju metropolitalnego Wrocławia jako silnego centrum wiedzy i innowacji na poziomie europejskim wraz z ośrodkami równoważenia rozwoju w Metropolii wrocławskiej” (s. 81). Nie ma poza tym innego szczególnego odniesienia do „Aglomeracji”, a termin „Metropolia wrocławska” też nie jest zdefiniowany w tym dokumencie. Nie podkreślona jest więc rola wzajemnych powiązań dla obszarów aglomeracyjnych (co najbardziej odnosiłoby się do Wrocławia, ale też do innych wskazanych w opracowaniu ośrodków o znaczeniu regionalnym).</p> <p>W strategii podkreślono nacisk na kształtowanie struktur osadniczych (s. 83), m.in. poprzez ograniczenie przeznaczania nowych terenów na zabudowę. Ma to szczególne znaczenia dla obszarów aglomeracyjnych, brakuje jednak tutaj odniesienia lub rekomendacji do koordynacji polityki przestrzennego w kontekście rozlewania się niskiej zabudowy.</p>	Uwzględnienie szczególnych powiązań w większych ośrodkach miejskich, potrzeba koordynacji działań na poziomie współdziałania wielu samorządów. Brak działań z tym zakresie skutkuje rosnącymi kosztami świadczenia przez samorządy usług publicznych oraz do pogorszenia stanu środowiska naturalnego, jak i do ograniczenia ilości terenów dla działalności rolniczej, również na cennych w tym kontekście glebach.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
175.	Urząd Miejski Wrocławia	Całość dokumentu		<p>W nawiązaniu do przesłanego projektu Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030 + (z perspektywą 2050) zwracamy uwagę na fakt iż w dokumencie nie został poruszony aspekt dotyczący transformacji cyfrowej czy to przedsiębiorstw czy administracji publicznej.</p> <p>W projekcie strategii nie zauważamy nacisku na prawidłowe kształtowanie i funkcjonowanie społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>Istotny jest również brak konkretnych celów czy kierunków działań w strategii, które promowałyby wykorzystanie nowych technologii cyfrowych. W dobie szybkiego postępu technologicznego, ignorowanie tego aspektu może ograniczyć potencjał rozwojowy województwa dolnośląskiego</p>	Propozycje takie jak promowanie innowacji technologicznych, wsparcie dla przedsiębiorstw w dziedzinie cyfryzacji, rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej czy edukacja cyfrowa mogłyby być kluczowe dla stymulowania rozwoju obszaru i prawidłowego kształtowania i funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego (m.in. działania mające na celu poprawę dostępu do nowych technologii cyfrowych dla mieszkańców oraz wspieranie społeczeństwa w adaptacji do zmian cyfrowych). <p>Należy również podkreślić potrzebę ścisłej współpracy między sektorem publicznym, prywatnym a społeczeństwem w celu skutecznego wdrażania strategii cyfrowej, co może przyczynić się do tworzenia innowacyjnego i konkurencyjnego województwa dolnośląskiego.</p>	31.05.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	Aspekt dotyczący transformacji cyfrowej zostanie dodany do opisu celu 1 SRWD 2030+.
176.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 44	„drenaż” kapitału ekonomicznego, demograficznego i akademickiego z ośrodków regionalnych (Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych) przez ośrodek wojewódzki	Wzmocnienie kapitału ekonomicznego, demograficznego i akademickiego z ośrodków regionalnych (Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych) wobec ośrodka wojewódzkiego na zasadach współpracy między obszarami funkcjonalnymi i tworzeniem sieci powiązań – w szczególności w zakresie gospodarki i kompetencji	Zapis jest całkowicie niezrozumiały wobec potencjału Wrocławia jako stolicy Dolnego Śląska, której naturalna funkcja metropolitalna jako ośrodka głównego jest w szczególności miejscem ogniskowania się kapitału ekonomicznego, demograficznego i akademickiego, który pośrednio lub bezpośrednio wpływa również na rozwój całego regionu. <p>Zapis o "drenażu kapitału" jest wysoce kontrowersyjny. Nie oddaje on rzeczywistości demograficzno-społecznej. Większość mieszkańców migrujących z wymienionych miast osiedla się nie we Wrocławiu, lecz w gminach okółowrocławskich. Ponadto nie uwzględnia on migracji do Warszawy i zagranicznych ośrodków.</p>	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
177.	Urząd Miejski Wrocławia	Strona 80 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W WOJEWÓDZTWIE		Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w niniejszym rozdziale stanowią strategiczne wytyczne, które należy stosować przede wszystkim przy sporządzaniu aktów planowania przestrzennego oraz innych dokumentów strategicznych.	Niezbędne jest uzupełnienie o inne, poza sporządzaniem aktów planistycznych dokumenty strategiczne – strategię rozwoju ponadlokalnego, strategię rozwoju gminnego i inne dokumenty strategiczne, polityki.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
178.	Urząd Miejski Wrocławia	Strona 7, wiersz 10	Dolny Śląsk 2030+ powinien być regionem, w którym panuje dobry klimat dla rozwoju, czyli regionem otwartym, bezpiecznym(...)	Dolny Śląsk 2030+ powinien być regionem, w którym panuje dobry klimat dla rozwoju, czyli regionem otwartym, bezpiecznym, dostępnym (...)	Aspekt dostępności jest bardzo istotną cechą oraz walorem stanowiącym o jakości życia w danej przestrzeni.	31.05.2024	UMWD	Streszczenie	Uwzględniona	
179.	Urząd Miejski Wrocławia	1.1.3. TRANSPORT (s. 20)	„Dla osiągnięcia pełnej sprawności, system transportu kolejowego wymaga jeszcze wielu działań zmierzających do poprawy infrastruktury kolejowej, wraz z infrastrukturą towarzyszącą odpowiednio wyposażonych stacji kolejowych, dla rozwoju węzłów przesiadkowych.”	„Dla osiągnięcia pełnej sprawności, system transportu kolejowego wymaga jeszcze wielu działań zmierzających do poprawy infrastruktury kolejowej, wraz z infrastrukturą towarzyszącą poprzez odpowiednio wyposażone stacje i przystanki kolejowe, dla rozwoju węzłów przesiadkowych.”	Doprecyzowanie i uzupełnienie zdania również o przystanki kolejowe, które wchodzą w skład infrastruktury kolejowej.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
180.	Urząd Miejski Wrocławia	1.1.3. TRANSPORT (s. 20)	„Realizacja obsługi całości obszaru transportem zbiorowym obejmuje zarówno zapewnienie takich usług dla mieszkańców w komunikacji codziennej jak również obsługę odwiedzających Dolny Śląsk.”	„Realizacja obsługi całości obszaru transportem zbiorowym obejmuje zarówno zapewnienie takich usług dla mieszkańców w komunikacji codziennej, jak również obsługę podróźnych odwiedzających Dolny Śląsk.”	Uzupełnienie zdania o pojęcie „podróżnych”, w kontekście wypowiedzi z całego akapitu.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
181.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wroclawska	1.1.2. Mieszkalnictwo, s. 26	W regionie występują gminy, w których w ogóle nie było możliwości korzystania z gazu sieciowego, m.in. Bolesławiec, Gromadka, Łagiewniki, Kotła, Pęcław, Jemielno, Niechlów, Mściwojów, Wądroże Wielkie, Janowice Wielkie, Stara Kamienica, Nowa Ruda, Platerówka, Wleń, Dziadowa Kłoda, Mietków, Domaniów, Borów, Kondratowice, Przeworno, Mietków, Stoszowice, Pielgrzymka.	W regionie występują gminy, w których w ogóle nie było możliwości korzystania z gazu sieciowego, m.in. Bolesławiec, Gromadka, Łagiewniki, Kotła, Pęcław, Jemielno, Niechlów, Mściwojów, Wądroże Wielkie, Janowice Wielkie, Stara Kamienica, Nowa Ruda, Platerówka, Wleń, Dziadowa Kłoda, Domaniów, Borów, Kondratowice, Przeworno, Mietków, Stoszowice, Pielgrzymka.	2 x Mietków	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
182.	Urząd Miejski Wrocławia	1.2.3 Infrastruktura społeczna str.28	W związku z niekorzystną sytuacją demograficzną, w kraju jak i w regionie, w latach 2016-2021 spadła liczba studentów (>>>).	Komentarz: zmiana liczby studentów (spadek) we Wrocławiu, na Dolnym Śląsku i w całej Polsce miała dwa zasadnicze powody: 1. Wskazany w treści dokumentu niż demograficzny; 2. Ale także drugi systemowy – zmianę przepisów prawa o szkolnictwie wyższym (tzw. ustawa 2.0) Obowiązujący od 2017 tzw. „wskaźnik Gowina” czyli SSR=13 (student staff ratio) wprowadził zasadę, że uczelnie, które przekroczyły średnio w skali całej instytucji liczbę 13 studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego – dostaną mniej środków na dydaktykę. Przesłała zatem wówczas obowiązywać zasada „pieniądze idą za studentem”, która automatycznie zwiększała dofinansowanie dydaktyczne uczelniom, proporcjonalnie do wzrastającej liczby rekrutowanych studentów. To ważny czynnik, determinujący w przyszłości liczbę studentów w regionie, bo przy obecnym stanie prawa o szkolnictwie wyższym, nawet (niespodziewane dziś) gwałtowne odwrócenie trendu demograficznego w Polsce nie spowoduje wzrostu liczby studentów. Blokują to system. Również wzrost liczby studentów zagranicznych nie będzie wpływał na zwiększenie się łącznej liczby studentów w regionie, ponieważ studenci zagraniczni są wliczani do wskaźnika SSR (uwzględniając Polaków i cudzoziemców powinien oscylować wokół 13). Liczba studentów w najbliższych latach (dekadach) nie będzie już rosła (ale nie będzie także już spadać). Mogłaby ewentualnie zacząć wzrastać, o ile podjęte zostaną skuteczne działania w dwóch obszarach wskazanych w uzasadnieniu do tego komentarza.	Widoczne dziś czynniki, które mogłyby wpłynąć w najbliższych trzech dekadach na liczebny rozwój społeczności studenckiej w regionie, to: - wzrost rekrutacji w uczelniach niepublicznych (ich nie obowiązuje wskaźnik SSR – bo nie otrzymują od Państwa ani złotówki subwencji dydaktycznej); - silny rozwój uczelni dolnośląskich pod względem infrastruktury badawczej i liczby nauczycieli akademickich. Tylko wtedy zwiększane nabory w uczelniach publicznych nie będą wpływały na obniżenie subwencji – ponieważ wskaźnik SSR będzie możliwy do utrzymania na optymalnym poziomie, czyli zbliżonym do 13 studentów na 1 każdego nauczyciela akademickiego. Stąd rekomendacja, by w obszarze wyzwań dla szkolnictwa wyższego dopisać: - działania na rzecz publicznego wsparcia uczelni niepublicznych (więcej w następnym komentarzu). - działania na rzecz integracji (w tym instytucjonalnej) wrocławskiego środowiska naukowego;	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
183.	Urząd Miejski Wrocławia	Strona 31, akapit rozpoczynający się od: Osoby z niepełnosprawnością	Na 1 tys. osób prawie 91 to osoby niepełnosprawne (73 w kraju). Z drugiej strony wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-89 lat w 2022 roku w województwie wynosił 21,8%, co była drugą najwyższą wartością w kraju.	Na 1 tys. osób prawie 91 to osoby z niepełnosprawnością (73 w kraju). Z drugiej strony wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w wieku 16-89 lat w 2022 roku w województwie wynosił 21,8%, co była drugą najwyższą wartością w kraju	Obecnie przyjmuje się za bardziej właściwe używanie określeń „osoba z niepełnosprawnością” lub ew. „osoba z niepełnosprawnościami”	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
184.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 32	„Wśród ośrodków aktywności gospodarczej z największą liczbą zarejestrowaną podmiotów gospodarczych wskazać należy na miasta prawach powiatu: Wrocław (141,6 tys.), Legnica (14,6 tys.), Wałbrzych (14,2 tys.), Jelenia Góra (13,4 tys.) i Świdnica (8,9 tys.).”	Wymienienie Świdnicy w kontekście miast na prawach powiatu może wprowadzać czytelnika w błąd.	Do miast na prawach powiatu należą: Wrocław, Legnica, Wałbrzych, Jelenia Góra. Świdnica została wymieniona w kontekście miast na prawach powiatu.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
185.	Urząd Miejski Wrocławia	1.4.1. SFERA PRZESTRZENNA - Transport kolejowy i transport zbiorowy (s. 46)	„SZANSE: planowane przywrócenie połączeń kolejowych do znaczących ośrodków turystycznych (Świeradów-Zdrój, Karpacz, Kowary, Łądek-Zdrój, Stronie Śląskie) oraz ośrodków powiatowych (Złotoryja, Lwówek Śląski, Góra)”	„SZANSE: - planowane przywrócenie połączeń kolejowych do znaczących ośrodków turystycznych (Świeradów-Zdrój, Karpacz, Kowary, Łądek-Zdrój, Stronie Śląskie, Bolków, Srebrna Góra) oraz ośrodków powiatowych (Złotoryja, Lwówek Śląski, Góra)”		31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Wskazana linia kolejowa do Bolkowa charakteryzuje się potencjałem lokalnym w ruchu pasażerskim/turystycznym.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
186.	Urząd Miejski Wrocławia	1.4.2. Sfera społeczna, str. 49	- Spadkowy trend liczby studentów	Wniosek: - propozycja dopisania punktu w kolumnie „wyzwania”: - poszukiwanie dróg wsparcia publicznego uczelni niepublicznych (ulgi podatkowe, istotne ulgi w nabywaniu nieruchomości na cele dydaktyczne i badawcze, działania na rzecz wprowadzenia „bonu edukacyjnego” na rzecz studentów uczelni niepublicznych).	Dziś jakość kształcenia, przynajmniej na części kierunków w uczelniach niepublicznych, jest konkurencyjna względem oferty uczelni publicznych. Co potwierdzają wyniki ewaluacji oraz akredytacji (PKA). Równe prawo dostępu do wysokiej jakości edukacji akademickiej powinno obejmować wszystkich studentów – nie tylko tych, którzy dostali się na lub wybrali uczelnie publiczne (bezpłatne dla studenta). Dzisiaj nierówność systemowa obejmuje zarówno studentów (jedni płacą za studia, drudzy nie) oraz podmioty szkolnictwa wyższego (publiczne otrzymują z bazy podatkowej 100% niezbędnych środków na prowadzenie dydaktyki; niepubliczne otrzymują z tej bazy 0% niezbędnych środków i muszą na nie komercyjnie zarobić – w większości poprzez czesne od studentów). Publiczne wsparcie sektora niepublicznych uczelni jest dziś szansą na zwiększenie liczebności studentów na Dolnym Śląsku.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
187.	Urząd Miejski Wrocławia	1.4.2. Sfera społeczna, str. 50	* działania mające na celu poprawę pozycji wrocławskich uczelni w rankingach światowych	Wniosek: - o dopisanie w rubryce „wyzwania” punktu: - budowa wspólnej, silnej marki akademickiej Wrocławia i Dolnego Śląska poprzez integrację (w tym instytucjonalną)	działania służące poprawie wizerunku marki naszych uczelni, jakości i poziomu badań naukowych i dydaktyki, a za tym także pozycje w rankingach mogą ulec skokowej poprawie poprzez - integrację zespołów badawczych pomiędzy naszymi uczelniami oraz z międzynarodowymi sieciami badawczymi; umiędzynarodowienie kadry nauczycieli akademickich; integrację instytucjonalną podmiotów szkolnictwa wyższego na Dolnym Śląsku. Co do wagi tych czynników generalnie panuje zgoda w środowisku akademickim, natomiast różne są oceny w kwestii barier i realnych szans na stopniowe wdrażanie takiego programu w życie.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
188.	Urząd Miejski Wrocławia	1.4.2. Sfera społeczna, str. 50	* wchłanianie przez regionalny rynek pracy wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy zdobyli wykształcenie na dolnośląskich uczelniach	Wniosek: Uzupełnienie wskazanego obok czynnika w rubryce „szansa” o: - (w tym poprzez elastyczne formy „kształcenia przez całe życie” - wdrażane przez uczelnie z udziałem partnerów z ich otoczenia społeczno gospodarczego – certyfikowane rozpoznawalnymi na rynku pracy „mikroświadczaniami”)	Upowszechnienie procesów doskonalenia zawodowego i uczenia przez całe życie wśród seniorów i dorosłych wciąż pozostaje wyzwaniem. W obszarze sektora szkolnictwa wyższego toczy się obecnie dyskusja nad wdrożeniem do polskiego systemu i poszczególnych uczelni mechanizmów „mikroświadczeń” – rozpoznawalnych certyfikatów potwierdzających zdobycie szczegółowych kompetencji na określonym poziomie (funkcjonujących z powodzeniem głównie w systemach anglosaskich od kilku lat - kursów często realizowanych wspólnie przez cenionego pracodawcę oraz znaną markę akademicką). Wyzwaniem dziś jest wdrożenie tego systemu – pozwalającego na szybkie, wysokiej jakości przekwalifikowanie zawodowe – do polskiego systemu w możliwie otwartej i elastycznej formie. Wdrożenie na Dolnym Śląsku sprawnego systemu w oparciu o współpracę uczelni, pracodawców i być może administracji publicznej – jest szansą na pozyskanie przewagi konkurencyjnej (region może posiadać szybsze, efektywniejsze narzędzie przekwalifikowania: - dla swoich mieszkańców; - na potrzeby nowych pracodawców, którzy nie mogą znaleźć na rynku „gotowych” pracowników.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
189.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska	1.4. Szanse i wyzwania, s. 46 s. 52 s. 54	„usilna całoroczna baza uzdrowiskowa”	W kontekście transportu (s. 46) jako szansę wskazano „istnienie zintegrowanej oferty biletowej kolejowo-autobusowej w aglomeracji wałbrzyskiej i dzierzoniowskiej, Legnicy, Kątach Wrocławskich, Strzelinie, Siechnicach, powiecie karkonoskim i kamiennogórskim, a także w dojazdach do Przemkowa”, nie wskazano natomiast jako wyzwania utworzenia takiego systemu stricte dla wrocławskiego obszaru metropolitalnego (Agglomeracji Wrocławskiej). Dla sfery gospodarczej (s. 52) jako wyzwania brakuje wskazania potrzeby inwestycji w wysokie technologie, lub też uzupełnienia istniejącego zapisu „potrzeba inwestycji w przetwórstwo przemysłowe i eksport wyrobów wysokoprzetworzonych generujące wyższe dochody” w tym kontekście i w opozycji do tworzenia tylko baz logistycznych/przeładunkowych. „silna całoroczna baza uzdrowiskowa” (s. 54)	Dodatkowe wsparcie kierunkowe w strategii dla tworzenia obszarów aktywności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem działalności produkcyjnej i wysokich technologii.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
190.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 64	Nie może być również mowy o regionie bezpiecznym bez uwzględnienia w wojewódzkiej polityce rozwoju zagadnień związanych z niwelowaniem negatywnych zmian klimatycznych, bezpieczeństwem przeciwpowodziowym, przeciwdziałaniem suszy, zrównoważoną gospodarką glebową i wodną. Powyższe działania będą powiązane również z zapewnieniem w województwie bezpieczeństwa publicznego, społecznego, ekologicznego, energetycznego, a pośrednio także militarnego.	Nie może być również mowy o regionie bezpiecznym bez uwzględnienia w wojewódzkiej polityce rozwoju zagadnień związanych z niwelowaniem negatywnych zmian klimatycznych, bezpieczeństwem przeciwpowodziowym, przeciwdziałaniem suszy, zrównoważoną gospodarką glebową i wodną. Powyższe działania będą powiązane również z zapewnieniem w województwie bezpieczeństwa publicznego, społecznego, ekologicznego, energetycznego, a pośrednio także militarnego. Jednocześnie należy zauważyć, że w ramach bezpieczeństwa społecznego należy wypracować metody zaspokojenia tak podstawowej potrzeby, jaką jest potrzeba mieszkaniowa, a więc dostępność mieszkań; należy zatem wspierać różnorodną ofertę mieszkaniową zarówno na poziomie budownictwa mieszkaniowego o charakterze społecznym jednostek samorządu terytorialnego, jak i pobudzać rynek inwestycji mieszkaniowych jako dostępnych i zrównoważonych przestrzennie i środowiskowo.		31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
191.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska	3.2.1. Cel strategiczny, s. 66	Strategicznym celem władz województwa jest zbudowanie zintegrowanej społeczności, której mieszkańcy cechują się aktywnością, otwartością, kreatywnością, kooperacyjnością i wrażliwością na potrzeby drugiego człowieka. Niezbędnym czynnikiem budowania tej społeczności będzie wykorzystanie dziedzictwa i tradycji, a także działań rozwijających świadomość mieszkańców w kluczowych dla regionu obszarach, takich jak aktywność obywatelska, udział w kulturze, promocja zdrowego trybu życia, czy racjonalne zachowania komunikacyjne.	Strategicznym celem władz województwa jest zbudowanie zintegrowanej społeczności, której mieszkańcy cechują się aktywnością, otwartością, kreatywnością, kooperacyjnością oraz wrażliwością na potrzeby drugiego człowieka i środowiska naturalnego. Niezbędnym czynnikiem budowania tej społeczności będzie wykorzystanie dziedzictwa i tradycji, a także działań rozwijających świadomość mieszkańców w kluczowych dla regionu obszarach, takich jak aktywność obywatelska, udział w kulturze, promocja zdrowego trybu życia, promocja zasobów przyrodniczych i bioróżnorodności, racjonalne zachowania komunikacyjne.	Aspekt przyrodniczy wyraźnie wybrzmiewa w treści strategii, jego rola powinna być i tutaj podkreślona.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
192.	Urząd Miejski Wrocławia	Pkt 3.2.1. Str 67	Ważnym czynnikiem kapitału społecznego jest kultura, dlatego niezbędne jest wsparcie, ochrona, pielęgnowanie i promowanie dziedzictwa kulturowego w regionie, upowszechnianie kultury i twórczości.	Ważnym czynnikiem kapitału społecznego jest kultura, dlatego niezbędne jest wsparcie, ochrona, pielęgnowanie i promowanie dziedzictwa kulturowego w regionie, upowszechnianie kultury i twórczości.	Dolny Śląsk jako region odkrywany jest na nowo poprzez przywracanie wartości kulturowej dziedzictwa materialnego regionu. Województwo ma największą w Polsce liczbę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Dotyczy to m.in. takich obiektów architektonicznych jak zamki i pałace, których Dolny Śląsk ma aż 31. Ponadto zarówno stolica regionu, jak i liczne mniejsze miasta posiadają obszary zabudowy i układów urbanistycznych o znaczących wartościach architektonicznych, wymagających nie tylko dokumentacji i ochrony, lecz także upowszechnienia wiedzy oraz działalności naukowej w tym zakresie.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
193.	Urząd Miejski Wrocławia	w zakresie celu 3.2.2 określono aspekty cyfrowe s. 68		"W odpowiedzi na sformułowany w diagnozie zapis dotyczący wzrostu poziomu dostępności do informacji, w tym danych przestrzennych i wykorzystania dostępu do usług cyfrowych oraz odsetka osób korzystających z tych usług należy zadbać o dalszy wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej. Podstawowym działaniem w tym zakresie powinien być rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększania dostępności do zasobów informacyjnych o regionie. Natomiast jeśli chodzi o innowacyjność i konkurencyjność, to wciąż istotnym elementem jest potrzeba poprawy dostępności do danych oraz transformacja cyfrowa, w szczególności administracji oraz usług publicznych."		31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
194.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 71	Niezbędne do podjęcia są kroki mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej i ochronę różnorodności biologicznej. Zdiagnozowana jest potrzeba edukacji w zakresie oszczędzania wody i potrzeb transformacji energetycznej.	Proponowany zapis: „Niezbędne jest podjęcie kroków mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej i ochronę różnorodności biologicznej. Zdiagnozowana jest potrzeba edukacji w zakresie oszczędzania wody i potrzeb transformacji energetycznej oraz przyczyn i skutków zmian klimatu.	W dokumencie wielokrotnie wymienia się edukację w zakresie przyrodniczym czy też związanym z wodą lub transformacją energetyczną, natomiast brak jest odniesienia do podstawowej wiedzy na temat przyczyn i skutków zmian klimatu, które determinują potem odpowiednie działania w pozostałych dziedzinach. Dlatego istotne jest wprowadzenie edukacji klimatycznej nie tylko do programu nauczania w szkołach, ale także w edukacji i informowaniu dorosłych.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
195.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 73	Należy dążyć do podniesienia poziomu wyposażenia w infrastrukturę i jakości obsługi mieszkańców najsłabszych obszarów Dolnego Śląska do poziomu porównywalnego ze standardami najlepiej rozwiniętych obszarów regionu. Jedną ze ścieżek dojścia do takiego poziomu rozwoju może być tworzenie partnerstw słabszych jednostek samorządu terytorialnego z najlepszymi.	Należy dążyć do podniesienia poziomu wyposażenia w infrastrukturę i jakości obsługi mieszkańców najsłabszych obszarów Dolnego Śląska do poziomu porównywalnego ze standardami najlepiej rozwiniętych obszarów regionu. Jedną ze ścieżek dojścia do takiego poziomu rozwoju może być tworzenie partnerstw słabszych jednostek samorządu terytorialnego z najsilniejszymi. W tym kontekście współpraca jest w ramach z gminami w innych częściach regionu daje szansę na współpracę i sieciowanie się w różnych obszarach społeczno-gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych Dolnego Śląska.		31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Opis celu strategicznego zostanie zmodyfikowany.
196.	Urząd Miejski Wrocławia	s.24	Według danych Ministerstwa Cyfryzacji RP na obszarze województwa dolnośląskiego w 2023 roku przebywało 108,8 tys. osób znajdujących się w rejestrze obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustaw. Obywatele Ukrainy osiedlali się najliczniej w dużych miastach regionu, a także w powiatach zlokalizowanych w środkowej części województwa. W szczególności miejscem osiedleń dla obywateli Ukrainy był Wrocław, gdzie, jak można stwierdzić, w przybliżeniu ¼ mieszkańców w 2022 r. to byli obywatele Ukrainy, a nawet mogli oni chwilowo stanowić aż 28% całej populacji stolicy Dolnego Śląska (m.in. na podstawie badań Selectivv).	Według danych Ministerstwa Cyfryzacji RP na obszarze województwa dolnośląskiego w 2023 roku przebywało 108,8 tys. osób znajdujących się w rejestrze obywateli Ukrainy i członków ich rodzin, którym nadano status cudzoziemca na podstawie specustaw. Obywatele Ukrainy osiedlali się najliczniej w dużych miastach regionu, a także w powiatach zlokalizowanych w środkowej części województwa.		31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Uszczegółowiono zapis o "szczególnie we Wrocławiu".
197.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 77	Mapa „Model struktury funkcjonalno – przestrzennej Województwa Dolnośląskiego. Środowisko przyrodniczo – kulturowe.	Na rysunku modelu zastosowano zbyt duże uogólnienie, zwłaszcza w kwestii walorów środowiskowych; dlatego postuluje się: -wprowadzenie co najmniej docelowego układu głównego systemu zieleni w województwie, w szczególności w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego wokół Wrocławia (np. na bazie koncepcji zieleni zaproponowanej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa), -wskazanie głównych kierunków powiązań przyrodniczych pomiędzy głównymi obszarami cennymi przyrodniczo np. korytarzy ekologicznych w kontekście przemieszczania się dużych ssaków, --wprowadzenie hierarchii obszarów chronionych (najcenniejsze - parki narodowe, parki krajobrazowe, uzupełniające – obszary chronionego krajobrazu, Natura 2000, etc.), -usunięcie z legendy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych.	W zaproponowanej formie model nie pokazuje hierarchicznie istotnych dla województwa obszarów przyrodniczych oraz powiązań pomiędzy nimi oraz nie wskazuje priorytetowych obszarów działań w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury na poziomie województwa i obszarów funkcjonalnych. Zbyt duże uproszczenie w tym zakresie może prowadzić do niewłaściwej interpretacji zapisów dokumentu i wzrostu zagrożeń dla środowiska. Warto przypomnieć że samorząd województwa posiada odpowiednie analizy przestrzenne, które wskazują na możliwe kierunki priorytetowych działań w zakresie ochrony przyrody i zieleni oraz walorów kulturowych, na bazie których można w strategii wskazać docelowy model funkcjonalno – przestrzenny zarówno w zakresie środowiska, jak i walorów kulturowych.	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Na mapie 12 zostanie uwzględniona hierarchia najważniejszych obszarów objętych ochroną, tj: obszary najwyższej ochrony, w tym parki narodowe z proponowanym powiększeniem KPN oraz rezerwy przyrody, obszary wysokiej ochrony, w tym m.in. parki krajobrazowe i obszary Natura 2000 oraz obszary uzupełniające, w tym: obszary chronionego krajobrazu, otuliny obszarów chronionych oraz korytarze ekologiczne stanowiące system powiązań dla całego obszaru. Na mapie wskazane zostaną również osrodki miejskie wymagające utworzenia tzw. zielonych pierścieni.. W kontekście obecnych zagrożeń dotyczących przekształcania dużych powierzchni gleb najwyższej jakości o wysokim potencjale rolniczym na cele nierolnicze oraz konieczności podjęcia działań w zakresie wsparcia rolnictwa i wyznaczenia stref życiowych, nie uwzględnia się uwagi o usunięciu z rysunku modelu gleb najwyższej jakości.
198.	Urząd Miejski Wrocławia	STR. 78 – Model sfp województwa dolnośląskiego Transport i Osadnictwo	Mapa	na mapie brakuje połączenia dk 94 z Wrocławia do Środy Śląskiej – jako istotnego połączenia krajowego oraz nowego korytarza autostrady A4. Komentarz: STR. 86 pkt 5.2 tiret pierwszy		31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Zgodnie ze stanem wiedzy na 04.06.2024r. W dniu 21.11.2023 zatwierdzony został przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad Protokół z posiedzenia Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPI) dla etapu I STES - Studium Techniczno – Ekonomiczno - Środowiskowego z elementami Koncepcji Programowej i Programem Funkcjonalno - Użytkowym wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zadania pod nazwą: „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła)/węzeł Stary Śleszów (z węzłem) i budowa drogi ekspresowej S5 Sobótka - Bolków” - w zakresie autostrady A4. W Protokole tym do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zalecanym został wariant 1 autostrady A4 – rozbudowa istniejącego śladu A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła).

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
199.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 79	Mapa „Model struktury funkcjonalno – przestrzennej Województwa Dolnośląskiego. Infrastruktura techniczna.	Na modelu powinny znaleźć się dodatkowe informacje na temat kierunków rozwoju energii odnawialnej (wiatru, słońca i wody). Ponadto w strategii należy wskazać docelowy układ sieci infrastrukturalnych, dlatego dziwi brak planowanych sieci energetycznych do elektrowni szczytowo – pompowej w Młotach mającej funkcjonować jako magazynu energii. Postuluje się wprowadzenie także zagadnień związanych z paliwami alternatywnymi (np. wodór i inne gazy zdekarbonizowane)	Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych jest jednym z kluczowych elementów transformacji energetycznej; dlatego też tego typu informacje są niezbędne w dokumencie strategicznym. W obliczu wyzwań, jakie przynosi rozwój odnawialnych źródeł energii, konieczne jest także wskazania na potencjalne kierunki rozwoju sieci infrastrukturalnych, w tym zwłaszcza energetycznych. W dokumencie i na modelu zabrakło także kierunkowych wskazań co do przyszłości np. terenów elektrowni konwencjonalnej w Turowie. Nie ma także wytycznych dla ewentualnej produkcji/lokalizacji ośrodków związanych z pozyskiwaniem wodoru oraz jego dystrybucją.	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Nieuwzględniona	Szczegółowe kierunki działań i polityki regionalnej w zakresie transformacji energetycznej opartej na rozwoju odnawialnych źródeł energii (w tym wskazanie potencjału rozwoju OZE na mapach), wykorzystania paliw alternatywnych i in. zostały ujęte w dokumencie "Strategia Energetyczna Dolnego Śląska - kierunki wsparcia sektora energetycznego", przyjętej przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w październiku 2022 r. Kwestie dotyczące realizacji elektrowni szczytowo-pompowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, a także decyzje dotyczące funkcjonowania kompleksu kopalni i elektrowni Turów podlegają rozstrzygnięciu na poziomie krajowym, stąd dokument regionalny nie odnosi się do ostatecznych wskazań. Ponadto działania w tym zakresie zostały ujęte w części opisowej dokumentu dotyczącej diagnozy, celów strategicznych wraz z kierunkami działań, a także ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.
200.	Urząd Miejski Wrocławia	5. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W WOJEWÓDZTWIE (s. 80)	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w niniejszym rozdziale stanowią strategiczne wytyczne, które należy stosować przede wszystkim przy sporządzaniu aktów planowania przestrzennego.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w niniejszym rozdziale stanowią strategiczne wytyczne, które należy stosować przede wszystkim przy sporządzaniu aktów planowania przestrzennego oraz innych dokumentów strategicznych.	Uzupełnienie o inne dokumenty strategiczne, poza sporządzaniem aktów planistycznych (strategie rozwoju ponadlokalnego, strategie rozwoju gminnego i inne dokumenty strategiczne, polityki)	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
201.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 81 5.1.	<ul style="list-style-type: none"> stymulowanie rozwoju ośrodków subregionalnych: Głogowa, Lubina, Świdnicy oraz ośrodków ponadlokalnych I i II stopnia, poprzez wybrane rodzaje działalności istotne dla mieszkańców subregionu, wspieranie rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w tym poprzemysłowych, wzmacnianie funkcji badawczych i ekspozycyjnych w zakresie materialnego dziedzictwa regionu, dokumentacji przemian urbanistycznych i architektonicznych miast regionu działań na rzecz promowania nowoczesnych i zrównoważonych rozwiązań architektonicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> stymulowanie rozwoju ośrodków subregionalnych: Głogowa, Lubina, Świdnicy oraz ośrodków ponadlokalnych I i II stopnia, poprzez wybrane rodzaje działalności istotne dla mieszkańców subregionu, wspieranie rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w tym poprzemysłowych, wzmacnianie funkcji badawczych i ekspozycyjnych w zakresie materialnego dziedzictwa regionu, dokumentacji przemian urbanistycznych i architektonicznych miast regionu działań na rzecz promowania nowoczesnych i zrównoważonych rozwiązań architektonicznych. 	W celu upowszechnienia dziedzictwa architektonicznego, lepszego zrozumienia procesów urbanistycznych związanych z dwustuleciem przemian nowoczesnych miast i ośrodków urbanistycznych należy w pełni wykorzystać potencjał Muzeum Architektury we Wrocławiu, unikalnej w skali kraju placówki mogącej poprzez działania specjalistów łączyć wiedzę o dziedzictwie architektonicznym z wyzwaniami w zakresie projektowania architektonicznego w zgodzie z wymogami zrównoważonego rozwoju.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
202.	Urząd Miejski Wrocławia	STR. 85	Zapis o optymalnej lokalizacji dużych inwestycji usługowych i produkcyjnych ....w sąsiedztwie węzłów sieci TENT-T i rekomendacje dla samorządów lokalnych	Rekomendacja dotyczy optymalnej lokalizacji m.in. dużych inwestycji logistycznych poprzez wskazywanie ich w dokumentach lokalnych i ponadlokalnych w określonych lokalizacjach w rejonie węzłów w sieci TEN-T.	Na terenie miasta mamy wskazanych co najmniej 6 węzłów TEN-T, ale praktycznie żaden z nich z punktu widzenia miasta nie powinien być rozpatrywany pod kątem lokalizacji tego typu dodatkowych dużych obiektów. Wwywołują one zwykle konflikty społeczne i funkcjonalne w związku z generowaniem dużego ruchu ciężarowego i sąsiedztwem z zabudową miejską. Dlatego zapis ten powinien podlegać weryfikacji poprzez wyłączenie z rekomendacji zapisu dotyczącego obszaru miasta.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
203.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 85,86	<p>efektywne wykorzystanie istniejącej i planowanej sieci TEN-T pod kątem tworzenia obszarów optymalnej lokalizacji dużych inwestycji logistycznych poprzez wskazywanie lokalizacji tych obszarów w odległości nie większej niż 2,5 km od węzłów drogowych na sieci TEN-T oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie więcej niż 1,5 km od korytarzy drogowych sieci TEN-T lub nie więcej niż 1,5 km od korytarzy kolejowych sieci TEN-T pod warunkiem uzyskania akceptacji przyłączenia bocznego do sieci kolejowej TEN-T od zarządcy infrastruktury kolejowej, 	Dla wprowadzonych wartości dla odległości nie większej niż... km należy wprowadzić zapis, który mówi, że jedynie „należy dążyć” lub „w miarę możliwości lokalizować w odległości nie większej niż...km”. Pozwoli to na stworzenie atrakcyjnej oferty przestrzennej dot. inwestycji również dla samorządów, które posiadają atrakcyjne obszary oddalone od sieci TEN-T, a mają możliwość wykreowania np. układu komunikacyjnego na poziomie lokalnym do obsługi inwestycji – niekolidującego z innymi funkcjami w gminie.		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
204.	Urząd Miejski Wrocławia	5.2. POWIĄZANIA TRANSPORTOWE (s. 86)	„Samorząd Województwa Dolnośląskiego prowadzi działania zmierzające do przywracania połączeń kolejowych poprzez modernizację nieczynnych linii kolejowych, a także podnoszenie parametrów technicznych dróg wojewódzkich oraz budowę obejść miejscowości obciążonych transportem towarów wysokotonażowych (kruszywa, drewno, plody rolne).”	„Samorząd Województwa Dolnośląskiego prowadzi działania zmierzające do przywracania połączeń kolejowych poprzez przejmowanie, a następnie modernizację nieczynnych linii kolejowych, jak również podnoszenie parametrów technicznych dróg wojewódzkich oraz budowę obejść miejscowości obciążonych transportem towarów wysokotonażowych (kruszywa, drewno, plody rolne).”	Uzupełnienie zdania o istotny element, czyli przejmowanie przez Samorząd Województwa linii kolejowych, a następnie ich modernizację.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
205.	Urząd Miejski Wrocławia	5.2. POWIĄZANIA TRANSPORTOWE (s. 86)	„Jednocześnie formuluje się poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: - uwzględnienie zintegrowanych węzłów transportowo-przesiadkowych w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych wyposażonych w infrastrukturę B&R”	„Jednocześnie formuluje się poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: - uwzględnienie zintegrowanych węzłów transportowo-przesiadkowych w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych wyposażonych w infrastrukturę B&R oraz P&R.”	Uzupełnienie o infrastrukturę P&R.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
206.	Urząd Miejski Wrocławia	STR. 86 pkt 5.2 tiret pierwszy	- uwzględnienie planowanych inwestycji drogowych i kolejowych poziomu krajowego	W projekcie w ogóle nie zaistniał kontekst nowego korytarza autostrady A4 i całego procesu zabiegania o wybór wariantu przez GDDKIA. Rekomendacje dla nowego korytarza składali już od 2021 Prezydenci miasta z całego regionu. Dlatego ten aspekt powinien być uwzględniony w Strategii – jego uwzględnienie ma fundamentalny wpływ na wiele zagadnień strategicznych, w tym na model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa.		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Zgodnie ze stanem wiedzy na 04.06.2024r. W dniu 21.11.2023 zatwierdzony został przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad Protokół z posiedzenia Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPI) dla etapu I STEŚ - Studium Techniczno – Ekonomiczno - Środowiskowego z elementami Koncepcji Programowej i Programem Funkcjonalno - Użytkowym wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zadania pod nazwą: „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła)/węzeł Stary Śleszów (z węzłem) i budowa drogi ekspresowej S5 Sobótka - Bolków” - w zakresie autostrady A4. W Protokole tym do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zarekomendowany został wariant 1 autostrady A4 – rozbudowa istniejącego śladu A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła).
207.	Urząd Miejski Wrocławia	STR. 87 pkt 5.2. tiret 8	- uwzględnienie w dokumentach planistycznych rzeczywistych parametrów technicznych dróg krajowych i wojewódzkich (...)	Ten zapis sugerujemy ograniczyć do nowych dróg na obszarach pozamiejskich, ponieważ parametry techniczne dróg krajowych na terenie miasta zwykle są nie do osiągnięcia, w starych jak i nowych przebiegach – przepisy pozwalają też na odstępstwa i inne traktowanie takich ulic	Czy ten zapis w ogóle nie jest zbyt szczegółowy jak na strategię?	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
208.	Urząd Miejski Wrocławia	STR. 87 pkt 5.2. tiret 11	- utrzymanie rezerw terenowych na cele transportowe miejsc po byłych portach rzecznych towarowych i pasażerskich na Odrze	- to dyskusyjny zapis – bo wszystkie tereny we Wrocławiu zamieniane są na inne przeznaczenia. Na terenie Wrocławia pozostaje wyłącznie Port Miejski przy Kleczkowskiej – wymaga rozmowy z WPL.		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Zapis ma na celu zabezpieczenie tych terenów właśnie z uwagi na zmieniające się przeznaczenie i zupełną eliminację w przyszłości funkcji transportowej.
209.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska	5.3. Zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwo kulturowe, s. 87	wyznaczanie w obrębie obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo, obszarów pełniących funkcje powiązań przyrodniczo-środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony najcenniejszych terenów, do których należą m.in.: trwałe użytki zielone, lasy, zadrzewienia i zakrzewienia, drzewa i aleje, wody powierzchniowe, grunty orne;	wyznaczanie w obrębie obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo, obszarów pełniących funkcje powiązań przyrodniczo-środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony najcenniejszych terenów, do których należą m.in.: trwałe użytki zielone, lasy, zadrzewienia i zakrzewienia, drzewa i aleje, wody powierzchniowe, ze szczególnym wskazaniem na mokradła i torfowiska grunty orne;	Mokradła i torfowiska stanowią szczególnie ważny element środowiska, wypływający również na nasze (człowieka) środowisko życia poprzez funkcje retencyjne i zapobiegania suszy.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
210.	Urząd Miejski Wrocławia	5.2. POWIĄZANIA TRANSPORTOWE (s. 87)	utrzymanie rezerwy terenowej na potrzeby utworzenia multimodalnego portu na Odrze w rejonie Rędzina, - utrzymanie rezerw terenowych na cele transportowe miejsc po byłych portach rzecznych towarowych i pasażerskich na Odrze	Proponuje się utrzymać zapis: Utrzymanie rezerw terenowych na cele transportowe miejsc po byłych portach rzecznych towarowych i pasażerskich na Odrze	Tym sposobem pozostawiamy na przyszłość możliwość reaktywacji portów miejskich, nawet jeśli ich funkcja będzie mocno przekształcona lub zmieni charakter na inny rodzaj żeglugi.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
211.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 87	„- zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych województwa (m.in. poprzez wykluczenia lokalizowania instalacji wykorzystujących OZE)”	Proponowana zmiana: „- zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych województwa (m.in. poprzez wykluczenia lokalizowania instalacji wykorzystujących OZE)”	Istotne jest wskazanie także na zagrożenia dla siedlisk roślinnych i zwierzęcych a nie jedynie walorów estetycznych krajobrazu.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
212.	Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska	5.2. Powiązania transportowe, s. 86, 87 /5.5. Zmiany klimatu i bezpieczeństwo energetyczne, s. 94	uwzględnienie powiązań ponadlokalnych tworzących główną oś dla realizacji tras rowerowych w ramach Cyklostrady Dolnośląskiej, zgodnie ze standardami technicznymi trwale zaburzenia stosunków wodnych i silnie zagrożą wodozależnym ekosystemem dolinowym	W ramach powiązań transportowych i polityki rowerowej (s. 86) wskazano „uwzględnienie powiązań ponadlokalnych tworzących główną oś dla realizacji tras rowerowych w ramach Cyklostrady Dolnośląskiej, zgodnie ze standardami technicznymi”. Jest to ograniczenie perspektywy ponadlokalnego transportu rowerowego tylko do tej trasy, zaś idąc za dobrym przykładem sąsiadów z naszej zachodniej granicy można dodać rekomendację dla powstania odseparowanych dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych/wojewódzkich (też w kontekście rosnącej liczby rowerów elektrycznych pozwalających pokonywać dłuższe dystanse nie tylko rekreacyjnie). Podkreślono w strategii wyzwanie dotyczące planów krajowych w zakresie kaskadyzacji Odry, które „w efekcie spowodują trwałe zaburzenia stosunków wodnych i silnie zagrożą wodozależnym ekosystemem dolinowym” oraz podkreślono rolę renaturyzacji cieków wodnych, też w kontekście zagrożeń powodziowych (ujęcie w dokumentach planistycznych terenów zalewowych). Sprzeczne z tym jest wskazanie jako powiązań transportowych (s. 87) utrzymania rezerw terenowych dla multimodalnego portu w Rędzinie oraz w innych miejscach po byłych portach rzecznych, ale bez wskazania przy tym na możliwość przekształcenia tych terenów dla np. turystyki (w przyszłości, w zależności od ostatecznych decyzji dotyczących żeglugi transportowej na Odrze). Zachowanie lub odtworzenie naturalnego charakteru cieków wskazano też w ramach działalności przeciwdziałającej zmianom klimatu (s. 94)	Rozszerzenie polityki rowerowej. Zachowanie spójności dokumentu, zachowanie kierunków rozwoju zgodnych ze współczesną wiedzą przyrodniczą i techniczną na temat cieków wodnych.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	<p>Drugi powiatowe mają głównie znaczenie lokalne, gdzie często ruch pojazdów jest na tyle mały, że podróże rowerem mogą odbywać się po drodze na zasadach ogólnych (brak pomiarów w ramach GPR).</p> <p>Wskazana rekomendacja ma na celu ochronę terenów po byłych portach na Odrze na cele transportowe (ruch towarowy/pasażerski), natomiast wskazanie Rędzina jest spójne z zapisami obowiązującego SUIKZP Wrocławia.</p>
213.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 90	Wyniki badań wskazują na potencjał wód geotermalnych województwa. Zasoby te mogą być wykorzystane do produkcji energii cieplnej, celów rekreacyjnych oraz leczniczych. Podstawowe kwestie dotyczą kompleksowego badania występowania potencjału zasobów tych wód, instrumentów ich zrównoważonego wykorzystania oraz monitorowania i ochrony. Działania Samorządu Województwa w tym zakresie będą polegały na: <ul style="list-style-type: none"> Wspieraniu badań i opracowaniu bazy danych (mapy) zasobów geotermalnych, identyfikującej obszary o największym potencjale, Wspieraniu badań naukowych nad nowymi technologiami geotermalnymi i innowacjami w celu zwiększenia efektywności produkcji energii geotermalnej. 	Należałoby doprecyzować o jakich badaniach mowa, może warto odnieść się do map Państwowego Instytutu Geologicznego - https://www.pgi.gov.pl/ https://geolog.pgi.gov.pl/ Dobrze byłoby nieco dokładniej wskazać tereny z potencjałem geotermalnym, skorzystając już z jakichś badań mówiących o tym, że na Dolnym Śląsku potencjał taki istnieje	Doprecyzowanie pozwoliłoby na późniejsze lepsze alokowanie środków na badania i dalsze ewentualne inwestycje.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	częściowo uwzględniona	Obecny zapis, dotyczący wskazania badań na których oparto stwierdzenie o potencjale wód geotermalnych województwa dolnośląskiego, zostanie zmodyfikowany z uwzględnieniem propozycji wyrażonej w uwadze. Należy zaznaczyć, iż obecna ilość odwiertów nie pozwala na jednoznaczne wyznaczenie obszarów perspektywicznych pod rozwój geotermii, stąd nie jest możliwe dokładniejsze wskazanie potencjalnych terenów pod rozwój.
214.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 91	„- ograniczanie przeznaczania kompleksów gleb najwyższej jakości na cele nierolnicze, w tym na zabudowę mieszkaniową i usługową.”	Proponowana zmiana: „- ograniczanie przeznaczania kompleksów gleb najwyższej jakości na cele nierolnicze, w tym na zabudowę mieszkaniową i usługową oraz aktywność gospodarczą”.	Z uwagi na dynamiczny rozwój aktywności gospodarczej w regionie oraz duży udział gleb o wysokich klasach bonitacyjnych również w przypadku tej działalności powinna zostać zachowana równowaga środowiskowa.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
215.	Urząd Miejski Wrocławia	5.4. GOSPODARKA ODPADAMI I WODNO-ŚCIEKOWA (s. 92)	- prowadzenie analiz dotyczących potrzeb i możliwości realizacji zakładów termicznego przetwarzania odpadów komunalnych w województwie dolnośląskim.	- prowadzenie analiz dotyczących potrzeb i możliwości realizacji zakładów termicznego przetwarzania odpadów komunalnych w województwie dolnośląskim we współpracy z gminami.	Uzupełnienie zdania o współpracę z gminami.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
216.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 95	Mapa 16 – Obszary problemowe polityki przestrzennej – szczególnego zagrożenia powodzią.	Mapa powinna być rozszerzona również o inne zagadnienia problemowe wymienione w rozdziale.	Ograniczenie się jedynie do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest bardzo wąskim potraktowaniem tematu, tym bardziej że rozdział ma tytuł: „Zmiany klimatu i bezpieczeństwo energetyczne”.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	Kluczowe zagadnienia i problemy w zakresie zmian klimatu i bezpieczeństwa energetycznego, ujęte w rozdziale którego dotyczy uwaga, zostały przedstawione na kilku mapach, w tym Mapie 16 dotyczącej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, dla lepszej czytelności informacji
217.	Urząd Miejski Wrocławia	str. 97	- uznanie osiągnięcia neutralności klimatycznej, w oparciu o transformację energetyczną, jako fundamentalnego priorytetu we wszystkich podejmowanych działaniach oraz decyzjach o sposobie wykorzystania środków finansowych, w oparciu o cele i polityki krajowe, wynikające z polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej.	Do rozważenia jest użycie w kontekście tego zadania/działania słowa „fundamentalnego”. Biorąc pod uwagę, jak szeroki zakres ma cała strategia, raczej nie powinno się używać tak mocnego słowa – lepiej napisać „jednego z kluczowych” bowiem inne opisywane w strategii aspekty neutralności klimatycznej są również istotne i ciężko je deprecjonować.		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
218.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 98	5.6 Górski obszar funkcjonalny.	Propozycja opisanie również wyzwań dla pozostałych obszarów funkcjonalnych w województwie.	Strategia województwa powinna adresować cele działań dla wszystkich obszarów funkcjonalnych na swoim terenie. Jak jest uzasadnienie tego, że obszar ten został potraktowany w szczególny sposób ?	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
219.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 98	„- wspieranie ograniczania niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków poprzez kampanie informacyjno-edukacyjne i propagowanie dobrych wzorców,”	Proponowane zmiana: „- wspieranie ograniczania niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej budynków poprzez kampanie informacyjno-edukacyjne i propagowanie dobrych wzorców organizacyjnych oraz poprzez tworzenie odpowiednich instrumentów finansowych dla samorządów lokalnych i bezpośrednio dla mieszkańców.”	Na obecnym i przyszłym etapie transformacji energetycznej istotne jest mocniejsze wsparcie organizacyjne samorządów i mieszkańców (np. poprzez system doradztwa czy szybkich ścieżek pozyskiwania środków) ale także tworzenie lokalnych instrumentów finansowych wspierających proces transformacji na poziomie samorządowym i indywidualnym.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
220.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 102	„Priorytetowe w tym zakresie jest stworzenie podstaw organizacji przestrzennej obsługi rolnictwa, służącej zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego oraz pobudzeniu niskotowarowego rolnictwa opartego na przedsiębiorczości lokalnej i społecznej, wykorzystującej lokalne potencjały. (...) Ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej na poziomie lokalnym: (...) - zaplanowanie i uwzględnienie w aktach planowania przestrzennego stref żywicielskich, w szczególności wokół miast powyżej 20 tys. mieszkańców, jako elementów zagospodarowania gwarantujących bezpieczeństwo żywnościowe obszarów miejskich”.	Zapis związany z uwzględnieniem w aktach planowania stref żywicielskich wokół miast powyżej 20 tys. odnosi się w dokumencie wyłącznie do GOFu. W kontekście wskazanej na str. 64 Strategii potrzeby dbałości o lokalne łańcuchy dostaw i wynikającej ze Strategii UE „od pola do stołu” potrzeby skracania tych łańcuchów, zasadne wydaje się uwzględnienie zapisów nie tylko w odniesieniu do GOF, ale do całego regionu.	Skrócenie łańcuchów dostaw jest wspomniane w Strategii UE „od pola do stołu” i było wielokrotnie podnoszone w trakcie pandemii COVID-19.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
221.	Urząd Miejski Wrocławia	s. 104		<p>Dodatkowo należy wskazać jako OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne.</p> <p>Są to obszary do strategicznej interwencji zarówno na rzecz wzmocnienia już istniejącego potencjału, jak i rozwiązania lub reagowania w ramach obszarów problemowych. W ostatnich latach w polityce europejskiej następuje przechodzenie od podejścia sektorowego do zintegrowanego podejścia terytorialnego. Znajduje to wyraz w ukierunkowaniu polityki spójności na wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów określonych funkcjonalnie, współpracę na poziomie lokalnym pomiędzy partnerami z obszarów miejskich i wiejskich, integrację działań publicznych w wymiarze przestrzennym oraz wielopoziomowy system zarządzania.</p> <p>Są to układ osadniczy ciągly przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek (gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich) i składający się ze zwartej obszar miejskiego oraz powiązanej z nim funkcjonalnie strefy zurbanizowanej.</p> <p>W szczególności specyficznym obszarem jest Wrocławski Obszar Funkcjonalny, który posiada cechy metropolitalne. Widoczne są wyraźne powiązania funkcjonalne i przestrzenne głównego ośrodka z otoczeniem, wzrost znaczenia ośrodka w kontekście całego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego, który poprzez swoje oddziaływanie daje potencjalne możliwości rozwoju i współpracy także z całym regionem Dolnego Śląska,</p>		31.05.2024	UMWD	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Częściowo uwzględniona	MOF zostały wskazane jako OSI w podrozdziale 6.2. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że trwają obecnie prace związane z aktualizacją i opracowaniem najważniejszych dokumentów strategicznych kraju, w tym m.in. średniookresowej strategii rozwoju kraju i Konceptji Rozwoju Kraju 2050. Trwają również prace w Ministerstwie Funduszy i Polityki Rozwoju nad wytycznymi w zakresie wyznaczania obszarów strategicznej interwencji w kraju. Nie jest znany jeszcze ich ostateczny kształt. Wobec powyższego Zarząd Województwa zamierza wstrzymać się z delimitacją OSI na terenie województwa do czasu publikacji ww. wytycznych i aktualizacji dokumentów strategicznych szczebla krajowego.
222.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 116	„2. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), w tym środki dystrybuowane w ramach programu regionalnego - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, a także kolejnych programów po 2027 roku;”	Proponowana zmiana: „2. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), w tym środki dystrybuowane w ramach programu regionalnego - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, a także kolejnych programów po 2027 roku, w tym ze Społecznego Funduszu Klimatycznego.”	W Parlamencie Europejskim trwają prace nad nowym instrumentem finansowym mającym zapewnić sprawiedliwą transformację klimatyczną, dlatego warto o tym wspomnieć https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/na-czym-bedzie-polegal-ets2-czym-jest-spoeczny-fundusz-klimatyczny-14840.html	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
223.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 60			Niwelowanie wewnątrzregionalnych dysproporcji rozwojowych jest nierzalnym celem. Proponuje się następującą redakcję tego celu: „Zwiększanie spójności gospodarczej i społecznej regionu”.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Nazwa celu została wypracowana w drodze dyskusji interesariuszy i uwzględnia liczne, często trudne do pogodzenia sugestie związane z jego brzmieniem. Obecnie zaproponowany zapis oddaje istotę zgłoszonej uwagi.
224.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 24-25			Dane dotyczące zaludnienia nie uwzględniają różnic pomiędzy różnym dostępnymi statystykami, wynikającymi z zastosowania odmiennych metodologii. Pominięcie tego zagadnienia należy uznać za słabość dokumentu. Zastrzeżenia musi budzić także brak wskazania źródła danych wykorzystywanych w dokumencie. Wyróżnienie na mapie nr 9 obszarów wzrostu i stagnacji zaludnienia wymaga korekty: termin stagnacja opisuje brak zmian, tymczasem mapa pokazuje obszary spadku zaludnienia. Zastąpić stagnację	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
225.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 33			Wskazane jest wyodrębnienie sekcji PKD informacji i komunikacji z działań usługowych m.in. transport i gastronomię ze względu na innowacyjny charakter wielu przedsięwzięć z obszaru informacji i komunikacji i o ich braku w przypadku innych działań o charakterze usługowym.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
226.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 34 i 55			34: W całym akapicie o rolnictwie kompletny brak odniesienia się do rozwoju obszarów nowych winnic. 55: W szansach dotyczących Rolnictwa brak odniesienia do dynamicznego rozwoju sektora "winnego”.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
227.	Urząd Miejski Wrocławia	Str.36			Brak jakichkolwiek danych liczbowych o udziale nakładów na B+R w relacji do PKB oraz udziale personelu B+R i badaczy w relacji do pracujących ogółem.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
228.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 38-39			Konieczne wskazanie przyczyn niskiego wzrostu dochodów województwa ogółem i per capita	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Szczegółowe określenie bezpośrednich przyczyn niskiej dynamiki wzrostu dochodów województwa dolnośląskiego, w ujęciu bezwzględnym jak i względnym, na podstawie danych pochodzących głównie ze statystyki publicznej jest bardzo trudne. Wiele innych wskaźników społeczno-gospodarczych analizowanych na poziomie województw wskazuje na silną pozycję regionu na tle pozostałych województw. Można jednak wskazać, rozbijając dochody województw na poszczególne składowe, że sytuacja ta jest w głównej mierze następstwem słabej dynamiki dochodów własnych oraz spadku wartości dotacji dla województwa w latach 2016-2021. Spadek wartości dotacji w wymienionym przedziale czasowym zaobserwowano tylko w 4 regionach. Powyższe stwierdzenie zostało dodane do tekstu rozdziału.
229.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 43			Wskazać na jakim obszarze przekraczany są wielokrotnie normy stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu. Brak tego wskazania sugeruje, że problem występuje na terenie całego regionu, a przynajmniej znacznej jego części.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Rozkład przestrzenny zanieczyszczeń został przedstawiony w "Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa dolnośląskiego na potrzeby opracowania Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego" na rys. nr 20 (rozkład na tle Europy), rys. 21 (rozkład na tle Polski) oraz rys. 22 (rozkład zanieczyszczeń w województwie). Diagnoza jest obowiązkową częścią Strategii i stanowi wraz z wnioskami z Diagnozy jego merytoryczną podstawę do formułowania części kierunkowej Strategii. W tym przypadku, nie znajduje się uzasadnienia do przedstawiania map z rozkładem zanieczyszczeń w części kierunkowej.
230.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 46			Trasa S 3 będzie ukończona w tym roku. Nie ma sensu określenia jej jako szansy w przyszłości. Brakuje natomiast jakiegokolwiek wzmianki o S 5.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
231.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 47			Postulat zmniejszenia ograniczeń tonażowych (DMC) dla pojazdów ciężarowych w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich w miejscach przekraczania granicy polsko-czeskiej dla celów lokalnych przedsiębiorców narusza zasadę równości podmiotów gospodarczych. Jednoczesna lokalizacja lotnisk w Jeleniej Górze i Jeżowie Sudeckim jest nierealistycznym projektem.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Wykreślono zapis dot. ograniczeń tonażowych. Natomiast wskazane lotniska są lotniskami istniejącymi zgodnie z Wykazem lotnisk wpisanych do rejestru lotnisk cywilnych na dzień 25 października 2023 r. prowadzonym przez Urząd Lotnictwa Cywilnego.
232.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 48			Związek katastrofy ekologicznej z 2022 r. z rozwojem żeglugi śródlądowej na ODW jest mocno dyskusyjny. Mocno niepokojący jest brak odniesienia się do zaniechania eksploatacji pokładów węgla brunatnego w Worku Turoszowskim – zwłaszcza w kontekście niedawno przyjętej przez Zarząd Województwa Strategii energetycznej, która odnosi się do dążenia do neutralności klimatycznej regionu.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Strategia nawiązuje do realizacji celów i kierunków działań określonych w przyjętej przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego „Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunkach wsparcia sektora energetycznego” i wskazuje jako wyzwanie zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego regionu opartego na transformacji systemu energetycznego i odejściu od spalania ograniczonych zasobów paliw kopalnych (węgla oraz gazu ziemnego). W odniesieniu do rozwoju żeglugi, należy mieć na uwadze, że wraz z globalnym ociepleniem, rośnie prawdopodobieństwo przedłużających się okresów niskich przepływów wody, co zwiększa ryzyko i konsekwencje podobnych katastrof ekologicznych zwłaszcza tam, gdzie rzeki zostały silnie zmodyfikowane w celu ułatwienia żeglugi i działalności przemysłowej.
233.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 49			Ujemne saldo migracji nie jest problemem wszystkich subregionów województwa. Zapis powinien być zmodyfikowany. Zapis o spadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w relacji do średniej Polski nie jest istotną informacją; wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w większości województw ma związek z ich depopulacją. Wskazana jest rezygnacja z tego zapisu.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Modyfikacja zapisów dot. ujemnego salda migracji. Uwaga nieuwzględniona w zakresie dot. mieszkalnictwa. Spadek przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w relacji do średniej krajowej może być istotną informacją z kilku powodów: - ze względu na politykę mieszkaniową, za którą odpowiadają władze publiczne na poziomie centralnym i lokalnym (np. wsparcie dla budownictwa mieszkaniowego); - ogólna sytuacja ekonomiczna mieszkańców; - odzwierciedlenie zmieniających się trendów na rynku nieruchomości; Wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej w większości województw może mieć związek z ich depopulacją, ale nie jest łatwy w interpretacji i może zależeć od wielu czynników: - zwiększone standardy życia; - miejskie obszary mogą się rozwijać i przyciągać mieszkańców, którzy kupują większe mieszkania; - starsze osoby preferują większe domy, które już posiadają

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
234.	Urząd Miejski Wrocławia	Str. 51			Uzupełnić zapis wyzwania "wzrastająca konkurencja innych aktywności (w tym wirtualnych) wobec sportu" o następujący wniosek "„czego konsekwencją są niekorzystne wskaźniki sprawności fizycznej dzieci i młodzieży". W wyzwaniach dotyczących ochrony zdrowia dodać nowy punkt: „Nasilający się problem z brakiem dostępności do lekarzy specjalistów”.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Dodano w Wyzwaniach dot. Sportu: "nadużywanie sprzętów elektronicznych, szczególnie przez dzieci i młodzież budujące złe nawyki, szczególnie tych dotyczących ograniczenia aktywności sportowej i integracji społecznej" W wyzwaniach dot. Ochrony zdrowia doadno: "zapobieganie problemom z brakiem dostępności do lekarzy specjalistów”.
235.	Urząd Miejski Wrocławia	Str.54			W wyzwaniach dotyczących rynku pracy dodać punkt: „aktywizacja zawodowa osób przedwcześnie opuszczających rynek pracy”. Zapis "usilna całoroczna baza uzdrowskowa i wypoczynkowa" jest niezbyt fortunny. Sezonowość i szczególna kumulacja ruchu turystycznego w weekendy i dni świąteczne jest zjawiskiem nie do uniknięcia. Wskazana jest rezygnacja z tego wyzwania.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
236.	Jerzy Zębik, Urząd Miasta Jelenia Góra, jzebik@jeleniagora.pl, tel. 783295312	5.1 System osadniczy i kształtowanie struktur osadniczych – str.: 82-83	Bazując na wysokiej atrakcyjności turystycznej województwa, w tym uzdrowskiej, za priorytet w tej dziedzinie postawiono zrównoważony rozwój turystyki jakościowej, w miejsce turystyki masowej, zniwelowanie silnej presji i przeciążenia poszczególnych ośrodków, a także promocję i wzmocnienie turystycznej marki województwa. W tym celu Samorząd Województwa będzie prowadził m.in. poniższe działania: - racjonalne zarządzanie infrastrukturą turystyczną, np. poprzez wprowadzenie dyfuzyjnego modelu promocji turystyki, tj. deglomerację ruchu turystycznego, przeniesienie działań promocyjnych z głównych ośrodków turystycznych województwa na mniejsze ośrodki czy obszary, mniej obciążone turystycznie oraz wyprzedzająco odpowiednie wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną i towarzyszącą	Zaproponowany zapis w zakresie przeniesienia działań promocyjnych w celach deglomeracji ruchu turystycznego jest niedookreślony. W treści powinien zostać doprecyzowany i opierać się na poszerzeniu działań na ośrodki obsługi ruchu turystycznego czy predysponowane do rozwoju turystyki I,II czy III stopnia. Wskazanie działań promocyjnych oprócz głównych ośrodków, winno kłaść nacisk i uwzględniać przede wszystkim walory przyrodnicze i kulturowe, nowe atrakcje turystyczne, zwłaszcza w sferze edukacji przyrodniczej czy działalności uzdrowskiej (przyrodoleczniczej)	Ośrodki najwyższej presji turystycznej znajdujące się w Górskim Obszarze Funkcjonalnym są obszarem o największej atrakcyjności turystyczno-krajoznawczej, infrastrukturze noclegowej i gastronomicznej, będącej tzw. elementem kluczowym w wyborze destynacji. Rozszerzenie działań marketingowych na nowe ośrodki obsługi ruchu turystycznego czy predysponowane do rozwoju turystyki (patrzac również pod kątem dostępności komunikacyjnej) nie sposób ukazać marketingowo inaczej niż w kontekście wspólnego obszaru Karkonoszy i Gór Izerskich. Takie kompleksowe podejście do regionu wydaje się z punktu efektywności dotarcia do klienta oraz poszukiwania przez niego nowych form wypoczynku, oferty pobytowej, bliskości/ dostępności walorów przyrodniczych czy atrakcji najbardziej ekonomiczne i zasadne.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	"Przeniesienie" działań promocyjnych zostanie zamienione na "rozszerzenie" działań promocyjnych (w szczególności na ośrodki obsługi ruchu turystycznego czy predysponowane do rozwoju turystyki I,II czy III stopnia).
237.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przestrzennej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Zagrożenia naturalne i zmiany klimatu, s. 42		W wyzwaniach uzupełnienie o: - zapobieganie zagrożeniom ze strony zbiornika Żelazny Most - zapobieganie zagrożeniom i rekultywacja terenów kopalni Turów	Ograniczono się do zagrożeń naturalnych pomijając te spowodowane działalnością człowieka. Pominęto kluczowe problemy ekologiczne w regionie	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
238.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przestrzennej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Transport, s. 46		W szansach brak zapisów dotyczących kluczowych inwestycji (oprócz S3 i S8): - zwiększenia przepustowości A4, - budowy S5 Sobótka - Bolków - przebudowy DK 94 i 36 Wrocław – Lubin - Trasy Sudeckiej	Kluczowe elementy regionalnej sieci drogowej zawarte w zapisach PZPWD jak i w Planie Rozwoju Sieci Drogowej WD.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Częściowo uwzględniona	Przebudowa DK 94 i 36 Wrocław – Lubin jest istotną inwestycją wskazaną w Rządowym Programie Budowy Dróg Krajowych, jednak zapis ma na celu podkreślenie poprawy dostępności południowej części województwa.
239.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przestrzennej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Demografia i mieszkalnictwo, s. 48		W wyzwaniach dot. zasobów mieszkaniowych uzupełnić:- największe w skali kraju obciążenie zabytkową i zdekapitalizowaną substancją komunalną	Szczególnie miasta na terenie Sudetów mają najwyższy odsetek mieszkań komunalnych w skali całej Polski (np. Wałbrzych, Kamienna Góra, Kowary, Nowa Ruda itp.).	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
240.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przestrzennej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Szkolnictwo wyższe, s. 49		W szansach: - funkcjonowanie szkół wyższych w ośrodkach subregionalnych W wyzwaniach: - rozwój szkół wyższych poza stolicą regionu	Dostrzeżono tylko wrocławskie uczelnie, zapominając o jednostkach w ośrodkach subregionalnych (Jeleniej Górze, Wałbrzychu, Legnicy, Lubinie, Głogowie, Kłodzku).	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
241.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przestrzennej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo, s. 50		W wyzwaniach: - kreowanie regionalnej polityki zdrowotnej, opartej na współpracy i koordynacji działań istniejących placówek (kopetycja).	Abdykacja województwa jako aktywnego kreatora polityki zdrowotnej i sieci placówek szpitalnych. Szpitale zamiast współpracować, konkurują ze sobą.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
242.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Bezpieczeństwo, s. 51		W wyzwaniach: - stworzenie skutecznego systemu zarządzania kryzysowego	System zarządzania kryzysowego (czy obrony cywilnej) nie został należycie włączony w ostatnie kryzysy (uchodźcy, zagrożenie działaniami paramilitarnymi). Rola przygotowania do działań w sytuacji zagrożeń będzie wzrastała.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
243.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Szanse i Wyzwania Finanse jednostek samorządu terytorialnego		W wyzwaniach - duża dysproporcja w dochodach na 1 mieszk. między gminami	Wskazano na ogólnie wysoką średnią, lecz nie wskazano na jedne z największych w kraju dysproporcji między poszczególnymi gminami. W regionie znajdują się gminy o najwyższych dochodach w kraju, jednocześnie są i takie, które są w grupie o najniższych dochodach.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
244.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Cele rozwoju województwa dolnośląskiego (tabela) s. 60-62	Cel: „Niwelowanie wewnętrznych dysproporcji rozwojowych” został zaprogramowany jako cel horyzontalny	Potraktowanie tego celu strategicznego jak 3 pozostałe i uzupełnienie tabeli i kolumnę operacjonalizującą kierunki działań.	W dotychczasowym kształcie cel ma wartość deklaracyjną i nie realizuje zasady rozwoju zorientowanego terytorialnie i ekonomii kontekstowej. W efekcie strategia nie gwarantuje ram wsparcia dla regionów problemowych (np. Górskiego Obszaru Problemowego (Sudetów)). Wszystkie kierunki działań mają moc obowiązującą na terenie całego województwa, co z punktu widzenia zasad interwencji strategicznej jest błędem.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Zgodnie z zapisami projektu SRWD 2030+ "Zmniejszenie wewnętrznych różnic w poziomie rozwoju i konkurencyjności oraz wyrównywanie ekonomicznych i społecznych warunków funkcjonowania i rozwoju lokalnych społeczności traktować należy jako cel nadrzędny Strategii. Jego realizacja jest nierozdzielnie związana z pozostałymi celami strategicznymi sformułowanymi w tym dokumencie. Niwelowanie wewnętrznych dysproporcji rozwojowych nastąpić będzie bowiem poprzez realizację przedsięwzięć wpisujących się w kierunki działań wskazane w Strategii". Uważamy, że uzasadnione jest traktowanie tego celu na innych zasadach niż pozostałe cele strategiczne, bez określania dodatkowych kierunków działań. Pozostałe cele strategiczne mają realny wpływ na realizację tego celu horyzontalnego.
245.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, mapa 11, s. 75	Mapa jest diagnozą stanu struktury przestrzennej województwa	Przeformułowanie mapy tak, by była modelem, ilustrującym założenia ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa w wersji graficznej nie operacjonalizuje terytorialnie działań strategicznych. Jego zapisy nie korespondują z kierunkami działań w strategii (słaba integracja). Występuje także nieścisłość pomiędzy częścią tekstową a modelem	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
246.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Obszary strategicznej interwencji, Miejskie obszary funkcjonalne s. 103-107	OSI obejmują 100% obszaru województwa co wypacza nieco ideę podejścia terytorialnego.	Likwidacja: - IIT (subregionu wrocławskiego) Uwzględnienie OSI: - Górski Obszar Problemowy Sudetów, - Północny Obszar Problemowy (gminy zagrożone trwałą marginalizacją	Brak uwzględnienia obszaru sudeckiego, oraz obszarów zmarginalizowanych (wchodzą one w skład innych ZIT i IIT-ów, których założeniem jest koordynacja działań w obszarach funkcjonalnych miast).	31.05.2024	UMWD	Obszary strategicznej interwencji na obszarze województwa	Nieuwzględniona	Głównym celem podejścia terytorialnego w perspektywie 2021-2027 jest objęcie całego obszaru województwa dolnośląskiego narzędziami terytorialnymi – zintegrowanymi inwestycjami terytorialnymi i innym instrumentem terytorialnym. Te narzędzia w oparciu o wyznaczone miejskie obszary funkcjonalne, dzięki pozyskiwanym funduszom europejskim i projektem wskazanym w dokumentach strategicznych mogą wpłynąć na rozwój społeczny i gospodarczy regionu. Niezasadne jest wskazane w uwadze zlikwidowanie IIT Subregionu Wrocławskiego. Należy zauważyć, że proces uformowania się instrumentów terytorialnych, rozpoczęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, był inicjatywą oddolną – poszczególni władze, interesariusze jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego zawiązali współpracę na rzecz wspólnego rozwiązywania problemów i wspierania potrzeb, potencjałów danych obszarów. Fakt występowania OSI (obszarów problemowych, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją czy np. miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze) jest bezsporny, niemniej jednak nie wchodzi one w formalne struktury funkcjonowania związków ZIT/IIT.
247.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Współpraca przy realizacji strategii, s. 112-112		Wprowadzenie zapisu o mechanizmach multigovernance przy realizacji strategii, który wyrażałby się systemowym tworzeniem Komitetów z reprezentantów poszczególnych interesariuszy (wszystkich szczebli samorządu, administracji rządowej, przedsiębiorców, NGO's itp.), Wskazywanych nie przez marszałka tylko delegowanych przez organizacje przedstawicielskie.	Bardzo dużo ogólnych deklaracji współpracy bez konkretnego nakreślenia np. systemu oceny wniosków. Nie ma zobowiązania do tworzenia takich komitetów z udziałem przedstawicieli poszczególnych grup interesariuszy. Otwarte pole do nominacji politycznych z pozycji zarządu województwa.	31.05.2024	UMWD	System realizacji Strategii	Nieuwzględniona	Zarząd Województwa nie jest jedynym organem decydującym o składzie komitetów monitorujących. Jednakże komitety monitorujące działają przy poszczególnych programach, a strategia rozwoju województwa nie jest właściwym dokumentem do określania konkretnych kwestii związanych z wdrażaniem programów. Istnieją wytyczne opracowywane na szczeblu ministerialnym, z których wynika sposób powoływania składu takich podmiotów.
248.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania, s. 114-115		Uwzględnienie środków z KPO	Brak wskazania na środki z KPO, które stanowią pokaźne źródło finansowania działań także na poziomie regionalnym.	31.05.2024	UMWD	Ramy finansowe	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
249.	Marian Kachniarz Instytut Gospodarki Przemysłowej UPWr marian.kachniarz@upwr.edu.pl +48 663 918 208	Monitoring i ewaluacja strategii, s. 115 - 118		Dodanie akapitów z konkretnym wskazaniem roli jaką będzie miał Regionalny zespół roboczy ds. SRWD 2030 w opiniowaniu poszczególnych instrumentów ewaluacji.	W ewaluacji twierdzi się, że Regionalny zespół roboczy ds. SRWD 2030+ stanowi natomiast główne gremium opiniodawczo-doradcze oraz eksperckie dla Zarządu Województwa Dolnośląskiego, lecz instrumenty ewaluacji np. Raport o stanie województwa, nie wymaga (i nie zakłada) włączenia tego gremium do ewaluacji on-going i ex-post.	31.05.2024	IRT	Monitoring i ewaluacja SRWD 2030+	Uwzględniona	
250.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	WNIOSKI Z DIAGNOZY Mapa 1. Położenie Dolnego Śląska na tle Europy – str.11	Mapa 1	Proponuj e się dodanie okręgów o promieniu 500, 1000 i 1500 km	Lepiej pokazane będą powiązania WD z otoczeniem	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
251.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	1.1.1.ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE Obszary chronione Str. 15	...Zarówno w województwie dolnośląskim (...) praktycznie nie tworzy się nowych wielkoobszarowych obiektów objętych ochroną...	Proponuj e się dodanie tekstu po tym zdaniu: Nielicznymi działaniami w tym zakresie były opracowanie obywatelskiej koncepcji utworzenia Izerskiego Parku Kraj-obrazowego (Fundacja Karkonoska, 2019) oraz społeczna inicjatywa powiększenia Karkonoskiego Parku Narodowego w rejonie Piechowic z 2022 r.	Uwzględnione zostaną chyba jedne tego typu inicjatywy społeczne	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Informacja w tekście Strategii dotyczy braku formalnie utworzonych obszarów poprzez powoływanie ich uchwałami właściwych organów, nie dotyczy natomiast społecznych i oddolnych inicjatyw.
252.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jak wyżej (jw.) Zasoby kulturowe Str. 17	... W regionie występuje największa w skali kraju liczba	Proponuj e się dodanie tekstu po tym zdaniu: W wielu przypadkach ich stan jest dobry lub zadowalający, jednakże znaczna liczba obiektów, w tym bardzo duży odsetek zabytkowych domów mieszkalnych wymaga podjęcia ich kompleksowych remontów.	Potrzebne jest dodanie tej uwagi dla uzyskania prawidłowego obrazu zasobów kulturowych	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
253.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. Zasoby kulturowe Str. 17	... O wysokim potencjale dziedzictwa materialnego...	Proponuj e się dodanie tekstu po tym zdaniu: Jednakże wspomniana wcześniej presja urbanistyczna na najbardziej atrakcyjne dla turystyki miejscowości, szczególnie położone w paśmie ziem górskich, doprowadziła od bardzo negatywnych zmian w ich krajobrazie kulturowym, a nawet do jego zdewastowania.	Jw.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	W akapicie Obszary narażone na presję środowiskową jest obszerna informacja na temat presji urbanistycznej występującej na obszarach górskich, dlatego nie jest konieczne ponowne podnoszenie tej kwestii w odniesieniu do zasobów kulturowych.
254.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	1.1.5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINACH Str. 23	Władze jednostek samorządu terytorialnego (...) koniecznością uchwalenia planu ogólnego gminy w formie danych przestrzennych do końca 2025 roku.	Proponuj e się dodanie tekstu po tym zdaniu: Termin ten powinien jednakże być przesunięty w ramach koniecznej nowelizacji obowiązującego prawa dla prowadzenia polityki rozwoju i prawa dla planowania przestrzennego, gdyż zarówno władze samorządowe jak i środowiska zawodowe stoją na stanowisku, że zadanie to jest zarówno trudne do realizacji jako element budowy zintegrowanego systemu planowania rozwoju zarówno na poziomie lokalnym jak i regionalnym jak i także nierealne do wykonania w ww. terminie.	Konieczne jest zwrócenie na ten aspekt uwagi, gdyż strategia rozwoju województwa ma być ważnym elementem ww. systemu; nowa strategia rozwoju województwa powinna być podstawą dla opiniowania strategii gminnych i dlatego też jej przygotowanie powinno wyprzedzać opracowanie spójnych z nią strategii dla gmin; w innym przypadku trudno mówić o budowaniu zintegrowanego systemu rozwoju regionu i gmin.	31.05.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	W związku z innymi uwagami dotyczącymi tego podrozdziału ten fragment dotyczący planowania przestrzennego w gminach zostanie przededagowany w całości. Niemniej jednak przytoczona argumentacja zostanie uwzględniona.
255.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	1.4. SZANSE I WYZWANIA DLA ROZWOJU WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO Str. 41-57	>cały rozdział	Proponuje się przededagowania w zasadzie większości zapisów komunikujących o stanie kolejnego, wskazanego elementu zagospodarowania, czy poziomu rozwoju w taki sposób, by zapisy te wskazywały na rzeczywistość „szanse na coś” czy „wyzwanie obejmujące coś”; przykładowo 1. zapis mógłby wtedy brzmieć np. tak: „wykorzystanie dużego udziału lasów ochronnych w ogólnej powierzchni gruntów leśnych dla wzmocnienia ochrony krajobrazu, retencji wody” (a nie tylko: „duży udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni gruntów leśnych”...)	Zmiana dotychczasowych zapisów pozwoli na właściwe odczytanie intencji autorów opracowania, którzy powinni zawrzeć w rozdziale 1.4 adekwatne treści do jego tytułu.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
256.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	2. WIZJA I MISJA WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO Str. 59	DOLNY ŚLĄSK 2030+ - DOBRY KLIMAT DLA ROZWOJU. DOLNY ŚLĄSK 2030+ regionem: OTWARTYM...	Proponuje się zmianę określenia Wizji na: Województwo dolnośląskie ze swą stolicą Wrocławiem są powszechnie rozpoznawalne jako region o chronionych, wybitnych walorach przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych, z atrakcyjnymi warunkami zamieszkiwania, pracy oraz rekreacji i wypoczynku, o wysokiej dynamice rozwoju gospodarczego i innowacyjności, a także kształcenia akademickiego i zawodowego oraz jako bezpiecznym miejscem o wysokim stopniu integracji społecznej rozwiniętej świadomości ekologicznej i obywatelskich postawach wobec kształtowania swego otoczenia.	Bardzo zdawkowe opisanie wizji rozwoju regionu z użyciem 7 przymiotników może prowadzić do bardzo różnych interpretacji ich znaczenia, nie koniecznie p	31.05.2024	UMWD	Wizja misja	Nieuwzględniona	Wizja i misja województwa zostały wypracowane w drodze dyskusji interesariuszy i uwzględniają liczne sugestie (często trudne do pogodzenia). Wizja i misja są doprecyzowane w opisie zasad horyzontalnych. Sama wizja powinna być zwięzłym hasłem.
257.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	CELE ROZWOJU WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO 2030+ Str. 61	...Ład przestrzenny i dostępność...	Proponuje się korektę tego celu na „Ład przestrzenny i spójność” i wprowadzenie takiego brzmienia konsekwentnie z 1. Kolumnie z „Zasadami horyzontalnymi”	Będzie to zgodne opisem tego celu na str. 64, a elementy po-prawy dostępności wskazane zostały w celach strategicznych w poz. 1.8, 2.3 i 3.4	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Cele strategiczne zostały wypracowane w drodze dyskusji interesariuszy i uwzględniają liczne sugestie (często trudne do pogodzenia).

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
258.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. Str.62	...po 1.9. Poprawa jakości zamieszkania	Proponuje się dodanie w 2. Kolumnie w ramach celu 1. „Zintegrowane społeczeństwo” kierunków: 10. Wzmocnienie organizacji pozarządowych 11. Wdrożenie zintegrowanego systemu planowania rozwoju 12. Zaktywizowanie współpracy międzygminnej i transgranicznej	Dla pełnej realizacji tego celu niezbędne jest wprowadzenie zaproponowanego rozszerzenia wraz z odpowiednim rozszerzeniem opisu dodatkowych kierunków	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Opis celu 1 zostanie wzbogacony o aspekty związane ze wzmocnieniem organizacji pozarządowych. Poziostale wskazane w uwadze zagadnienia są już zasygnalizowane w projekcie SRWD 2030+.
259.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. Str.62	...przed 3.1. Podniesienie świadomości ekologicznej	Proponuje się dodanie w 3. Kolumnie w ramach celu 3. „Zdrowe środowisko” korektę tego kierunków: 1) zasadnicza poprawa czystości wód i ich 2)uzyskanie wysokiego poziomu czystości powietrza	Pominięcie tych zasadniczych kierunków dla uzyskania postępów w realizacji celu 3. powinno być koniecznym poprawione, gdyż są to główne komponenty środowiska przyrodniczego	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Uzupełniony zostanie opis kierunku działania 3.10 - ochrona naturalnych zasobów strategicznych.
260.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. Str.62	3.9 Budowa regionalnego systemu powiązań przyrodniczych	Proponuje się w 3. Kolumnie w ramach celu 3. „Zdrowe środowisko” korektę tego kierunku na: Rozbudowa regionalnego systemu terenów chronionych i powiązań przyrodniczych	Zawężenie tego celu do tylko „budowy powiązań przyrodniczych” jest niewystarczające w stosunku do potrzeby wzmocnienia istniejącego już regionalnego systemu terenów chronionych	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Wskazany zapis zostanie przeformułowany.
261.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WOJ. DOLNOŚLĄSKIEGO Str.62	mapa 11	Proponuje się następujące korekty i uzupełnienia mapy o: 1) zmianę określenia „ośrodki potencjalnego rozwoju” na „ośrodki wzmocnienia ich funkcji ponadlokalnych”; 2) zmianę określenia „kurorty turystyczne” na „główne ośrodki turystyczno-wypoczynkowe”; 3) wskazanie na mapie „powiązań pomiędzy rdzeniami aglomeracji”; 4) zrezygnowanie z „powiązań do rdzeni aglomeracji” 5) zmniejszenie do tylko miejsc ewidentnej koncentracji zabudowy przysłupowej Krainy Domów Przysłupowych (to rejon Bogatyni, płd. części gm Zgorzelec, gm. Sulików i m. Zawidów); 6) wprowadzenie oznaczenia dla Doliny Pałaców i Ogrodów w rejonie Kotliny Jeleniogórskiej; 7) zmianę określenia „Krainy Rolniczej” na „Strefę Rolniczą” i jej znacznie szersze zarysowanie; 8) dodanie granic Górskiego Obszaru Funkcjonalnego (z pominięciem Bogatyni); 9) wskazanie w rejonie Bogatyni „Obszaru kierunkowej restrukturyzacji”; 10) dodanie granic powiatów i gmin	Propozycje służą koniecznemu doprecyzowaniu szeregu oznaczeń i ich zasięgów przestrzennych	31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model strategii (w szczególności mapka 11) zostanie przeformułowany, w sytuacji gdy informacje w tle zostaną w podobnym ujęciu jak dotychczas, zostanie wprowadzone oznaczenie dla Doliny Pałaców i Ogrodów w rejonie Kotliny jeleniogórskiej
262.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. str. 67	Mapa 12	Proponuje się następujące korekty i uzupełnienia mapy o: 1) mocniejsze zarysowanie obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo; 2) dodanie postulowanych, wskazanych w planie województwa pomników historii i parków kulturowych; 3) dodanie granic powiatów i gmin (przy usunięciu ich obszarowego tła)		31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	BRAK UZASADNIENIA Z IRT
263.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. str. 68	Mapa 13	Proponuje się następujące korekty i uzupełnienia mapy o: 1)dostosowanie wielkości oznaczeń w legendzie do tych użytych na rysunku (m. in . węzłów miejskich); 2)oznaczenie węzłów transportowo-przesiadkowych w kolorze czerwonym (by były czytelne!); 3) wskazanie trasy Cykolstrady np. zielonym kolorem (by była czytelna!); 4) dodanie granic powiatów i gmin (przy usunięciu ich obszarowego tła).		31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
264.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. str. 68	Mapa 14	Proponuje się następujące korekty i uzupełnienia mapy o: 1) dodanie strefy preferowanych lokalizacji dużych farm wiatrowych i fotowoltaicznych (zapewne poza strefą obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo); 2) dodanie granic powiatów i gmin (przy usunięciu ich obszarowego tła).		31.05.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
265.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	5.3. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I DZIEDZICTWO KULTUROWE Jw. str.90		Proponuje się następujące uzupełnienia mapy o: 1) wskazanie granic obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo; 2)wskazanie pogrubionymi szrafami terenów ze złożami poza granicami tego obszaru; 3) wskazanie szrafami w kolorze czerwonym terenów ze złożami w granicach tego obszaru jako terenów z ujawnionymi lub potencjalnymi konfliktami z ochroną przyrody. 3) dodanie granic powiatów i gmin (przy usunięciu ich obszarowego tła).		31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Nieuwzględniona	1. ad 1-3 Mapa 15 jest mapą poglądową zawierającą lokalizację złóż w kontekście przestrzennym (gminnym), natomiast nie obrazuje zasięgów występowania obszarów i terenów górniczych, nie jest również elementem oceny oddziaływania na środowisko. Mapa nie może więc być podstawą do wskazywania potencjalnych konfliktów z ochroną przyrody, które należy rozpatrywać w odniesieniu do konkretnych przypadków. 2. ad.4 Mapa zawiera granice gmin.
266.	Janusz Korzeń Prezes Zarządu Towarzystwa Karkonoskiego towarzystwo@karkonoskie.org 660 008770	Jw. str. 91	...zapewnienie sku-tecznej ochrony (...) obiektów zabytkowych na liście UNESCO, parków kulturowych i pomników historii	Proponuj e się dodanie tekstu po tym zdaniu: „oraz rozszerzenie listy tych obiektów o objekty wskazane w planie zagospodarowania województwa dolnośląskiego”	Konieczne jest tu usunięcie ewidentnej sprzeczności pomiędzy zawężonymi ustaleniami strategii i planu wo-jewództwa	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
267.	Ewa Stiasny ewa@wydawnictwodwiesiostry.pl w imieniu Koła Gospodyń Wiejskich w Bełczynie w Gmina Wleń	Cel strategiczny nr 4 Punkt 4.4 Str. 49	Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego.	W naszym rozumieniu punkt ten mówi o przyzwoleniu na farmy fotowoltaiczne na terenach chronionych przyrodniczo, ingerujących w mikroklimat, stojących w sprzeczności z ochroną krajobrazu. Ponadto przyzwala na inwestycje typu sieć najwyższych napięć Mikułowa-Świebodzice bez skablowania (zakopana w ziemi) w najbardziej newralgicznych przyrodniczo miejscach, w bezpośrednim sąsiedztwie chronionych prawem terenów Natura 2000 Ostrzyca Proboszczowicka i Ostoja nad Bobrem, na terenie obszaru chronionego krajobrazu Ostrzyca Proboszczowicka oraz w otulinie Parku Krajobrazowego Dolinu Bobru. Proponujemy dodać zakaz lokalizacji farm fotowoltaicznych i wiatrowych na terenach objętych formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz w ich otulinach. Proponujemy dodać zapis o konieczności skablowania linii najwyższych napięć biegnących przy terenach chronionych krajobrazowo	Zapis ten stoi w sprzeczności z zapisami 4.2 i 4.3 (str. 49)	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Częściowo uwzględniona	Istnienie obszarów chronionych ogranicza możliwość budowy farm fotowoltaicznych i innej działalności, która mogłaby szkodzić środowisku. Jednym z kierunków działań wskazanych w projekcie SRWD 2030+ jest właśnie ochrona przyrody. Wyzwaniem dla władz województwa jest pogodzenie takich działań z potrzebą działań na rzecz transformacji energetycznej. Z pewnością jednak takie działania nie będą prowadzone na obszarach chronionych. Zostaną jednakże wprowadzone zapisy odnoszące się do potencjalnych konfliktów rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym fotowoltaiki oraz ochrony przyrody i krajobrazu. Rekomendacje w zakresie przebiegu linii elektroenergetycznych na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo zostaną również uwzględnione w przygotowywanym audycie krajobrazowym dla województwa dolnośląskiego.
268.	Ewa Stiasny ewa@wydawnictwodwiesiostry.pl w imieniu Koła Gospodyń Wiejskich w Bełczynie w Gmina Wleń	Cel strategiczny nr. 4.4 Str. 49		Nie chcemy kogeneracji bo nie mamy nawet kanalizacji!!	Tego chyba nie trzeba uzasadniać.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Nieuwzględniona	Uwaga w formie komentarza, nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Przyjmujemy do wiadomości sformułowane żądanie. Strategia przygotowywana jest dla obszaru całego województwa i nie każdy jej fragment da się odnieść do każdej części regionu.
269.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 45. Transport kolejowy i transport zbiorowy	rozbudowa niewystracającej infrastruktury transportu kolejowego we Wrocławskim Węźle Kolejowym	Rozszerzenie zapisu:® rozbudowa niewystracającej infrastruktury transportu kolejowego we Wrocławskim Węźle Kolejowym i aglomeracjach na obszarze górskim.	Inwestycje w rozwój infrastruktury kolejowej potrzebne są również w aglomeracjach na obszarze górskim.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
270.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 45. Transport kolejowy i transport zbiorowy	Brak zapisu	Dodanie zapisu do kolumny: SzanseUsprawnienie połączeń kolejowych ośrodka regionalnego i aglomeracji peryferyjnych, w szczególności położonych na obszarach górskich, z wykorzystaniem nowej infrastruktury kolejowej, w tym sieci kolei dużych prędkości.	Planowane inwestycje w ramach sieci kolejowej CPK oraz inne inwestycje kolejowe, planowane i wymagające pogłębionych analiz ich wykonalności i efektywności, (które powinny stanowić wstęp do decyzji inwestycyjnych na szczeblu krajowym oraz działań wspierających takie inwestycje podejmowanych na szczeblu Samorządu Województwa) tworzą korzystne warunki do rozwoju transportu kolejowego w oparciu o nową infrastrukturę kolejową, wzajemnie uzupełniającą się z siecią linii rewitalizowanych przez ZWD.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
271.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 46 Mobilność rowerowa	* rozwój spójnej sieci ponadlokalnej infrastruktury rowerowej o charakterze turystycznym i transportowym	Zmiana zapisu na:® rozwój spójnej sieci ponadlokalnej infrastruktury rowerowej o charakterze transportowym i turystycznym	Funkcje transportowe infrastruktury rowerowej są ważniejsze od funkcji turystycznej. Turystyka powinna być dopełnieniem sprawnej infrastruktury transportowej, a priorytetem w skali województwa powinna być promocja transportu rowerowego jako codziennego środka transportu w dojazdach do pracy/szkoły itd. w tym w powiązaniu z transportem zbiorowym szczególnie koleją.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
272.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 46 Mobilność rowerowa	Brak zapisu	Proponuje się dodanie do wyzwań zapisu: Budowanie świadomości mieszkańców Dolnego Śląska i promowanie nawyków w sferze mobilności rowerowej celem popularyzacji transportu rowerowego w codziennych dojazdach.	Obecny trend nadmiernego rozwoju indywidualnego transportu samochodowego nie zostanie zahamowany bez zmiany świadomości społeczeństwa, które powszechnie identyfikuje rower jako obiekt służący rekreacji, uprawianiu aktywnej turystyki czy sportów wyczynowych, ewentualnie środek transportu dla młodzieży jeszcze nie posiadającej uprawnień do prowadzenia samochodu. Potrzebne są szersze działania uświadamiające i zachęcające do korzystania z roweru jako środka transportu w codziennych dojazdach, które powinny towarzyszyć rozwojowi odpowiedniej infrastruktury dla takich dojazdów.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
273.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 47 Transport wodny	* prowadzenie żeglugi uwzględniającej obecne i perspektywiczne warunki hydrologiczne na Odrzańskiej Drodze Wodnej (ODW)	Postuluje się usunięcie zapisu ze względu na niepotwierdzoną zasadność koncepcji ODW, która wymaga rzetelnych analiz dot. skutków środowiskowych jej realizacji, efektywności kosztowej projektu, perspektyw rozwoju transportu rzeczno- wodnego w obliczu zmian klimatycznych, a także porównania prawdopodobnych a nie życzeniowych efektów wysokich nakładów finansowych poniesionych na rozwój ODW w odniesieniu do alternatywnych środków transportu – kolejowego cargo czy lotniczego. Żegluga to pojęcie szerokie i z zapisu wywnioskować można, że chodzi o zawarcie w Strategii punktu na tyle pojemnego, aby dokument uzasadniał dokonywanie inwestycji w rozwój także ciężkiego transportu rzeczno- wodnego, wyprzedzając lub zastępując niezbędne analizy efektywności takich inwestycji.	Uzasadnieniem zmiany są obecne uwarunkowania, wymienione poniżej: 1) postępujące zmiany klimatu, coraz trudniejsze warunki wodne (okresy braku wody, dni bezopadowe, susze), które mogą spowodować wyłączenie z użytkowania ODW mimo poniesionych wysokich nakładów ze środków publicznych; 2) zagrożenie dla ekosystemów rzecznych przez nadmierne regulowanie rzek w tym tworzenie nowych stopni wodnych i „usuwanie wąskich gardeł” transportu rzeczno- wodnego, wysoce prawdopodobne szkody środowiskowe spowodowane nasiloną regulacją Odry; 3) relatywnie wysokie koszty utworzenia i utrzymania drogi wodnej do żeglugi międzynarodowej; 4) fakt, że ODW nie stanowi elementu europejskiej sieci TENT, ale stanowi koncepcję zadeklarowaną do realizacji jednostronnie przez stronę Polską w ramach porozumienia AGN, które nie wynika ze zobowiązań związanych z członkostwem w UE; 5) rozwój technologiczny innych gałęzi transportu - lotniczego, drogowego i kolejowego, zapewniającego efektywne i skuteczne alternatywy dla transportu rzeczno- wodnego; 6) konieczność kontynuacji inwestowania w rozwój transportu kolejowego cargo i terminali intermodalnych obsługujących łańcuchy transportowe: porty morskie/kolej/transport drogowy; 7) ze względu na swoje znaczenie środowiskowe i przestrzenne oraz potencjalnie znaczne oddziaływanie społeczne koncepcja ODW wymaga szerokich konsultacji opartych na wynikach analiz przeprowadzonych przez niezależnych ekspertów, co może pozwolić na uniknięcie błędów realizacji przestarzałej koncepcji, która może być kosztowna, nieefektywna i doprowadzić do nieodwracalnych strat środowiskowych i krajobrazowych, na które Dolnego Śląska nie stać.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Z uwagi na uwarunkowania, które wyrażone zostały w treści opinii właśnie w ten sposób sformułowano zapis. Niezależnie od wskazanych argumentów ODW stanowi obecnie szlak żeglugowy i na znacznym odcinku jest rzeką skanalizowaną.
274.	Wydział Zarządzania ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej Urząd Miasta Jelenia Góra Tel. 75 75 46 255	s. 47 Transport wodny	dalszy rozwój żeglugi śródlądowej na ODW oparty o analizy ekonomiczne ze szczególnym uwzględnieniem analizy kosztów i korzyści (w szczególności środowiskowych) oraz uwzględniający analizy warunków wodnych w kontekście zmian klimatycznych i prognoz z tym związanych (wraz z wnioskami płynącymi z katastrofy ekologicznej na Odrze z 2022 r.)	Zmiana zapisu: Przeprowadzenie przez niezależnych ekspertów rzetelnej analizy oraz szerokich konsultacji społecznych dot. możliwości i perspektyw rozwoju żeglugi śródlądowej na ODW z uwzględnieniem w szczególności: analizy ekonomicznej, analizy kosztów i korzyści środowiskowych, warunków wodnych w kontekście zmian klimatycznych i prognoz z tym związanych (wraz z wnioskami płynącymi z katastrofy ekologicznej na Odrze z 2022 r.) a także z analizą opcji alternatywnych np. rozwoju transportu kolejowego cargo.	Jw.	31.05.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Sugerowana zmiana nie ma charakteru merytorycznej uwagi.
275.	Agnieszka Krasoń Bank Żywności we Wrocławiu Agnieszka.krason@bank.żywnosci.pl Tel. 603 138 954	Rozdział 5.4, strona 92	- prowadzenie gospodarki odpadami opartej na zasadach hierarchii postępowania z odpadami, w tym przede wszystkim dążenie do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia wytwarzania odpadów zmieszanych oraz podnoszenia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	Wprowadzenie gospodarki odpadami opartej na zasadach hierarchii postępowania z odpadami, w tym przede wszystkim dążenie do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia wytwarzania odpadów zmieszanych, podnoszenia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, oraz działania w zakresie zapobiegania marnotrawieniu dóbr, żywności na etapie jej produkcji, przetwórstwa i konsumpcji.	W proponowanym kształcie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ brakuje jakiegokolwiek odniesienia do zagadnienia marnowania żywności, która w finalnym efekcie staje się odpadem. Na terenie Dolnego Śląska istnieje już ponad 20 lat sieć odzysku żywności, w którą zaangażowany jest Bank Żywności we Wrocławiu, 120 lokalnych organizacji oraz Ośrodki Pomocy Społecznej, zwłaszcza z terenów wiejskich. Sieć odzysku żywności to również współpraca w zakresie wsparcia żywnością osób zagrożonych ubóstwem lub już doświadczających ubóstwa. Skala tej współpracy jest dużo szersza niż lokalna gminna i powinna zostać zauważona i wsparta przez samorząd województwa.	31.05.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	częściowo uwzględniona	Proponowany zapis zostanie ujęty w części związanej z edukacją ekologiczną (3.2.3 Cel strategiczny – Zdrowe Środowisko). Obecny zapis w rozdz. 5.4 opisuje zasady hierarchii postępowania z odpadami w obowiązującej formie.
276.	Agnieszka Krasoń Bank Żywności we Wrocławiu Agnieszka.krason@bank.żywnosci.pl Tel. 603 138 954	3.2.3 Cel strategiczny – Zdrowe Środowisko, strona 71	Niezbędne do podjęcia są kroki mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej i ochronę różnorodności biologicznej. Zdiagnozowana jest potrzeba edukacji w zakresie oszczędzania wody i potrzeb transformacji energetycznej.	Niezbędne do podjęcia są kroki mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej i ochronę różnorodności biologicznej. Zdiagnozowana jest potrzeba edukacji w zakresie oszczędzania wody, ograniczania marnotrawienia żywności rozumianego wielowymiarowo i potrzeb transformacji energetycznej.	Marnotrawstwo żywności dotyczy każdego etapu łańcucha, od produkcji pierwotnej, przez dystrybucję i transport do finalnej konsumpcji. O jego wpływie na środowisko mówi się coraz więcej, ale wciąż niewystarczająco. Marnotrawstwo żywności to również zmarnowane zasoby wody, gleby, pracy, środków finansowych oraz negatywny wpływ na środowisko – m.in. duże ilości metanu emitowanego do atmosfery powstające jako efekt składowania odpadów spożywczych.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
277.	Agnieszka Krasoń Bank Żywności we Wrocławiu Agnieszka.krason@bankizywnosci.pl Tel. 603 138 954	3.2.1. Cel strategiczny – Zintegrowane społeczeństwo str 66	Wzmacnianiu integracji społecznej mieszkańców Dolnego Śląska będą służyć działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz wszelkie działania integracyjne, w tym służące wzmacnianiu postaw obywatelskich mieszkańców i zdolności do samoorganizacji.	Wzmacnianiu integracji społecznej mieszkańców Dolnego Śląska będą służyć działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz wszelkie działania integracyjne, w tym służące wzmacnianiu postaw obywatelskich mieszkańców i zdolności do samoorganizacji, w tym wspieranie postaw pomocy potrzebującym.	Zauważalny jest wzrost postaw obojętnych w stosunku do osób słabszych, schorowanych, seniorów, czy osób żyjących w ubóstwie. Zintegrowane społeczeństwo, to takie, w którym obywatele potrafią szanować i pomagać słabszym.	31.05.2024	UMWD	Cele strategiczne	Uwzględniona	
278.	Damian Hajduk	Mapa 11 strona 75	Kierunki powiązań zewnętrznych systematyka ośrodków	Systematyzacja kierunków powiązań zewnętrznych – nazwa najbliższego ośrodka wojewódzkiego-nazwa dalszego ośrodka/NAZWA STOLICY Powinno być: •Łódź-WARSZAWA •Zielona Góra-Szczecin/BERLIN •Hradec Kralove-PRAGA •Brno-WIEDEŃ •Opole-Katowice-Kraków-Przemysł	Systematyzacja kierunków powiązań zewnętrznych Ujęcia Przemysła (nie będącego ośrodkiem wojewódzkim) – tu należy podkreślić kluczową rolę powiązań z węzłowym miastem granicznym z Ukrainą liniami magistralnymi: drogą A4 i kolejową Południową	04.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model strategii zostanie przeformułowany, w przypadku gdy osie powiązań będą określone w nowym modelu, uwaga zostanie uwzględniona
279.	Damian Hajduk	jw.	oś pozostała	MOF Wrocław – Aglomeracja Wałbrzyska oś główna	Powiązanie wewnętrzne o kluczowym znaczeniu dla DLS	04.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model strategii zostanie przeformułowany, w przypadku gdy osie powiązań będą określone w nowym modelu, uwaga zostanie uwzględniona
280.	Damian Hajduk	jw.	Osie powiązań ujęto wyłącznie jako drogi magistralne	Uzupełnić osie powiązań jako koleje magistralne	Koleje pełnią kluczową funkcję w obsłudze i rozwoju powiązań	04.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Nieuwzględniona	Osie powiązań uwzględniają jednocześnie połączenia drogowe i kolejowe
281.	Damian Hajduk	Mapa 13 strona 78	Brak DK94	Uzupełnić przebieg DK94 jako szczególnie istotne połączenie uzupełniające, szczególnie Legnica-Środa Śląska-Wrocław		04.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Uwzględniona	
282.	Damian Hajduk	Strona 84	urządzeniami UTO (urządzenia transportu osobistego),	Ujednolicenie czcionki	(poprawka redakcyjna)	04.06.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
283.	Damian Hajduk	Strona 85	głęb najwyższej jakości	lit.	jw.	04.06.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Uwzględniona	
284.	Damian Hajduk	Strona 85	§ nie więcej niż 1,5 km od korytarzy kolejowych sieci TEN-T pod warunkiem uzyskania akceptacji przyłączenia bocznicy do sieci kolejowej TEN-T od zarządcy infrastruktury kolejowej,	Dodanie w rekomendacji linii kolejowych L289, L274, L137 Jako nie będących w sieci TEN-T ale stanowiących znaczące i ważne ponadlokalnie (także krajowo i międzynarodowo-L289)	Pozostawienie obecnego zapisu utrudni ważnym ośrodkom przemysłowo-usługowym w tym regionalnym (Jelenia Góra). subregionalnych (Lubin, Świdnica) czy lokalnych (Jawor, Dzierżoniów) pozyskanie ewentualnych inwestycji poprzez brak dostępu do (kolejowej) sieci TEN-T	04.06.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Nastąpi rozszerzenie zapisu do kolejowych magistral TEN-T oraz linii pierwszorzędnych - bez wskazywania numerycznie konkretnych z nich. W skład linii pierwszorzędnych zaliczają się na Dolnym Śląsku: 14, 137, 143, 181, 274, 275, 276, 277, 279, 281, 282, 284, 289, 290, 295, 296, 298, 299, 349, 355 i większość łącznic 7xx (975 też).

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
285.	Damian Hajduk	Strona 45	planowane przywrócenie potąceń kolejowych do znaczących ośrodków turystycznych (Świeradów-Zdrój),	Aktualizacja zapisu	Świeradów Zdrój - połączenia przywrócono w grudniu 2023 (stąd nie można mówić już o przywróceniu planowanym)	04.06.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
286.	Damian Hajduk	dokument	(brak)	Dodanie zapisu o konieczności sukcesywnego wdrażania zintegrowanego planowania transportu	<p>Wprowadzenie narzędzi zintegrowanego planowania (zintegrowany plan multimodalny, inteligentna linia komunikacyjna) jest koniecznym narzędziem do optymalnej alokacji środków przy wielu interesariuszach (zarządcach infrastruktury, organizatorach transportu, przewoźnikach) poprzez znacznie lepszą koordynację i integrację działań.</p> <p>Brak zintegrowanego planowania transportu może powodować (i powoduje) nieefektywną alokację środków publicznych w istotnej skali np. rewitalizacji LK Świdnica-Jedlina Zdrój nie przyczyniła się do poprawy dostępności komunikacyjnej wschodniej części ZIT Wałbrzych do Wałbrzycha z uwagi na odmienny układ komunikacyjny. Mieszkańcy obszaru oddziaływania linii nie korzystają w związku z tym z kolei jako narzędzia dojazdu dla realizacji potrzeb mobilności codziennej.</p> <p>Analiza wielomodalna wskazuje że znacznie lepszą frekwencją codzienną cieszą się linie autobusowe do Wałbrzycha organizowane przez organizatora lokalnego (m.Wałbrzych) w porozumieniu z gminami MOF.</p> <p>Uzyskany efekt obsługi ruchu turystycznego w postaci turystyki sezonowej oraz kilku dodatkowych (zwykle świątecznych tzw. długich) weekendów w roku nie został konsekwentnie wsparty reaktywacją pozostałego (krótkiego) odcinka do Walimia. W związku z tym pozostaje kwestia zasadności realizacji całości przedsięwzięcia w oparciu o środki pomocowe.</p> <p>Brak zintegrowanego planowania spowodował trudne do zrozumienia w skali inwestycji komunikacyjne na lokalnej sieci drogowej poprzez brak uruchomienia krótkiego łącznika między ulicą Dolną i Moniuszki w Jedlinie Zdroju, niwecząc pozytywną percepcję inwestycji poprzez faktyczne lokalne pogorszenie warunków życia , w tym bezpieczeństwa w mobilności mieszkańców i ich gości., pomimo znacznych nakładów środków publicznych na „przyjazną” kolej.</p> <p>Analogicznym przykładem może okazać się linia Bielawa-Srebrna Góra, jeśli nie przedłuży się jej etapowo do Żabkowic Śląskich które są najbliższym ośrodkiem wyższego rzędu (siedzibą powiatu i miastem usługowo-przemysłowym) i w ten sposób zabezpieczy także codzienne potrzeby mieszkańców gminy i powiatu. Włączenie odcinka Żabkowice Śląskie -Srebrna Góra do układu sieci przy</p>	04.06.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Częściowo uwzględniona	<p>Uwaga nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Aspekty dotyczące polityki transportowej zostały bardzo wyraźnie wskazane w projekcie SRWD 2030+. Natomiast szczegółowy opis planowanych działań ze wskazaniem planowanych inwestycji oraz modelu ich realizacji powinien znaleźć się w dokumentach wykonawczych, w tym tych dotyczących transportu (m.in. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa dolnośląskiego, czy Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030 roku). Traktujemy przedstawione uwagi jako cenne, ale nie są zasadne do ujęcia w tym dokumencie. Do dokumentu wprowadzony zostanie zapis "planowanie inwestycji infrastrukturalnych wynikających z planowanej oferty transportu zbiorowego oraz analiz ruchu indywidualnego" .</p>
287.	Damian Hajduk	Dokument	(brak)	Dodanie zapisu o potrzebie podjęcia prac planistyczno-analitycznych dla stopniowego rozwoju sieci Kolei Dużych Prędkości dla poprawy dostępności wewnętrznej zewnętrznej regionu, szczególnie na kierunkach Magistrali Południowej (Lwów-) Przemysł – Rzeszów – Kraków – Katowice – Opole – Wrocław – LGOM – Zielona Góra z perspektywicznym połączeniem z Berlinem oraz (Magistralą Zachodnią przez Gorzów) ze Szczecinem, oraz Magistrali Piastowskiej Kraków-Katowice-Opole-Wrocław (- LGOM) – Poznań – Bydgoszcz - Gdańsk jako linii łączących południowy obszar gęstego zaludnienia , w tym pasmo (Rzeszów-) Kraków-Katowice-Wrocław (Legnica) z ośrodkami Pomorza oraz węzłem berlińskim, z uwzględnieniem zarówno spodziewanej realizacji wybranych nowych odcinków jak i modernizacji istniejących odcinków konwencjonalnych.	<p>Sieć kolei dużych prędkości, zarówno tam gdzie zasadne jest planowanie nowych odcinków i tam gdzie bardziej zasadne jest modernizowanie linii „tylko” do v160(200) służy szybkiej komunikacji między bliższymi i odleglejszymi regionami i ośrodkami kraju oraz państw ościennych.</p> <p>W poprzednich edycjach Strategii oraz we wstępnym studium wykonalność KDP Y postulowano przedłużanie ciągów komunikacyjnych w kierunku Pragi oraz LGOM. Pełnić i rozwijając rolę regionu węzłowego w skali krajowej i europejskiej Dolny Śląsk powinien dążyć do odpowiedniego rozwoju sieci komunikacyjnej na kluczowych dla regionu i kraju odcinkach. Magistrala Południowa zapewni obsługę południowego pasma wysokiego zaludnienia oraz nawiąże lepsze skomunikowanie z kierunkiem Lwów-Kijów/Odessa (TEN-T / Solidarity Lanes) oraz z węzłem metropolitalnym Berlina oraz Szczecina, natomiast Magistrala Piastowska znacząco poprawi parametry komunikujące wspomniane południowe pasmo wysokiego zaludnienia z kierunkami Poznań – Kołobrzeg / Szczecin / BIT-Gdańsk.</p>	04.06.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	<p>Uwaga nie zawiera propozycji nowego brzmienia zapisu w projekcie SRWD 2030+. Aspekty dotyczące polityki transportowej zostały bardzo wyraźnie wskazane w projekcie SRWD 2030+. Natomiast szczegółowy opis planowanych działań ze wskazaniem planowanych inwestycji oraz modelu ich realizacji (w zakresie kompetencyjnym władz regionalnych) powinien znaleźć się w dokumentach wykonawczych, w tym tych dotyczących transportu (m.in. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa dolnośląskiego, czy Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030 roku).</p> <p>Traktujemy przedstawione uwagi jako cenne, ale nie są zasadne do ujęcia w tym dokumencie.</p> <p>Ponadto planowanie sieci kolei dużych prędkości powinno odbywać się na poziomie międzynarodowym i krajowym - przygotowując takie plany na szczeblu regionalnym nie znajduje uzasadnienia, podobnie jak planowanie koncepcyjne autostrad przez powiaty.</p>
288.	dr inż. Jerzy Ładysz, Politechnika Wrocławska, tel. 694032050	Model struktury funkcjonalno-... s.75-79	mapki 11-14	Zmiana formatu mapki z A4 na co najmniej A3	Konieczne jest dostosowanie formatu najważniejszych map do ich treści. Będzie to dokument udostępniany przede wszystkim w formie elektronicznej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej tak duże obszaru, jak województwa, znacznie lepiej będzie czytelny nie jako miniatura mapy na A4 (gdzie znak północy jest wielkości Jeleniej Góry) tylko chociażby na A3 lub większym. Nie ma też przeszkód by w wersji papierowej by jedną lub kilka stron wydrukować w A3.	01.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model strategii zostanie przeformułowany. Uwaga dotycząca formatu prezentowanego modelu zostanie wzięta pod uwagę przy jego opracowaniu, w zależności od decyzji dot. finalnej prezentacji.

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
289.	dr inż. Jerzy Ładysz, Politechnika Wrocławska, tel. 694032050	Model struktury funkcjonalno-... s.75-80	mapka nr 11	Zalecenia do mapy głównej modelu, która w obecnej postaci nie jest mapą, tylko uproszczonym schematem wybiórczo prezentującym niektóre elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej pomijającej liczne potrzebne elementy tej struktury: a) dodać strzałki na końcach linii powiązań, b) dwukrotnie zmniejszyć czcionkę i oznaczenia w legendzie, c) po opisie poszczególnych oznaczeń w legendzie w nawiasach kwadratowych podać wskaźniki docelowe jak np. docelowa liczba ośrodków uzdrowiskowych itp., d) dostosować oznaczenia w legendzie do treści mapy i odwrotnie, np. w legendzie są gminy a na mapie ich nie ma; granica państwa w legendzie jest prawidłowo oznaczona linią, ale granice województw już nie (prostokątem), e) ponownie poddać analizie istotę modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej i zgodnie z tą istotą rozważyć potrzebę umieszczenia na mapie głównej obiektów turystyczno-krajoznawczych jak "Kraina Wygasłych Wulkanów", "Kraina Domów Przysłupowych", zamiast np. docelowej sieci transportowej (np. na tej mapie są liczne ośrodki bez żadnych powiązań transportowych, np. ośrodki uzdrowiskowe), czy wojewódzkich obszarów funkcyjono-przestrzennych jak np. "Górski Obszar Funkcjonalny".	Konieczność poprawy błędów i niedociągnięć na rzecz podniesienia jakości finalnej wersji opracowania.	01.06.2024	IRT	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	Częściowo uwzględniona	Model strategii (w szczególności mapka 11) zostanie przeformułowany. Jednakże model struktury funkcjonalno-przestrzennej z założenia jest uproszczonym schematem prezentującym wybrane elementy struktury przedstawiającej pożądany stan rozwoju województwa. Model nie jest więc mapą ilustrującą występowanie wszystkich elementów struktury f-p w województwie. Po przeformułowaniu modelu, jeżeli osie zostaną utrzymane, zostaną dodane strzałki na zakończeniach oraz dostosowane oznaczenia w legendzie.
290.	dr inż. Jerzy Ładysz, Politechnika Wrocławska, tel. 694032050	Pkt 5.6 Górski Obszar funkcjonalny, s. 97 i n.	mapka nr 19	Błędne wyznaczenie granic "Górskiego Obszaru Funkcjonalnego", zalecenie poprawy biegu granic tego obszaru poprzez: a) usunięcie podobozaru gminy Bogatynia, b) dodanie obszaru gminy Sobótka	Nie można zgodzić się z delimitacją "Górskiego Obszaru Funkcjonalnego", ustalenia i rekomendacje dotyczące którego zaprezentowano w punkcie 5.6. Mianowicie Góra Ślęza (717 m n.p.m.) i cała gmina Sobótka (z rozwiniętą turystyką górską, krajobrazem górskim) nie znalazły się w granicach tego obszaru funkcjonalnego, a gmina Bogatynia tak, pomimo że nie ma na jej terenie gór, tylko hałdy po wydobyciu węgla brunatnego, gmina nie ma charakteru czy krajobrazu górskiego, nie jest też spójna obszarowo z GOF (stanowi osobny oddalony w linii prostej o ok 15 km obszar)	01.06.2024	IRT	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie	Częściowo uwzględniona	Górski Obszar Funkcjonalny (GOF) określony został w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, gdzie został wyznaczony Sudecki Obszar Funkcjonalny, którego częścią jest strefa górską. Obowiązek wyznaczenia GOF-u w planie województwa wynikał z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także z zapisów KPZK 2030, obowiązujących do 13 listopada 2020 r. W Planie województwa ustalone zostały granice SOF oraz granice strefy górskiej.
291.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgów Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Str. 19: Współpraca w obszarach funkcjonalnych - Analiza SWOT – dopisać w obszarze SZANS str. 114: 8. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030+D282	Brak zapisów	Konieczność Wprowadzenia Mechanizmu RLKS	Wprowadzenie Dolny Śląsk, jako jeden z dynamicznie rozwijających się regionów Polski, stoi przed licznymi wyzwaniami, które wymagają skutecznych i zrównoważonych rozwiązań. Jednym z kluczowych narzędzi, które mogą przyczynić się do lepszego wykorzystania potencjału regionu, jest wprowadzenie mechanizmu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Mechanizm ten, będący częścią polityki spójności Unii Europejskiej, został już wdrożony w większości województw w kraju. Warto, aby Dolny Śląsk dołączył do tego grona, co pozwoli na efektywniejszą redystrybucję środków unijnych oraz lepsze zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności. RLKS – Rozwój Terytorialny Kierowany przez Społeczność RLKS to innowacyjne podejście do rozwoju regionalnego, które angażuje lokalne społeczności w procesy decyzyjne i realizacyjne. Mechanizm ten opiera się na zasadzie partnerstwa między sektorem publicznym, prywatnym i obywatelskim, co pozwala na lepsze dopasowanie działań do specyficznych potrzeb i możliwości danego regionu. RLKS jest narzędziem, które umożliwi lokalnym społecznościom większą autonomię w zarządzaniu środkami unijnymi, co z kolei zwiększa ich efektywność i skuteczność. Korzyści z Wprowadzenia RLKS na Dolnym Śląsku Lepsze Dopasowanie Projektów do Lokalnych Potrzeb: Mechanizm RLKS pozwala na identyfikację i realizację projektów, które odpowiadają na specyficzne wyzwania i potrzeby lokalnych społeczności. Lokalne Grupy Działania (LGD) posiadają dogłębną wiedzę na temat swoich obszarów, co pozwala na bardziej precyzyjne i celowe wykorzystanie funduszy. Wzmacnianie Kapitału Społecznego: Zaangażowanie lokalnych mieszkańców w procesy decyzyjne i realizacyjne	01.06.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	Nieuwzględniona	Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu. Jej zapisy nie ograniczają i nie decydują o tym, czy dany instrument terytorialny będzie realizowany. Kształt przyszłych dokumentów wskazujących na wykorzystanie dostępnych instrumentów terytorialnych będzie dopiero negocjowany.
292.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgów Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Str.31, Kapitał Społeczny	Brak zapisu	Konieczność wprowadzenia zapisów na temat funkcjonowania na obszarze województwa trójsektorowych oddolnych partnerstw Lokalnych Grup Działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich województwa	Na obszarze woj. Funkcjonuje 18 Lokalnych Grup Działania, które od ponad 20 lat skupiają się na wdrażaniu podejścia oddolnego w rozwoju obszarów wiejskich, to kapitał setek lokalnych ngo, wspierających procesy społeczne i gospodarcze, a nie tylko, na terenie woj. DŚ	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
293.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Str 34 ,Klasy	Brak zapisu	Konieczność wzmianki o Lokalnych Grupach Działania jako IOB	Na obszarze woj. Funkcjonuje 18 Lokalnych Grup Działania, które od ponad 20 lat skupiają się na wdrażaniu podejścia oddolnego w rozwoju obszarów wiejskich współpracując i udziając dotacji na tworzenie i rozwijanie działalności gospodarczych na wiejskich obszarach DŚ, tworzenie miejsc pracy, innowacje lokalne etc.	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
294.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Str 44, Szanse, Współpraca	Brak zapisu	Konieczność wzmianki o Lokalnych Grupach Działania	Lokalne Grupy Działania jako oddolne partnerstwa trójsektorowe pozyskujące unijne fundusze z WPR i nie tylko dla obszaru DŚ	01.06.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
295.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	STR 53, szanse, turystyka	Brak zapisu	Konieczność wzmianki o Lokalnych Grupach Działania	LGD jako partnerstwa trójsektorowe w swoich Lokalnych Strategiach Rozwoju wspierają szeroko pojętą turystykę na obszarach wiejskich DŚ	01.06.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	
296.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	UWAGA OGÓLNA			Strategia słabo oddaje potencjał i możliwości obszarów wiejskich województwa, należy wypunktować kwestię, zarówno sfera przyrodnicza, społeczna jak i gospodarcza w tym turystyka, która jest szansą na promocję i rozwój województwa, są słabo widoczne. W tym też tkwi sprawa LGD, które od 20 lat wspierają szeroko pojęty rozwój obszarów wiejskich.	01.06.2024	IRT	Uwaga ogólna	Uwzględniona	
297.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Streszczenie, STRUKTURA OSADNICZA I FUNKCJONALNA, Sieć osadnicza, strona 18	„... Wszystkie te miasta oraz te o znaczeniu lokalnym borykają się z postępującym spadkiem liczby mieszkańców na rzecz okolicznych terenów wiejskich. Funkcje gmin wiejskich i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich zmieniają swój charakter i stają się strefą mieszkalną miast.”	Zapis ten zwraca uwagę tylko na jednowymiarową rolę obszarów wiejskich, jako obszarów mieszkalnych miast. Należy zwrócić uwagę, że napływ nowych mieszkańców z miast na obszary wiejskie ma wieloaspektowy wpływ, zarówno pozytywny oraz negatywny. Wspomnieć należy choćby o: konieczności przeznaczenia dodatkowych środków na infrastrukturę, przeniesienie „miejskiego” stylu życia na obszary wiejskie, trudności z asymilacją nowych mieszkańców, dostosowanie godzin pracy jednostek edukacyjnych do rodziców i możliwości odbiór przez nich dzieci z placówki, oczekiwania nowych mieszkańców co do tego samego poziomu dostępu do usług, np. lekarzy, co w mieście, zmiany w tożsamości środowisk wiejskich, etc.	Proces przenoszenia się mieszkańców z miast na obszary wiejskie nie jest nowym procesem, zarówno w teorii oraz w praktyce opisane są jego uwarunkowania i konsekwencje. W takim dokumencie jak SRWD powinien on być ujęty i opisany znacznie szerzej niż tylko w wymiarze, że obszary wiejskie stają się strefą mieszkalną miast.	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	uwzględniona	
298.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Streszczenie, Infrastruktura Społeczna, Kapitał społeczny, strona 31	W opisie kapitału społecznego brak jest wzmianki o strukturach federacyjnych organizacji pozarządowych na Dolnym Śląsku.	Jedną z struktur federacyjnych jest Związek Stowarzyszeń Dolnośląska Sieć Partnerstw LGD zrzeszająca 16 dolnośląskich Lokalnych Grup Działania.	Struktury federacyjne odpowiedzialne są za animację działań członków, konsultacje rozwiązań prawnych, lobbowanie za rozwiązaniami korzystnymi dla sektora.	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Zagadnienie zbyt szczegółowe do uwzględnienia.
299.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Łęgow Odrzańskich prezes@lgdodra.pl Jarosław Paczkowski Tel 795120362	Streszczenie, Infrastruktura Społeczna, Turystyka, strona 33	Brak jest wzmianki o rozwijającej się na obszarach wiejskich agroturystyce, turystyce aktywnej oraz turystyce gastronomicznej związanej z produktami lokalnymi	Należy ująć potencjał i unikalność dolnośląskiej oferty opartej na zasobach obszarów wiejskich w postaci agroturystyki, turystyki aktywnej oraz turystyki gastronomicznej związanej z produktami lokalnymi	Rozwój wskazanych form turystyki od wielu lat animowany i finansowany jest przez Lokalne Grupy Działania. Rosnąca liczba turystów i klientów świadczy o tym, że są to atrakcyjne oferty.	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
300.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kwiat Lnu, prezes@kwiatlnu.eu 7574 11 804	Str, 19: Współpraca w obszarach funkcjonalnych - Analiza SWOT – dopisać w obszarze SZANS str. 114: 8. BAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030+D282	Brak zapisów	Konieczność Wprowadzenia Mechanizmu RLKS	<p>Wprowadzenie</p> <p>Dolny Śląsk, jako jeden z dynamicznie rozwijających się regionów Polski, stoi przed licznymi wyzwaniami, które wymagają skutecznych i zrównoważonych rozwiązań. Jednym z kluczowych narzędzi, które mogą przyczynić się do lepszego wykorzystania potencjału regionu, jest wprowadzenie mechanizmu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Mechanizm ten, będący częścią polityki spójności Unii Europejskiej, został już wdrożony w większości województw w kraju. Warto, aby Dolny Śląsk dołączył do tego grona, co pozwoli na efektywniejszą redystrybucję środków unijnych oraz lepsze zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności.</p> <p>RLKS – Rozwój Terytorialny Kierowany przez Społeczność</p> <p>RLKS to innowacyjne podejście do rozwoju regionalnego, które angażuje lokalne społeczności w procesy decyzyjne i realizacyjne. Mechanizm ten opiera się na zasadzie partnerstwa między sektorem publicznym, prywatnym i obywatelskim, co pozwala na lepsze dopasowanie działań do specyficznych potrzeb i możliwości danego regionu. RLKS jest narzędziem, które umożliwia lokalnym społecznościom większą autonomię w zarządzaniu środkami unijnymi, co z kolei zwiększa ich efektywność i skuteczność.</p> <p>Korzyści z Wprowadzenia RLKS na Dolnym Śląsku</p> <p>Lepsze Dopasowanie Projektów do Lokalnych Potrzeb: Mechanizm RLKS pozwala na identyfikację i realizację projektów, które odpowiadają na specyficzne wyzwania i potrzeby lokalnych społeczności. Lokalne Grupy Działania (LGD) posiadają dogłębną wiedzę na temat swoich obszarów, co pozwala na bardziej precyzyjne i celowe wykorzystanie funduszy.</p> <p>Wzmacnianie Kapitału Społecznego: Zaangażowanie lokalnych mieszkańców w procesy decyzyjne i realizacyjne</p>	01.06.2024	UMWD/IRT	Uwaga ogólna	nieuwzględniona	Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu. Jej zapisy nie ograniczają i nie decydują o tym, czy dany instrument terytorialny będzie realizowany. Kształt przyszłych dokumentów wskazujących na wykorzystanie dostępnych instrumentów terytorialnych będzie dopiero negocjowany.
301.	Arkadiusz Czocher Forum Aktywności Lokalnej Stare Bogaczowice ul Główna 159 (Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej)	Strona 31. Ekonomii Społeczna	Ekonomia społeczna. W 2020 roku w województwie dolnośląskim funkcjonowało 6,9 tys. podmiotów ekonomii społecznej (5. miejscu w kraju). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców na Dolnym Śląsku liczba organizacji wynosiła 2,4 przy 2,5 przeciętnie w regionach w kraju. W sumie w organizacjach non-profit było zrzeszonych około 0,5 mln członków. W 2021 roku na Dolnym Śląsku funkcjonowało w sumie 67 jednostek reintegracyjnych. Na 100 tys. mieszkańców, w regionie działały 2,1 centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej (2,8 w kraju), co było jedną z najniższych wartości wśród polskich regionów (2. miejsce w kraju).	Należy uzupełnić zapisy strategii o doświadczenia i perspektywy związane z wykorzystaniem Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej w procesie rozwoju na Dolnym Śląsku Ekonomii Społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych jako instrumentu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy	W strategii brakuje kluczowych informacji dotyczących rozwoju ekonomii społecznej oraz podmiotów które wspierają rozwój ekonomii społecznej dolnym Śląsku są to głównie cztery ośrodki wspierania ekonomii społecznej akredytowane przy ministerstwie rodziny pracy i polityki społecznej które inicjują i wspierają wychodzenie z kręgu wykluczenia społecznego osób najbardziej odsuniętych od społeczeństwa aktywizując ich w strukturach przedsiębiorstw społecznych ośrodki w sprawie ekonomii społecznej są jedynymi podmiotami które realnie i aktywnie wspierają powstawanie przedsiębiorstw społecznych na dolnym Śląsku w większości z wykorzystaniem funduszy unijnych ale nie tylko brakuje całkowicie informacje na temat tych podmiotów oraz ich roli w przyszłej strategii. Dodatkowo jeśli chodzi o ekonomię społeczną brakuje informacji o przedsiębiorstwach społecznych które są nowym podmiotem i które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i brak informacja ten temat oraz funkcji roli jakie mogą pełnić w najbliższych latach jest niewątpliwie dużym deficytem tej strategii.	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	<p>Kwestie ekonomii społecznej zostały zawarte zarówno w Diagnostyce, wnioskach z diagnozy, jak i celach strategicznych SRWD 2030+, dlatego też tematy te nie można uznać za pominięte czy marginalizowane. Ze względu na szeroki zakres tematyki Diagnostyki, niemożliwe jest przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz wszystkich poszczególnych zagadnień.</p> <p>Bardziej szczegółowe analizy, w tym wypadku ekonomii społecznej wymagają przygotowania zgodnie z zapotrzebowaniem osobnych dokumentów tematycznych. Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu, w którym rola ekonomii jest wyraźnie zaznaczona.</p> <p>Co warto podkreślić, realizacja SRWD 2030+ (podobnie jak obecnie obowiązującej Strategii) odbywać się będzie przy pomocy dokumentów wykonawczych (strategii branżowych, planów, programów czy polityk). W wymiarze ekonomii społecznej będzie to m.in. Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2024.</p>

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
302.	Arkadiusz Czoher Forum Aktywności Lokalnej Stare Bogaczowice ul Główna 159 (Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej)	Str 29 Ochrona Zdrowia	Ochrona zdrowia. Ze względu na potrzebę podnoszenia jakości życia mieszkańców regionu niezwykle istotne jest zwiększanie dostępności do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej. W 2022 roku na Dolnym Śląsku działało ponad 1,6 tys. przychodni lekarskich (6. miejsce w kraju). W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców regionu w latach 2016-2022 liczba przychodni wzrosła z 5 do 6. Niestety, w 7 gminach województwa dolnośląskiego w 2022 roku nie działała żadna przychodnia. W 2021 roku w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców dostępnych było średnio 46 łóżek, co było wartością zbliżoną do średniej wartości w kraju (45 łóżek). Pod względem dostępności do aptek województwo dolnośląskie w 2022 roku zajmowało 7. miejsce wśród regionów z 3,2 tys. osób przypadającymi na aptekę. Dolny Śląsk jest wyjątkowy pod względem liczby występujących w nim miejscowości uzdrowiskowych. W sumie w 2022 roku funkcjonowało 11 uzdrowisk statutowych stanowiących 24,4% wszystkich uzdrowisk działających w Polsce (45), plasując region na 1. miejscu w kraju. Na tle pozostałych regionów Polski plasuje się również w czołówce pod względem liczby oddziałów opieki paliatywnej, hospicjów, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz zakładów opiekuńczo-leczniczych, a także dostępnej w nich liczby łóżek. O stosunkowo dobrej sytuacji regionu świadczyć może fakt, że w przeliczeniu na 100 tys. ludności w województwie dolnośląskim	Należy uzupełnić zapisy strategii o wnioski i rozwiązania w zakresie ochrony zdrowia wypływające z realizacji założeń Planu rozwoju usług społecznych i dezinstytucjonalizacji dla województwa dolnośląskiego	Pominięcie w strategii bardzo ważnego wątku związanego z rozwojem usług społecznych i dezinstytucjonalizacji na terenie Dolnego Śląska powoduje iż temat ten który, jest jednym z głównych tematów zarówno polityk państwowych jak i polityk samorządowych na Dolnym Śląsku i ma w przyszłości oddziaływać na komfort, jakość oraz skuteczność ochrony zdrowia, głównie wśród osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, może sprawić, iż w przyszłości w planowanej do realizacji strategii, pominięcie tych tematów doprowadzi do marginalizowania narzędzi ochrony zdrowia, które w chwili obecnej, jest z bardzo dużym nakładem środków finansowych (w szczególności pochodzących z UE) oraz zaangażowaniu wielu podmiotów, w tym podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, ale także jednostek samorządu terytorialnego, będzie pominięta. Niezbędnym jest więc ujęcie w strategii informacji na temat wdrażania tych narzędzi w praktyce po roku 2030	01.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Nieuwzględniona	Kwestie ekonomii społecznej zostały zawarte zarówno w Diagnozie, wnioskach z diagnozy, jak i celach strategicznych SRWD 2030+, dlatego też tematy te nie można uznać za pominięte czy marginalizowane. Ze względu na szeroki zakres temtyczny Diagnozy, niemożliwe jest przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz wszystkich poszczególnych zagadnień. Bardziej szczegółowe analizy, w tym wypadku ekonomii społecznej wymagają przygotowania zgodnie z zapotrzebowaniem osobnych dokumentów tematycznych. Strategia rozwoju województwa jest dokumentem ogólnym, wskazującym najważniejsze kierunki rozwoju regionu, w którym rola ekonomii jest wyraźnie zaznaczona. Co warto podkreślić, realizacja SRWD 2030+ (podobnie jak obecnie obowiązującej Strategii) odbywać się będzie przy pomocy dokumentów wykonawczych (strategii branżowych, planów, programów czy polityk). W wymiarze ekonomii społecznej będzie to m.in. Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Dezinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2024.
303.	Magdalena Stefańska Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, dfps@fres.org.pl, tel. 785 789 831	1.2 Sfera społeczna	Obserwowane w ostatnich latach liczne zmiany zachodzące w sferze społecznej są głównie pokłosiem postępujących procesów demograficznych. Spadek liczby ludności, zmiany w strukturze ludności oraz wydłużająca się długość życia ludności, oddziałują na każdy z wymiarów życia społecznego, wymuszając też jednocześnie zmiany w polityce społecznej. Na sferę społeczną oddziałują też inne ważne zjawiska i trendy obserwowane zarówno globalnie jak i lokalnie, tj. zmiany klimatyczne i gospodarcze, a także rewolucja technologiczna. Województwo dolnośląskie pod wieloma względami charakteryzuje się jednymi z najlepszych wskaźników opisujących sytuację społeczną w Polsce. Jest tak na przykład w przypadku udziału dzieci objętych opieką w żłobkach czy zasięgu ubóstwa. Pod względem wielu innych charakterystyk, region nie odstawał od średnich wartości charakteryzujących pozostałe regiony Polski.	Obserwowane w ostatnich latach liczne zmiany zachodzące w sferze społecznej są pokłosiem postępujących procesów demograficzno – cywilizacyjnych, a także sytuacji geopolitycznej. Spadek liczby ludności, wydłużająca się długość życia ludności, zmiany w strukturze ludności, pandemia, napaść zbrojna Rosji na Ukrainie, zmiany w modelu funkcjonowania rodzin wymuszają zmiany w polityce społecznej. Na sferę społeczną oddziałują też inne ważne zjawiska i trendy obserwowane zarówno globalnie jak i lokalnie, tj. zmiany klimatyczne i gospodarcze, a także rewolucja technologiczna. Województwo dolnośląskie pod wieloma względami charakteryzuje się jednymi z najlepszych wskaźników opisujących sytuację społeczną w Polsce. Jest tak na przykład w przypadku udziału dzieci objętych opieką w żłobkach czy zasięgu ubóstwa. Pod względem wielu innych charakterystyk, region nie odstawał od średnich wartości charakteryzujących pozostałe regiony Polski. Widoczny jest zmieniający się trend potrzeby wsparcia mieszkańców z interwencyjno – pomocowego na usługowy.	Należy zauważyć zmiany wynikające z pandemii, wojny w Ukrainie oraz zmiany w funkcjonowaniu modelu rodziny. Są to istotne czynniki kształtujące aktualne oraz przyszłe postawy i potrzeby Dolnoślązaków i Dolnoślązaczek.	04.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	
304.	Magdalena Stefańska Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, dfps@fres.org.pl, tel. 785 789 831	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	Ekonomia społeczna. W 2020 roku w województwie dolnośląskim funkcjonowało 6,9 tys. podmiotów ekonomii społecznej (5. miejscu w kraju). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców na Dolnym Śląsku liczba organizacji wynosiła 2,4 przy 2,5 przeciętnie w regionach w kraju. W sumie w organizacjach non-profit było zrzeszonych około 0,5 mln członków. W 2021 roku na Dolnym Śląsku funkcjonowało w sumie 67 jednostek reintegracyjnych. Na 100 tys. mieszkańców, w regionie działały 2,1 centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej (2,8 w kraju), co było jedną z najniższych wartości wśród polskich regionów (2. miejsce w kraju).	Ekonomia społeczna. W 2020 roku w województwie dolnośląskim funkcjonowało 6,9 tys. podmiotów ekonomii społecznej (5. miejscu w kraju). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców na Dolnym Śląsku liczba organizacji wynosiła 2,4 przy 2,5 przeciętnie w regionach w kraju. W sumie w organizacjach non-profit było zrzeszonych około 0,5 mln członków. W 2021 roku na Dolnym Śląsku funkcjonowało w sumie 67 jednostek reintegracyjnych. Na 100 tys. mieszkańców, w regionie działały 2,1 centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej i warsztaty terapii zajęciowej (2,8 w kraju), co było jedną z najniższych wartości wśród polskich regionów (2. miejsce w kraju). Istotną rolę dla rozwoju systemu Ekonomii Społecznej pełnią Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, Centra Usług Społecznych oraz aktywne Ośrodki Pomocy Społecznej.	Ekonomia Społeczna działa w dwóch obszarach: 1) reintegracji społecznej 2) usług społecznych. Podstawowym instrumentem ich rozwoju jest aktywność Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, Centrów Usług Społecznych oraz aktywnych Ośrodków Pomocy Społecznej. Ich aktywność i rozwój warunkuje rozwój Podmiotów Ekonomii Społecznej.	04.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Uwzględniona	

Lp.	Informacje o zgłaszającym uwagi (imię i nazwisko, instytucja, adres mailowy, telefon):	Część dokumentu, do którego odnosi się wyrażona opinia, uwaga, wniosek (rozdział/strona/punkt etc.)	Obecny zapis	Treść wyrażonej opinii, uwagi, wniosku - propozycja brzmienia zapisu projektu SRWD 2030+ po zmianie	Uzasadnienie uwagi	data zgłoszenia	IRT/UMWD	Część SRWD 2030+	Status uwagi Uwzględniona/ Uwzględniona częściowo/ Nieuwzględniona	Uzasadnienie nieuwzględnienia lub częściowego uwzględnienia uwagi
305.	Magdalena Stefańska Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, dfps@fres.org.pl, tel. 785 789 831	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	Pomoc społeczna. W 2022 roku na Dolnym Śląsku funkcjonowało 146 placówek stacjonarnej pomocy społecznej, w których względem 2016 roku wzrosła o 19% liczba dostępnych miejsc. W tym samym roku świadczenia pomocy społecznej przyznano prawie 58 tys. osób (rzeczywista liczba osób), czyli o 38% osób mniej niż w 2016 roku. Na 10 tys. mieszkańców regionu świadczenia pomocy społecznej otrzymało w 2021 roku 200 osób (2. miejsce wśród regionów z najniższą wartością). Równie korzystnie wypada województwo dolnośląskie pod względem zasięgu ubóstwa po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych, bowiem w 2021 roku wskaźnik na poziomie 9,9% był najniższym w kraju. Jednocześnie przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 2 213 zł, co było drugą najwyższą wartością w kraju po województwie mazowieckim. W 2022 roku na Dolnym Śląsku działało 508 placówek oferujących opiekę nad dziećmi do 3 lat (o 218 więcej od 2016 r.), które dysponowały 20,5 tys. miejscami (2. miejsce w kraju). Pod względem odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach, region charakteryzował się najwyższym udziałem w kraju (25,8%).	Pomoc społeczna i usługi społeczne. W 2022 roku na Dolnym Śląsku funkcjonowało 146 placówek stacjonarnej pomocy społecznej, w których względem 2016 roku wzrosła o 19% liczba dostępnych miejsc. W tym samym roku świadczenia pomocy społecznej przyznano prawie 58 tys. osób (rzeczywista liczba osób), czyli o 38% osób mniej niż w 2016 roku. Na 10 tys. mieszkańców regionu świadczenia pomocy społecznej otrzymało w 2021 roku 200 osób (2. miejsce wśród regionów z najniższą wartością). Równie korzystnie wypada województwo dolnośląskie pod względem zasięgu ubóstwa po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych, bowiem w 2021 roku wskaźnik na poziomie 9,9% był najniższym w kraju. Jednocześnie przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 2 213 zł, co było drugą najwyższą wartością w kraju po województwie mazowieckim. W 2022 roku na Dolnym Śląsku działało 508 placówek oferujących opiekę nad dziećmi do 3 lat (o 218 więcej od 2016 r.), które dysponowały 20,5 tys. miejscami (2. miejsce w kraju). Pod względem odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach, region charakteryzował się najwyższym udziałem w kraju (25,8%). Całkowicie nową formułą zaspokajania potrzeb mieszkańców są Centra Usług Społecznych będące filarem budowanego systemu deinstytucjonalizacji. W 2023 r. funkcjonowały na Dolnym Śląsku 3 Centra Usług Społecznych przekształcane z Ośrodków Pomocy Społecznej. W najbliższych latach także przy wsparciu funduszy unijnych będą tworzone kolejne budując tym samym aktywny – nowy deinstytucjonalny model wspierania mieszkańców i mieszkańek województwa.	Należy bezwzględnie pokazać zmieniający się model pomocowy odchodzący od interwencyjnego na usługowy. Centra Usług Społecznych są podmiotami świadczącymi wsparcie w formule znacząco szerszej aniżeli Ośrodki Pomocy Społecznej, gdyż mogą realizować pomoc wychodzącą poza ramy Ustawy O Pomocy Społecznej oraz na rzecz wszystkich mieszkańców danej gminy. Istotne jest również podkreślenie deinstytucjonalizacji realizowanej zgodnie z Dolnośląską Strategią Deinstytucjonalizacji.	04.06.2024	IRT	Wnioski z diagnozy prospektywnej	Częściowo uwzględniona	Dodano zapis: "Całkowicie nową formułą zaspokajania potrzeb mieszkańców są Centra Usług Społecznych będące filarem budowanego systemu deinstytucjonalizacji, który opiera się na aktywnym modelu wspierania mieszkańców i mieszkańek województwa."
306.	Magdalena Stefańska Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, dfps@fres.org.pl, tel. 785 789 831	SZANSE I WYZWANIA DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	Pomoc społeczna ♾️spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej najniższy w kraju odsetek osób zagrożonych ubóstwem	Pomoc społeczna ♾️spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej najniższy w kraju odsetek osób zagrożonych ubóstwem		04.06.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Nieuwzględniona	Treść opinii tożsama z obecnym zapisem.
307.	Magdalena Stefańska Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, dfps@fres.org.pl, tel. 785 789 831	SZANSE I WYZWANIA DLA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	♾️spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej najniższy w kraju odsetek osób zagrożonych ubóstwem	spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej najniższy w kraju odsetek osób zagrożonych ubóstwem - Tworzenie i rozwój Centrów Usług Społecznych oraz systemu Ekonomii Społecznej odpowiadającego między innymi na potrzebę deinstytucjonalizacji usług na terenie województwa.	Należy wskazać rozwijający się system Centrów Usług Społecznych oraz Ekonomii Społecznej, który jest podstawą nowoczesnych form profilaktyki i zaspokajania potrzeb mieszkańców.	04.06.2024	IRT	Szanse i wyzwania	Uwzględniona	